DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre a ptes. mes / Edició matí. 1 » »
Espanya . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal. . . . . 9 » »

Paquet de 50 números. 50 cèntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuories fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXII núm. 4,594 — Barcelona: Dissapte 2 de mars de 1912 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sants Pau, Heraclí y companys, mrs.

Sant de demà: Sts. Hermenter y Celdoni, mrs.—**Quaranta hores:** A la iglesia de Sta. Teresa, de Religiosas Carmelitas.—Horas d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. dels Angels, a sa iglesia.—**Demà:** Ntre. Sra. de la Providencia, al Pi, privileg.—**Misas d'avuy:** St. Pere Damiá, bis., conf. y dr.; c. blanch.—**La de demà:** Segona Dominica de Quaresma; color morat.—**Adoració nocturna:** Avuy, dia 2. Torn de la Mare de Deu dels Desamparats.

Observatori Meteorológich de la Universitat. - Director: E. Alcobé. — 1 de març

HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 4 tarda.—Barómetre a 0° y al nivell del mar: 763'21; 763'49.—Temperatures: Máxima, 15'3 sol; 13'0 ombra.—Mínima: 1'0, ombra; 1'8 reflector.—Temperatura a la ombra: 13'5; 13'0.—Pluja a les 24 horas: 0'00.—Aigua evaporada en milímetres: 1'41.—Graus d'humitat: 97; 91.—Direcció del vent: S.O.; S.S.O.—Velocitat del vent: 1'6 k.—Estat del cel: cubert.—Núvols. Classes: A. N.; C. K.—Cantitat: 1'0; 0'0.
Sortida del sol: 6'23.—Posta: 5'42.—Sortida de la lluna: 5'57 m.—Posta: 7'14 m.

D.ª CONCEPCIÓ SOLER Y PERS DE MARQUÈS

natural de Vilanova y Geltrú

viuda en primeres nupcies de D. Isidro Marquès y Puig

HA MORT

havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

El seu viudo Manuel Marqués y Puig, fills M.ª del Pilar y Isidro, fills polítichs Francisco de P. Bultó y M.ª Lluisa Maristany, néts y nétes, germana, germans y germanes polítichs, nebots, cosins y demés parents, al participar als amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua els preguen la tingan present en llurs oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, carrer de Mallorca, 286, avuy, dissapte, a les nou, pera acompanyar el cadavre a l'iglesia parroquial de la Concepció y d'allí al Cementiri del S. O.

NO'S CONVIDA PARTICULARMENT

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)
Negociem el cupó dels Deutes Interior y Amortisable 4 per 100, venciment primer d'abril pròxim.

SANATORI pera tuberculosos y pretuberculosis. Alt. 750 metres. Oiost de Llusanés (prop Vich). Direcció: Bruch, 114, BARCELONA

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C
Marbres Pedras Fustas — Ronda Sant Pere 8 — Construcció Decoració

Dr. J. LORCA Ex-monitor de la clínica de Vies Urinaries de la Facultat de Medecina de París
Consulta: Plaça Catalunya, 3, pral., de 3 a 5. — Económica pera obrers, de 7 a 8.

Higiene y Bellesa de la Dòna
s'obté ab la
Crema Baró y Blanco Esmalte Baró
De venda: Lafont, Vidal y Ribas; Turell, Salmerón, 112, Gracia; y principals perfumeries

LICOR CAMOMILLA
DEL CASTELL DEL REMEY
Excelent estomacal, poderós tónich, eficaç y digestiu.
Demanis per tot arreu. Dipósit: Cucurulla, 5. Telèf. 813.
Agent pera la venda Joseph Escuder, Bailèn, 95, Telèf. 7817

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Pera tota mena d' empeltes y feridas de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S' aplica ab un pinzell, en fret.
Primpcesa, 11, pral.-BARCELONA

Tusquets y C.ª S. en C. Bancs Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9
Negociem el cupó número 1 dels Bonos Ebre a 10 pessetes lliure d'imposts.

Adobs Espinás
Rambla Centre, 37. — Fábrica a Sans

"CUSSÓ SFHA" PIANOS Y ARMONIUMS
PIANO CLAVEOLA AUTOPIANISTES de 65 y 88 notes. Patents d'invenció y d'introducció. Fabricació artística. Desde 2.500 ptes., els pianos verticals y 4.500 ptes., els de cua, ab claveola. Poden tocarse ab rotllos de totes marques. Se coloca l'autopiano a tots els instruments de nostra fabricació. SALA DE CONCERTS. Canuda, 31, EXPOSICIO Y VENDA, Remolleres, 19, y FABRICA, carrers Industria, Independencia, Cosillo y Catalunya

Al Dia

La colla de la gana

No es aquí, ara. Es a Madrid. Volta al senyor Canalejas; té sitiat al ministre de Hisenda; mangoneja la comissió de presupostos: s'hi fá ab les dents pera que no li arrebassin la mendjadora. Molts no estàn colocats, altres tenen parents y amichs per colocar. Ab vinticinch o trenta milions que per aument de personal han esmersat els liberals, encara no menja tothom. Y els que menjen, tenen por de que se'ls acabi. El senyor Silió no ha fet més que ensenyar un botó de mostra: n'hi hà grosses de cartrons. L'administració liberal es una disbauxa: disbauxa de colocacions y disbauxa de negocis grossos.

Ara regalen una pila de milions a Madrid pera arreglar el subsol que s'enfonza; stiara regalaven catorze milions als andalusos, als cacichs andalusos, de quals milions no se n'ha pogut treure l'aigua clara; demà... qui sab lo que faràn demà. Per aquestes coses may falten milions, com no'n falten pera satisfer als amichs; ara, quan se tracta de la lley de protecció marítima, s'ha de modificar, desfigurantla, pera estalviar 300,000 pessetes; si's tracta de protegir la exportació, no hi hà un cèntim. Pera lo reproductiu, pera lo que crea riquesa, treball, benestar, no hi hà un ral: l'Erari es pobre. Pera acontentar amichs, colocar periodistes y crear organismes inútils, sempre sobren diners.

Per això la gent menuda del partit lliberal y altres que no ho son tant de menuts, s'han conspirat per no deixar aprovar els presupostos; de moment ja priven de que's presentin a les Corts. Han sentit a dir que mentres no hi hagi presupostos hi hà d'haver poder pel partit lliberal y, com deya, ab les dents s'hi fan pera que'ls presupostos no ixin de la comissió.

El senyor Canalejas, que s'ha compromès formalment a no tenir segrestada per més temps la regia prerrogativa, se'n veurà un bull pera fer sirgar a la seva gent. Qualsevol la obra la porta pera que pugui fugir l'aucell. Si canta tan bé per la colla lliberal!

Les delicies del poder son com les begudes fredes a l'estiu: com més se'n beuen més sèt donen. Y, per altra part, qui sab quan hi tornaràn els lliberals a assaborir les dolçors de la governació! El día que caigui el partit pot desferse com una magrana madura al caure de l'arbre: les sotragades son mortals per lo desgavellat. Y el partit lliberal no pot pas estarho més.

L'actitut dels diputats oposantse a la presentació dels presupostos n'es una prova palpable; la insobordinació ja no es dels grupus, dels quefes influyents; es de la massa innominada, dels que diuen que sí y que no y que ara diuen que no'ls dona la real gana.

¿Quant ens costarà als espanyols presentar uns presupostos?

POL.

Les eleccions de Castelltersol

La propaganda lerrouxista

El senyor «Pierre» y els quatre amichs trebeldes» que l'acompanyen en ses excursions de propaganda pel districte de Castelltersol, ja se n'han adonat de que fan un paper ridícol. En aquell districte no estàn per lerrouxisme: hi hà seny arreu, en els de dalt y en els d'abaix y en els del mitg. La mala llevor no té terreny a propósit pera germinarhi en els pobles del districte de Castelltersol.

Anem a dir que ja ho sabíen els lerrouxistes: no han volgut fer altra cosa que causar molesties als pobles y a n'en Cambó a canvi d'un paper ridícol.

Cap al districte

Ahir, a la tarda, a les dues, va sortir cap a Castelltersol el nostre bon amich en Francesch Cambó. L'acompanyaven l'ex-diputat per aquell districte en Lluis Ferrer-Vidal; y els senyors Pons (don Ignasi), Andreu, Jordà, Casals, y el secretari de la Lliga Regionalista en Ferràn Agulló.

Avuy al vespre, sortiràn cap a la Plana de Vich els senyors Mateu (don Damiá), Massó, y Agulló (Joseph), pera visitar els pobles de la part baixa del districte y recullir els certificats de les votacions.

Aquets viatges no tenen més caràcter que'l de visites de cortesía als electors, que ab tant entusiasme han proclamat la candidatura den Cambó. No's faràn mitings ni propagandes de cap mena. No n'hi hà necessitat: el candidat es prou conegut; les idees que representa prou estimades. Així ho dirà la votació de diumenge.

Pera evitar molesties

El senyor Cambó ha pregat als amichs dels pobles del districte que tenen les cases molt escampades, y dels agregats, però allunyats de les meses electorals, que no cansin als electors que han ofert anar a votar el diumenge, perque no hi hà necessitat de causar molesties als qui han de fer una hora o dúes de camí pera votar.

El senyor Cambó els agraeix tant l'ofement com els agrairá'l vot.

Els pobles del districte

El districte de Castelltersol el formen els pobles següents: Artès, Aiguafreda, Avinyó, Balenyà, Brull, Caldes de Montbuy, Castelltersol, Centelles, Castellar, Calders, Collsuspina, Gallifa, Granera, Moyà, Olost, Rocafort, Sant Llorenç Savall, Sant Martí de Centelles, Sant Quirse, Safaja, Sant Sadurní d'Ossormort, Santa Eugenia de Berga, Santa Eularia de Riuprimer, Santa María de Oló, Sentfoques, Seva, Taradell, Tona y Vilalleons.

Aquests pobles tenen un total de 7.744 electors.

Per la distancia que hi hà d'alguns pobles a Castelltersol, será difícil conèixer el resultat total de les eleccions abans del dilluns al matí, però les actes que faltaràn diumenge al vespre, seràn tres o quatre y d'escás nombre de volants.

Nostra informació

Hem encarregat als nostres corresponsals del districte de Castelltersol que'ns tinguin al corrent de tots els incidents de la votació del diumenge, així com de les visites del senyor Cambó als pobles d'aquell districte.

Les noves que de tots ells arriben a nosaltres, acusen un gran entusiasme per la elecció de demà, podentse assegurar que l'acció de la propaganda lerrouxista no tindrà altre resultat per ells que el més absolut ridícol.

Veusaquí un just homenatge que honorarà tant als que'l realisaràn, com al bon patrici que se n'ha fet digne pel desmterès y per l'abnegació de que ha fet gala.

Commemorant un acte

Varis alcaldes del districte de Castelltersol han circulat una patriòtica carta anunciant haverse obert una suscripció pera regalar al senyor Ferrer-Vidal una làpida y colocarne una altra en les Cases Consistorials de la capital del districte, que commemorin el patriòtich acte del senyor Ferrer-Vidal, renunciant el càrrech pera que l'ocupi el senyor Cambó, y l'unitat d'acció del districte en l'actuació política, garantía de la pau y la bona armonía entre'ls pobles que'l formen y dintre cada poble.

Actualitat bibliogràfica

Paraules Evangèliques

Està pròxima a sortir la tan esperada obra empresa per nostre ilustre amich el reverent doctor Mn. Frederich Clascar, l'«Evangeliari» catalá, o siguin els textes dels Evangelis y les Epístoles distribuits per les dominiques del any, traduits a nostra estimada llengua catalana y avalorats per saborosíssims comentaris y explicacions. La publicació es a càrrech de la casa editorial Subirana, y realsa més encara son valor doctrinal de llibre pera la formació cristiana, l'aparèixer baix la revisió d'una de les més prestigioses personalitats del Capítol catedral. Mercès a l'amabilitat del autor, podem donar a nostres llegidors un avensament, reproduint a continuació dos capítols, pels quals se veurà quan admirablement se realisa el máridatge del seny catalá ab la xardor de caritat que flueix de les divines ensenyances.

Dominica III després de la Epifanía

EPÍSTOLA.—Rm., XII, 16-21

Text

Germans: No vos guieu dels dictats de la vostra sabiesa; no torneu a ningú mal per mal; veyeu de fer el bé, no sols davant de Deu, més encara davant dels homes. Tant com pogueu, per part vostra, viviu en pau ab tothom. Y, sobretot, carissims, no vos prengueu la venjança vosaltres mateixos: deixeuho a la ira del Senyor, que escrit està: «Mía es la venjança: Jo donaré a cada hú lo que pertoca: Paraula del Senyor.» Tu, donchs, si el teu enemich té fam, peixlo; si té set, abèura'l; que, fentho així, apiles brases de foch damunt del seu cap. No't deixis vèncer del mal; ab el bé venç tu al mal.

Comentari

«Com sía que home y cristià conviuen, sovint mal fosos, dins la nostra conciencia, passa devegades que lo natural arrebaça el govern a lo sobrenatural que es qui hauría de regir la nostra vida, y llavors esdevé que les passions se rescalalen y se revenjen del temps que han hagut de viure arraulides y somortes sota la potencia de la Creu. Convé, donchs, estar a l'aguait y atalayarnos a cada punt de quins son els principis y dictats que'ns empenyen y dúen la directiva de les nostres obres: si els de la prudencia de la carn, o els de la sabiduría del Sant Esperit. Per això Sant Pau ens posa a l'aguait y ens dóna una pauta segura, prenent per pedra de toch la convivencia ab el proísme. Car, així com l'amor de Deu se comprova ab la caritat envers els nostres germans, talment coneixerem els altres sentiments d'hont provenen. Y no sols en la vida privada, mes també en la pública té aquella pauta solemne aplicació. En les nostres modernes creuades y lluites religioses podría esdevenir, si no vigilàvem, que ab el senyal de la Creu y ab el prestigi dels grans ideals se desfermessin y campessin les passions fins ara quietes y ajaçades en les baixes corts del nostre esperit. Ab lo qual sería de témer, segurament, que, com sol succeir, passada una guerra, tinguéssim d'havèrnosles després, tornats a la casa del nostre interior, ab les passions revoltes y emmalzinades per la mala sanch feta, y llavors, Deu ajudi a qui voldrà viure en pau. Y encara bò que se n'adoni un hom de que allò son faccions humanes y no exèrcits de Deu disciplinats, car l'orgull es capaç de fernos veure que lluíten per l'esperit y per Deu y son realme. Y si un sant ens toca el cor y ens insinúa que no porten pas armes de Deu, llavors, ferits de l'amor propi, tal volta contestarem que son millors que les de Deu les nostres armes: que Deu va massa poch a poch en ses operacions; que nosaltres ab un cop ho acabariem; que les armes del contrari van més dret y allarguen més... Y llavors es quan el dimoni, que sempre xiula a la orella nostra, ens aconsella l'escàndol, la furia, l'enoegament, el bescantar, la mordacitat, la sàtira—tot brumera de pecat—l'anònim si cal, el sitiar per fam: «el mal per mals.

Nó, carissims ens diu Sant Pau, això no es vèncer el mal, això es deixarse vèncer del mal.

En les nostres lluítes ens han de cenyir sempre la humilitat, la prudencia, la moderació, y més que tot, la caritat. Hem de tenir espera, que l'oli sant de la virtut divina vagi penetrant y fassi el seu fet: «el bé per mals. Així, —diu Sant Pau,—apilarem brases de foch al cap de l'adversari, que l'ablanin, y l'amoroseixin poch a poch, fins que ell se doni y ens sigui amich.

Els qui no tenen espera apar que siguin més valents y més actius que'ls altres, y no es així: devegades no hi hà rès tan actiu com la cobardía y la peresa. Nó, nosaltres, els atletes de la fé, els plàcits de la esperança, els actius de la caritat, segurs de la nostra força, gojosos d'aquell riu, de que'ns parla David, que rega y alegra la ciutat de Deu, maldant y treballant per això, hem de tenir confiança en les armes que Deu ha posades en les nostres mans, armes fins que foreixen sense fer destroces; glavi penetrant que, com la paraula de Deu, arriba a la divisió mateix de l'ánima y el cos, sense que fassi malvé rès; fibló suau que no fà mala sanch, sinó que obra clivella, que s'hi escoli l'amor y hi entri la llum de la veritat, sense matar. Que si matàvem, ¿quines foren les nostres victories? Vivent es Deu y sobiranía de morts no ama. Nostra lluita es reconquesta, no devastació. Jesucrist, es a dir, la Veritat va patir per triomfar, lo qual vol dir que la veritat y els qui la defensen s'han de sacrificar pels homes. No es: «La veritat en pro de la veritat», la nostra divisa. No es: «La bondat en pro la bondat», la nostra llegenda. Sinó: «La veritat en pro de l'errat.—La bondat en pro del malicióS». Tal y no altre es el sentit de la lluita cristiana. Estalviar vides a l'enemich y no plànyer-hi sacrificis nostres.

No envejem les armes del enemich prematzmades, que's tornarfen en contra nostre. No vencem el mal ab mal, que llavors hi haurà més mal. No'ns desficiem per victories a corre-cuita, que se'n fa mala feina y de cap y de nou hauriem de referla. No volguem ésser arrivistes del reyalme de Deu que, acabat, la nostra obra no se servaría. No volguem, de lo plantat, veure'ns en el fruit nosaltres mateixos, que'l món poch s'acaba en nosaltres, y els qui ayuy hi som, ab els d'ahir y els de demà, fem un sol exèrcit, y les victories dels uns son les de tots, ni que ara no'n tinguem el goig dels ulls. No desconfiem de les nostres armes, que la nostra fé es victoria. Caritat, humilitat, paciencia, compassió, ésser serviciais, pacífichs, amatents, dreturers... això ha d'ablanir l'enemich. Això desarma. Això vens el món. Això vens l'egoisme, l'urch, la gelor d'esperit, la desafecció, la voracitat...

Qui ab mal vens el mal, dobla el mal.
Qui el mal vens ab bé, dobla el bé.
Ofeguem, donchs, el mal ab l'abundor del bé.

Dominica V després de la Epifanía

EVANGELI.—Mth., XIII, 24-30

Text

Jesús posà a les turbes aquesta paràbola: El regne dels cels es un fet semblant al d'un home qui sembrà el seu camp de bona llevor. Y mentres els homes dormíen, hi anà l'enemich d'ell y, a sobre, entre'l blat, hi sembrà cogula, y fugí. Y quan el blat pujava y feya fruit, allavors, sortí aiximateix la cogula. Els moços van a l'amo y li diuen: Senyor, no sembrareu el camp de bona sement? Donchs, ¿d'ahont vé que hi hà cogula? L'enemich ho ha fet, els diu ell. Els moços que li diuen: ¿Voleu, donchs, que anem y la treyem? Nó, diu no fos cas que treyent la cogula m'arranquessiu blat y tot. Deixeu que creixi tot a l'hora a punt de sega, y al temps del cullir diré als segadors: Culliu primer la cogula y lligueula a garbes pel foch, y el blat aplegueulo en el meu graner.

Comentari

Quan Jesús seu a la càtedra, closa la nostra boca: comentari no hi cal. Atancemnos, donchs, al rotllo dels deixeples y escoltem de sos llavis, fóra ja les turbes, la explicació autorisada, autèntica, que ell mateix, demanat, ne dará a la porció escullida: El qui sembra la bona llevor es el Fill de l'home; el camp es el món; la bona sement son els fills del reyalme; la cogula, els fills del Mal; l'enemich qui la sembrà, el diable; la sega es la fí del món; els segadors, els àngels. Y així com se cull la cogula y se llensa al foch, talment passarà a les darreries: el Fill de l'home enviarà els seus àngels: culliràn del seu reyalme tots els escàndols y els qui fan la iniquitat y seràn llensats al forn que cremin: allí será el plorar y el batre de dents. Mentres que'ls justos brillaràn com un sol en el regne del llur Pare. Qui pot capir, que ho capeixi.—Y els vostres homes de qui no us fiaveu, ¿qui son, amable Mestre? Oh, com sou delicat envers nosaltres!—Perdó, Senyor, perdó! Perdó de la nostra impaciencia, de quan volem avençar el día del Judici y demanem foch del cel que arrasi els vostres blats. Perdó de la nostra persumpció, de quan ens creyem tenir poders vostres pera fer d'àngels exterminadors. Perdó de la nostra imprudencia, de quan ens pensem tenir tots bon ull pera conèixer d'una mirada lo que es grà bò y lo que es cogula. Massa hem fet desgracies en nostres judicis; massa hem arrencat blat y tot, quan era agram encara y no's veya lo que sería en ésser alt. Perdó de les cullites y anyades fetes malbé per la nostra impaciencia y arruixament. Confessem que lo que'ns semblava zel pera'ls vostres interessos, no era altra cosa que mala sanch y pruija de destruir; no era més que egoisme y malicia de pensar que no érem sols, que també d'altres havíen d'acullirse en vostres graners. Oh, som tan mesquins, que voldríem el vostre terrer petit, petit, de una mojada; els vostres graners, com el puny; la cullita, d'una ambosta. Oh, encomaneunos, encomaneu a tots els homes de la vostra masía, a tots els treballadors de les vostres terres, als qui lluitem per la vinguda del vostre reyalme social, el seny, la prudencia dels pagesos, d'aquests homes de govern, alhora senzillots y vius, amatents y oportuns, ferms ab generositat, resolts ab amabilitat, y sempre y en tota cosa, amanidors de la gravetat ab una ironía dolça y caritativa».

GLOSARI

ELS PROBLEMES SENTIMENTALS D'UN HOME DEL NOUCENTS

II

Según divendres de Quaresma.

Havem arribat la hipótesis que aquesta «tórtura», que tant limita els homes d'avuy respecte la vida sentimental, era fruit d'una reacció a l'envilisment de la vida sentimental que es arribada a la més acabada abjecció quan els desbraguements del romanticisme han hagut acceptació viva en el sí d'una societat industrial y burgesa. Alguna cosa havía anat instaurantse en l'esperit modern, que, a la fi, ens ha repugnat. Una cosa que podríem designar,—donant alguna latitut al nom, més enllà de l'acepció histórica y de l'acepció corrent—ab el de CINISME. Califiquem, donchs, ara de Cinisme aquest progressiu despullar de reserva la sensibilitat que ha pogut fàcilment constatarse dins la evolució del pensament durant els últims sigles.

El primer Gran Cínich fou Luther. Un luterà es, per definició, un home qui treu la seva conciencia religiosa al nú,—adhuc ab ses verrugues y ses tares,—pensant que a una conciencia religiosa tothom l'ha d'adorar—adhuc en ses verrugues y ses tares—com Montaigne adorava Paris...—Això contrasta vivament ab aquest «pudor» admirable que es una de les característiques més aristocràtiques del Catolicisme.—A un país catòlich cap persona discreta us preguntaría, a l'endemà d'entrar a una dispesa, quina religió tenim. A un país protestant, sí. Es que en aquest país s'entendrà que vos no haveu de tenir el menor desitg de reservar la vostra conciencia. Vol dir que'l «cinisme luterà» ha entrat a ell.

El según Gran Cínich, en la historia universal de la cultura, es Jean-Jacques Rousseau. Les «Confessions» alcen—tot hom ho sab—un monument magnífich a l'impudor. El día en que Rousseau va escriure com duya sos fills a cá els Expòsits, fou pera la humanitat com pera una model de pintors el primer día que muntà núa damunt la tarima.

Després vingué Georges Saud y ja era una dona la qui gosava exhibir el desordre dels seus sentiments. Després vingué tota la literatura romántica. Fins el romanticisme dels decadents. Fins a la última hora en que en Verlaine s'arrossegava cantant en odes y odeletes,—altrament admirables—els alts y baixos de sos pobres vicis senils...

Lo que Verlaine feu per un costat ho ha fet més tart en altra esfera, un gran escriptor, no prou estudiat encara en sa significació ideològica, malgrat ho hagi estat molt y aquí mateix, en son aspecte literari. Parlo de Charles-Louis Philippe. Ell va donar, en la historia universal del cinisme, un darrer pàs; prenyat de sentit. Ell fou, en realitat, el primer qui gosà literariament, la confessió de LA POBRESA,—no de la miseria, qui té sempre un color heròich —no de la humilitat, que pot inclós ésser elegantment horaciana—no de la pobresa estoica,—ni de la pobresa de sentit social, com tants havía fet,—sinó de la pobresa a seques, sense heroisme, sense orgull, sense modestia, sense esperança, sense poesía,—d'una pobresa que era la propria, y que era una vergonya que may s'havía dit.

De Charles-Louis Philippe venen Marguerite Audoux y altres escriptors en els que'l cinisme arriba a no avergonyirse de mostrar lo que s'havía recatat fins el día: la fosca y mate mediocritat vital.

XENIUS.

Polítiques

Casal Regionalista de Manresa

La festa inaugural del Casal Regionalista de la capital del Pla de Bages, que s'havía fixat pera'l proper diumenge, dia 10 de mars, no podrá celebrarse en dit dia per rahó de que alguns dels senyors diputats y senadors regionalistes que desitgen assistirhi se veuen en la precissió d'ausentarse a Madrid, a fi de pendre part en les tasques parlamentaries.

Ab aquest motiu una comissió del Casal s'ha avistat ab dits senyors diputats y senadors, y ab el Sr. Cambó, haventse près l'acort de fixar, en substitució del dia 10 de mars pera la data inaugural, el dia 8 d'abril, dilluns de Pasqua, en que, aprofitant les vacacions parlamentaries, se podrá donar a dita festa tota la ressonancia, a fi de que resulti una solemnitat sense precedents en els anals dels nostres aconteixements comarcals.

Varies

—Llegim en els diaris de Montpeller que, a iniciativa del «Paratge» del felibrige d'aquella ciutat, el felibre major, en Paul Chassary, hi donará una conferencia pública sobre'l tema: «La rèina Jans» fent ús del llenguadocià.

—La societat «La Violeta», de Centelles, que va deixar el local pera'l mitin electoral lerrouxista, se defensa del diciat de lerrouxista que li donava nostre estimat confrare vigatà «Gazeta Montanyesa», dient que si bé es cert que abans estava privat donarhi cap reunió de caràcter polítich, ara al concedir el permís als lerrouxistes pera celebrarhi un miting se feu constar en acta que en endavant se cediria'l local, pagant, a qualsevol que hi volgués parlar de política, fos del partit que fos.

Lo referent a les baixes de socis hagudes aquests dies, comunica que no son tantes com diuen.

El Cinematógraf y els nens

Perill corrent
La veu d'un educador alemany

Per aquells que troben exagerades les campanyes d'alguns amichs nostres al entorn de la perniciosa influencia que venen observant en l'espectacle cinematogràfich, copiem d'una revista gens sospitosa de tendencies reaccionaries, el «Boletín de la Institución Libre de Enseñanza», (1), de Madrid, la següent interessant noticia, que reproduim com a avís als pares de familia y als mestres.

«El «Zeitschrif für Kinderfaschung», revista pedagògica que's publica a Langensalza, (Alemanya), ha publicat en el número de setembre de 1911, un estudi sobre l'influencia del cinematograf als nens, del professor O. Goetze, de Jena, en el qual assegura que les pelicules, en imió de les noveles de Nick Carter, estàn enverinant l'ánima de la joventut moderna. L'immensa majoría de les vistes que s'exhibeixen als «cines» son immorals o de caràcter molt dubtós. Aixís, per exemple, d'una estadística publicada a Berlin per Hen Pakull, resulta que'l 50 per 100 de les escenes representaven actes crudels, el 30 per 100 eren exòtiques, el 15 per 100 sensacionals, y sols un 5 per 100 irreprotxables moralment. Y aqueixa excelent escola de criminalitat y perversió atreu cada dia un auditori infantil més nombrós. D'una sola escola de la ciutat de Jena a la que assistiren en juny y juliol de 1909 uns 1.050 noys, durant dols cinch setmanes la meitat d'ells havía anat a corrompres al cinematògraf.

El professor Goetze senyala ab datos exactes y precisos els danys que està fent la pelicola movible. En primer lloch, desde'l punt de vista de l'higiene, la rapidesa del moviment de les instantànies la vibració de les mateixes, el seu pampellugueix, obliguen a la retina a reaccionar ab excessiva velocitat y produeixen fotofobies, dolors als ulls, etc., sobre tot, quan la funció's perllonga durant quatre o cinch hores, com succeeix ab freqüencia. Per altra banda, la reunió de grans multituts en salons estrets y pessimament ventilats, influeix de la manera més desfavorable sobre la salut dels espectadors.

Però tot això es poca cosa ab relació al perjudici moral que'l «Cine» engreix entre'ls noys. L'espectacle freqüent d'escenes criminals embota la sensibilitat y fa als espectadors durs y grollers. Els nens que assisteixen assiduament a tals representacions, parlen ab indiferencia y fins ab el somrure als llabis, de les coses més horribles. Mès encara: acaben per preferirles a tot lo demés. La major part dels noys, als quals Goetze havía preguntat quines vistes preferien, respongueren: els drames de Sherlock Holmes. Mercès al «cine», els joves d'avuy coneixen a ulls clucus el podrimener moral de tots els passos.

Habituat él noy a la diea del crim, rès més facil que la sugestió d'aquest. Goetze reprodueix varis documents, lletres y confessions, en que's demostra d'una manera eloqüentíssima que'l «Cine» es un factor de delinquencia y de tota mena de baixeses morals. Nens hi hà que roben als seus pares tal com ho han vist a les pelicules y llegit en noveles de «detectives»; altres qui's fan saltejadors de camins, per inducció del cinematògraf, marrechs ja carteristes, lladres nocturns, noyes que perden tota honestitat; tot això apareix a les proves documentades del articulista alemany. El «Cine» està poblant d'«apaches» de petits lladres y de meretrius, les ciutats dels pobles cultes.

ES INDISPENABLE QUE'LS GOVERNS ESTABLEIXIN UNA CENSURA RIGUROSA DE LES PELICOLES. El «Cine» ben dirigit, pot ser un magnífich instrument d'educació popular. Deixar que's converteix en element perniciós, es contribuir passivament a la disolució social.»

(1) Número 821, corresponent al 31 de desembre de 1911, pàgina 365.

LO DE LES AIGUES

Reunió a Sabadell

Convocada pel conegut advocat y propietari don Francesch de A. Barata, se celebrà'l prop-passat dilluns, en son particular domicili, una reunió dels principals propietaris de les finques il·ndants del riu Ripoll, ab l'objecte de cambiar impresions respecte de la R. O. del 29 del passat janer, y que inserta la «Gaceta» ab data de 7 del corrent, referent a una autorisació a favor de don Joan Sans, pera extreure aigües del esmentat riu Ripoll.

Ab profusió d'arguments se comentà la citada R. O., ja que del esperit que sembla informarla se'n dedueix clarament un perill pera tots els interessos industrials y agrícols que s'aprofiten de les aigües de referencia, dominant el criteri d'impugnarla per tots els medis legals, a fi d'evitar els incalculables perjudicis que esdevindrien en el cas, únich possible al entendre dels reunits, de que'l senyor Sans pogués obrar ab llibertat d'acció, adhuc concretantse en lo exposat en dita R. O.

Per unanimitat foren aprovades quantes gestions han realisat el senyor Barata y demés propietaris que de temps venen preocupantse de tan capital qüestió, acordantse tot seguit promoure la opinió pública, a fi de que s'enteri de lo que representa la pretensió del senyor Sans, aixugant de fet, no sols les déus que utilisen els regants de tota l'horta vorera del riu, que mouen les rodes dels nostres molins y fins alimenten les gemades fonts que embelleixen els encontors de nostra ciutat, sinó també quedarien completament cegats tots els pous de Sabadell, privant al vehinat d'un dels principals elements pera la vida, y a la industria fabril del medi de produir la força ab que mou la maquinaria, única riquesa d'aquesta població.

Tenint en compte, donchs, l'importancia d'aquesta qüestió, s'acordà també constituirse en «societat de defensa», quedant nomenada pera redactar els estatuts y ultimar altres detalls una comissió composada de les següents personalitats: don Francesch de A. Barata, don Enrich Turull, don Joan Mari, don Joseph Gassó Vidal, don Joan Bta. Turull, don Joan Barata Quintanas, don Antoni Cirera y don Joan Gorina Pons, donantlos un ample vot de confiança pera seguir treballant a favor de la soferta classe agrícola, en benefici de la industria, de la propietat, y més que tot, en pró de la salut d'aquesta ciutat.

Se confia fundadament que la tasca empresa per aquestes honorables persones, serà secundada per tots els estaments socials, ja que, en la reunió de que'ns ocupèm, hi feren acte de presencia representacions d'entitats tan caracteritsades com la Societat de Propietaris de la Mina d'aigües de Sabadell, de la Cambra Agrícola Oficial, del «Sindicato de Riegos», de la «Comunidad de Regantes del Rio Ripoll», y altres que en son dia firmaren una alocució pública protestant de la empresa que pretè realisar don Joan Sans, apoderantse de les aigües que pertenéixen a tota una població.

No creyem que arribi a consumarse semblant injusticia social, ja que, si aquest cas fos arribat, seria tot un poble que's redressaria reclamant els drets que li hauria usurpat un particular pera sa exclusiva conveniencia.

Ens cal consignar que, entre les moltes persones que assistiren a la reunió ressenyada, s'hi trobaven els senyors Jaume Gorina Pujol, Enrich Turull Comadrán, Ramón Picart, per la Successora de Cuadras y Prim, Antonin Oliver, en nom propi y de son germà Joan, A. Cirera Campdepadrós, Joan Grau Puig, Joan Guitart, Pere Argelaguet, J. Vidal y Viñas, Joan Gorina Pons, Matías Fontanet, Pere Turull Comadrán, M. Saugés, pels propietaris del molí den Torrella, Joseph Buxó y fill, Joan Bta. Turull Fournois, viuda de Oliver, N. Tatché, viuda de Duran, Lluis de Nadal y de Artós, Joseph Gassó Vidal, Joseph N. de Olzina, Joseph Llonch, y altres que'ns es difícil recordar.

Sabem que dins pochs dies se convocarà una assamblea pera anar tractant del mateix assumpte.

Teatres

«Flors de cingle» en llibre

En edició que fora injust no calificar d'espléndida, s'ha publicat el poema dramàtich «Flors de cingle», original de l'Iglesias y estrenat a La Garriga ab motiu d'inaugurarse'l Teatre de la Naturalesa y a l'Eldorado, ab el de començar la seva campanya el Sindicat d'Autors.

En Borrás y en Codina

Els eminents actors catalans don Enrich Borrás y don Pere Codina, junt ab els demés artistes que composen la companyia formada pel primer, embarcaràn cap a l'Amèrica el dia 6 del corrent mes de mars.

Palau de la Música Catalana

Primer Concert de Quaresma

Ha sigut un èxit artistich y financier el recital Thibaud-Granados ab que han començat les sessions musicals de la temporada en la sala de l'Orfeó; car una concorrencia escullida y força nombrosa escoltà atenta y aplaudí als dos eminents concertistes que executaren el programa.

Per nosaltres ha sigut de gran satisfacció veure aixís desvetllarse la nostra gent, car en Thibaud no havía tingut aquesta sort en les altres dúes ocasions que va visitar Barcelona; no se li havía fet l'honor que's mereixia, dolentnos que aixís perdés el públich ocasions que ab sacrifici li oferien les empreses pera sentir y aprendre.

Y es que aquí hi hà la desconfiança en tot lo que no es universalment conegut. Y si ho era de fronteres enllà, calgué entre nosaltres una primera presentació per l'Associació Musical y una segona per l'Orfeó, pera que, a la tercera, se li dongués la rahó. Menys mal que, al cap d'avall, hagi vingut triomfant; però es trist que costi tants treballs l'arribar a interessar. Nosaltres voldriem a la gent més ajudada, y llavores ab més desembraç y menys temensa les empreses se llençarien brindantnos bò en tota ocasió.

Perque an en Thibaud cal sentirlo. La dolcesa del seu violí, l'expresió que sab comunicarli, rarament pot trobarse en altre; son ferm mecanisme s'imposa, y la ductilitat de sos dits donen una afinació escepcional al instrument, que apareix ab só vibrant sense caiguda. Fotser la costum de fer viatjar son arch, presentantlo a multituts de diferents gustos, l'han fet més apassionat que abans, deixant també més ròssech en el pas de notes; però, ab tot, ha guanyat en solidesa y execució.

La «Sonata en re menor» de Brahms li sigué una fàcil mostra de correcte executant y intèrpret seriós de l'obra del insigne mestre, mentres que'n la dedicada a Kreutzer, de Beethoven, l'exquisida dicció va portarlo a fer veritables maravelles en algunes frases. No volem deixar passar l'«Andante» de Martini, perque, planer a tothom, a tothom entusiasmà aquell só ab sordina, tan perfectament conduit dintre'l caràcter melodiós de la peça, la qual provocà esclatants aplaudiments.

Li sigué encara endressada altra ovació després del «Preludi y allegro» de Pugnani, per la facilitat ab que resolgué un sens fi de dificultats extraordinaries, triomfant, segons hem dit, en el públich que abans tan poch l'havía correspost.

En Thibaud es sens dubte, avuy per avuy, el violinista de la França mes inteligenta, car an el caràcter d'aital deu alegirse una «pose» elegant y gust en la elecció d'obres.

Den Granados hem de dir solament que fou digne parió del eminent violinista en les dúes Sonates que abdós executaren, rivalisant en el dir y en la mecànica. La Sonata a Kreutzer, ja sabem tot lo que val en ses mans; altres cops ha rebut de nostra ploma tot lo bé que's mereix per son especial fraseig. Però en la «Patètica», sols an ell cal endressar la felicitació de que's feu mereixedor interpretantla. Certament podria trobarse en ella precipitació en alguns moments, per excés en la forma expressiva; però cabalment, de les de Beethoven, es una de les obres que en aquest cas pot singularisarse, precisament pel nom que porta.

En Granados, igual que en Thibaud, escoltà aplaudiments de totes parts, y esperem que l'èxit d'aquesta primera sessió portarà encara en la segona més concorrencia a la sala del Palau.—U.

Sobre'l comers ab Orient

El mercat otomà

Es innegable que aquest mercat es de una importancia extraordinaria. Les transaccions se fan per cantitats pasmoses; mes els preus y condicions son tan limitats, que crech será molt difícil el poder introduirnos de bones a primeres si no's fan grans sacrificis y si'ls nostres productors no cambien les seves pretensions, y fins la forma, en certa manera, de produir.

Com dich, els negocis se fan per milers de peces de qualsevol genre, que, mentres sía barato, troba acceptació, sía més o menys esmerada la seva fabricació. Els productes que aquí hem presentat de la nostra industria han agradat en general, per l'esmerada fabricació; però els preus estàn molt distanciats, pera que se'ns pogués donar per tal motiu certa diferencia envers altres competidors d'altres nacions.

Indubtablement estem adquirint fama de treballar bé, però no crech que, en general, s'obtinguin gaires triomfs més que aquesta consideració, a no ser que'ls fabricants, especialment de teixits, volguessin afinar els beneficis llurs y procuressin adaptarse una mica a les exigencies y costums d'aquesta plaça, que, ara com ara, es molt important, però que més ho esdevindrà quan sia fet el ferrocarril d'Anatolia, ab el qual se donará correspondencia y facilitats a més de vuit milions d'habitants que, per mor de les facilitats de transport, vindràn a proveir en aquesta plaça.

En genres de punt hi hà molt que fer. Fins puch dir, sense por d'equivocarme, que'ls negocis poden arribar a varis milions de franchs; y en aquest ram alguns dels nostres ja hi treballen y algun altre ho intentarà, ab èxit segurament, si també modifiquen certes exigencies que deuen abandonarse quan se tracta d'introduirse de nou en un mercat que potser es en aquest punt un dels millors del mon.

Aquí la dificultat més gran es poder cobrar a terme fixo; les lleys (sic) se basen en el Còdich Napoleón, més jo crech que això de la lley es aquí un troç deficient, y d'aquí que la moralitat sía cosa secundaria, y's trobi natural que un senyor se declari en fallida y pagant un 30 per 100 quedi rehabilitat pera tornar a operar.

Un indígena's permet el gust de fer una suspensió de pagaments. Com que es fill de Mahoma com els seus jutges, y aquests haurien de fallar contra un d'ells y en favor d'interessos extrangers, no acaben may ficantlo a presin; lo que fan, es ¡ferlo fugir!

Això no vol dir que tota la poma sía podrida; una part es bona, y la tallada més xiqueta es excelent, tant com pugui serho qualsevol de les cases de Europa més reputades. Mes, com vos dich, aquí son les menys; potser no passen de dúes dotzenes els compradors perfectament morals y de diners suficients pera fer honor als seus magatzems y a les seves importantíssimes compres.

La plaça de Salònica, per exemple, es la primera de Turquia com a importancia moral, la plaça de Constantinopla ho es com a importancia comercial, y Smirna queda darrera les altres en tots dos conceptes, sense que això vulgui dir que no s'hi pugui treballar, car hi hà uns vuit o deu compradors, també de primer ordre.

Semblaría, donchs, que'l negoci es limitat per virtut de la restricció de les cases bones compradores; res d'això. Aquí, a Constantinopla, hi hà tres cases que en genres de punt poden comprar tant (y ho fan) com les restants de la plaça, y a Salònica succeeix lo mateix.

L'Alemanya, Austria y Hongria, particularment aquesta última, ho tenen tan ben organisat, que venent per molts milions no tenen quasi cap contratemps, degut a la perfecta organisació y ajuda dels seus Estats, que subvencionen als productors, y fins han creat cossos de policía especial y particular, dedicats exclusivament a vigilar la marxa de les cases importadores; de manera que'ls fabricants alemanys, austriachs y hongaresos—com dich, aquests principalment—tenen una garantia absoluta de ésser pagats.

Com es natural, el fabricant, lo que vol es ésser pagat, y pagat a terme fixe, y pera conseguir això no hi hà més que un medi: formar una entitat exportadora que no solament garantisés, sinó que fins donés facilitats al productor en cas necessari.

Dita entitat podría ésser formada principalment pels mateixos fabricants que desitgessin explotar aquest grandiós mercat, y per altres elements, bancaris, etcètera, etc. Y deuría conseguir una subvenció de l'Estat espanyol, com la tenen els alemanys, austriachs, italians y principalment els hongaresos, y crear dos centres, un d'exportació y expedició de mercaderies, y altre de venda y recepció de mercaderíes. Aquest seria el més important, car hauría de cuidar de la cobrança y vigilar la solvencia dels compradors, y oferirlos genres.

La entitat creada cobraría un 5 per 100 de comissió y un 1 per 100 per la garantía absoluta de la cobrança de les factures de cada fabricant; y admetent que'ls fabricants abaratissin els preus per virtut de no còrrer cap risch del 4 o 5 per 100 que representen els contratemps d'aquest genre y un xich més de sacrifici y algún recurs de fabricació que he pogut indagar dels industrials italians y japonesos, lograríem poder vendre. Y encara que, dels molts milions que aquest país importa, sols ne prenguessim, entre tots, deu milions de franchs, la entitat creada pera la exportació percebria, en concepte de comissions, uns 600 mil franchs al any, que, aumentants de 500.000 ptes. que pogués donar l'Estat com a subvenció, formarien un capital anyal de 1.100,000 pessetes, suficient pera poder garantir els pagaments; car, per molt malament que al principi pogués anar, may les pèrdues arribarien a un 11 per 100 del total de la exportació, tant més quan les operacions serien vigilades per un cos de policía especial per l'estil de les altres nacions.

Els gastos generals serien relativament pochs; car, tant la casa exportadora com la de venda y importació, podria ser regida per persones capaces y personal honrat que, ab sous molt respectables y ben humans, no passarien de 100.000 pessetes de gastos.

Me consta que un organisme per l'estil, apoyat, naturalment, per l'Estat de la nació a que pertany, l'any passat va repartir als seus accionistes un dividendo d'un 10 per 100, benefici que trobaría el fabricant que s'associés a la entitat exportadora.

L'Estat, semblaría de moment fer un sacrifici; mes no sería tant si's té en compte que pera proveir aquest mercat s'hauría de comprar molta més materia primera, que, devengant drets de duana forts, com son al nostre país, podría d'aquesta manera cobrarse en gran part aquest sacrifici.

Això, al meu entendre, sería lo més pràctich, y aixís no tinch cap dubte de que'l nostre país faría grans negocis dintre un dels millors mercats europeus en quant a importancia. D'altra manera ho veig molt difícil, y, si bé es veritat que's venen ja algunes cantitats d'estampats, genres de punt y teixits, NO REPRESENTA NI UN GRA DE SORRA TIRAT AL MAR, en comparació a lo que treballen Alemanya, Austria, Italia, Hongría, Anglaterra, França y Japó.

***

De la guerra ab Italia, ningú se'n preocupa y quasi no se'n parla. Se té per una malaltía que s'ha fet crònica y que durarà molt, y lo que sols s'aprecia es una gran animositat per part del otomà veritat, y dich «veritat» perque aquí hi hà otomans grechs, armenis, jueus... Pera aquests no hi hà més que una patria, la qual consisteix en una conciencia molt elàstica.

Y. DE TOGORES.

Constantinopla 21 de febrer de 1912.

Govern civil

Servey policiach

Ahir al matí la policía que presta servey al carrer Nou de la Rambla, va notar la presencia de dos subjectes sospitosos sobre'ls quals va posarse immediatament al aguait.

Els tals subjectes van entrar en una armería de dit carrer, adquirint un revòlver y varies càpsules.

Al sortir, dos altres subjectes coneguts com a quinzenaires, se van ajuntar ab ells, dirigintse tots quatre a una joyería de dit carrer, davant la qual van aturarse examinant detingudament l'aparador.

En aquell moment la policía els va detenir, portantlos a la delegació de les Dressanes.

Els detinguts van resultar ésser Joseph Falcó Cots y Pau Pinos, que acaben de sortir de la presó de Lleida hont sofriren condemna per robo, y Joaquim Mensa y Amadeu Añor, coneguts quinzenaires.

Al primer li van trobar, repartits en diferents llochs y amagatalls del trajo, 800 pessetes, de les quals no'n va esplicar prou bé la procedencia, dient després de moltes contradiccions, que eren producte d'un robo efectuat el dimars passat a les Borjes del Camp, en un establiment de robes, propietat de Ramón Bosch.

Els del ram de l'aigua

Els obrers del ram de l'aigua se reuniren ans d'anit, acordant donar per acabades les vagues de les cases Bavi y Martí y Cambés, per haver concedit tots els patrons el jornal de nou hores.

Els cotxers

Ans d'anit se reuniren els obrers cotxers, acordant continuar la vaga y celebrar el dissapte vinent un miting a la Plaça de Toros.

Desgracia

A la fàbrica Marquès, de Vilanova, ahir matí una correja va agafar a un contramestre, produintli ferides greus.

Batuda

La policía de les Dressanes ans d'anit va donar una batuda a les tabernes de la barriada, detenint a dos carteristes y 15 lladregots.

Reunió de delegats de policia.

El governador va reunir als quefes y delegats de policía reiterantlos les ordres que tenen pera castigar durament y ab tot rigor les faltes a la moral.

Va acordarse també trasladar als delegats senyor Bravo, de les Dressanes, a l'Audiencia; el senyor Vela, de l'Audiencia a les Dressanes; el senyor Carbonell al Sur, y el senyor Zaldivar a Llotja.

Pesos y mesures

El Govern civil ens prega la publicació de la següent nota:

«Un dels acorts presos en l'Assamblea de viticultors, el dia 18 del actual, fou el de pregar a la superioritat el rigurós cumplimient del sistema mètrich decimal en totes les transaccions; acort que justifica lo exigit ja en les diferents circulars publicades per aquest Govern de provincia, referent al servey de pesos y mesures.

Mes, es indubtable, que aquella decisió dels assambleistes viticultors de Catalunya dona al cumpliment de les disposicions vigents en aquest punt aquell concurs y calor de part dels ciutadans que es la base fonamental pera que les lleis legislatives consegueixin penetrar en la vida dels pobles observantles puntualment.

Per això, y sens perjudici de les disposicions que la superioritat podria dictar com a conseqüencia de les exposicions que acaben d'elevar els assambleistes al Govern, el governador recorda a les autoritats locals lo disposat en els Butlletins oficials de 18 de novembre de 1909, 1 de janer, 15 de juny, 8 de juliol, 19 d'octubre, 23 de novembre y 28 de desembre de 1910, 12 d'abril y 7 de novembre de 1911 y en la circular del president d'aquesta Audiencia dirigida als senyors jutges de primera instancia ab data 11 d'octubre de 1910, pregant a tots y ordenant especialment a n'aquells que depenguin de la meva autoritat, que procedeixin ab el més puntual rigor a exigir la completa observancia del sistema mètrich decimal.

LA NENA TROBADA

Segueixen els misteris

Nota lamentable

Ho es en tots sentits la que naix de la exhibició de que's fa objecte a la nena Teresina. Sensible es que la tendra criatura s'hagi vist embolicada malgrat ella en la tenebrosa qüestió, però ho es més encara que s'explotí ab fins comercials tan dolorosa circunstancia, en perjudici de la mateixa nena. Que se l'ajudi si ho necessiten els seus pares, bé; però que se la fassi servir de reclam pera atraure l'atenció malsana del públich, es cosa que'ls seus pares haurien de ser els primers en evitar, per quant els exposa a que més endavant la nena, feta dona, els ne faci amargants retrets.

Pera no contribuir a tan tristament grotesca propaganda, adoptem la resolució de no parlar de cap acte la base del qual sigui la exhibició immotivada de la nena.

Investigació

La secció d'investigació del cos de policía, ha averiguat el lloch d'estada de Pau Sociats Sabat, que sostenia relacions intimes ab la Enriqueta Martí. Igualment ha fet ab Vicens Roselló, de 26 anys, el qual acompanyava a captar al pare de la Martí.

Els detinguts

Continúen detinguts en els calabossos del Palau de Justicia, Enriqueta Martí y Salvador Vaqué.

En Pau Martí ahir a la tarda, a les dues, va ser trasladat a la Model junt ab altres presos.

Al la porta del Jutjat hi havía una gran gentada pensant que fóra trasladada a la presó l'Enriqueta Martí.

Cambi de jutge

Ans d'ahir nit, al sortir del despatx el jutge instructor senyor Mazaira va sentirse indisposat y ahir va tenir de quedarse al llit.

Per aquesta rahó, al matí no va funcionar el jutjat.

A la tarda's van reprendre les tasques actuant de jutge el que es suplent don Alvar Camin.

Mès felicitacions

El quefe de la guardia municipal de Vich ha telegrafiat al senyor Mendiola, felicitantlo a n'ell y al cos, pel servey prestat.

La nota còmica

En totes les coses punyentes no hi manca la nota còmica. Es la lley de la realitat.

En aquest trist assumpte de la nena robada, la nota còmica la dona «El Liberal» en Barcelona, que canta ab èpich entusiasme'l seu «triomf». Y si's altres diaris no ho volem reconéixer, per enveja—¡oh! ¡l'ombra que's fà l'èxit del diari del «pleno éxito»!—ho reconeixen palesament els «montones de cartas» que reb, de les quals publica les de les personalitats més conegudes, que son els senyors Martínez, Sanchez, Gutierrez, etcètera.

Realment, després d'haver passat la vida inventant segrestades, el topar ab una d'autèntica no deixa d'ésser un triomf... pera'ls aficionats a les ironies.

Al jutjat

Ahir a la tarda, al Palau de Justicia, hi havía menys animació que'ls dies passats, degut, en part, a la gran reserva que s'observa en tot lo que's refereix a la causa de la Enriqueta Martí. La reserva es tanta, que fins s'ha privat el pas, inclós als mateixos periodistes y empleats del Jutjat que no hi tenien feina, pel corredor del Colegi d'Escribans, en quin saló actúa el Jutjat de l'Hospital.

Durant la tarda van prestar declaració la Enriqueta Martí y el seu amich Salvador Vaqué, tenint un careig a dos quarts de sis.

La Enriqueta Martí, al passar del calabós del Jutjat quasi no podía caminar. La mudansa que ha fet aquesta dona ab pochs dies es extraordinaria. Sembla que hagi doblat la edat. Abans d'arribar a la porta del Jutjat, el guardia que l'acompanyava va tenir de sostenirla pera que no caigués a terra. Va declarar sentada, perque apenes pot sostenirse.

S'ha descobert el verdable domicili den Salvador Vaqué. No'l donem per tractarse d'un home casat y pare de família, la qual no té res que veure ab les seves estravagancies. Sembla que el motiu d'haver donat un domicili fals es degut a la pena que va ferli desde el primer moment el disgust que podría ocasionar als seus.

Comentantse la importancia y gravetat de la causa pels passadissos del Jutjat, se deya que era molt probable que's nomenés un jutge especial. Resulta, en efecte, molt posar pera un Jutjat municipal una causa d'aquesta naturalesa, además de la feina ordinaria.

També's donava com a segur que la Enriqueta Martí nomenava advocat al senyor Cid.

Demanant forces

D'un moment a l'altre será traslladada a la presó del carrer d'Amalia, la processada.

En previsió de que aquella pogués ser víctima de la ira popular, el director de la presó ha demanat l'envío de més forces, perque constantment hi hà als carrers d'Amalia y Llealtat de dues a tres mil persones en espera de que la processada sigui portada a la presó de dònes.

Buscant antecedents

Les secretaries de govern dels jutjats d'instrucció se dediquen a buscar antecedents dels sumaris que hagin pogut instruirse per desaparició o seqüestraments de nens.

Van apareixenthi alguns que foren sobresseits en temps més o menys remot per no trobarse als autors de les sustraccions.

Diligencia important

Aviat se remetràn, pera son anàlisis, al laboratori, les robes de noy y guiyet tacats de sanch que foren trobats al domicili de la seqüestradora.

Aquesta diligencia tendeix a averiguar si la sanch es o no humana.

La Junta de Protecció a l'Infancia.

La Junta de Protecció a la Infancia ha acordat pendre part en la causa del seqüestre de la nena Teresina, nomenant advocat al diputat a Corts don Jaume Carner, que la representarà en el tribunal.

Detenció del Sociats

La policía, ahir al matí, va detenir a un subjecte anomenat Pau Sociats, antich amich de l'Enriqueta Martí.

En Sociats era'l que anava ab l'Enriqueta quasi tots els dies a buscar els restes del menjar al Liceu Poliglota de la Rambla de Catalunya.

Va ésser posat a disposició del Jutjat, ingressant en els calaboços del Palau de Justicia.

En Pau Sociats, segons consta en el llibre registre, estigué'l dia 23 de febrer prop-passat albergat a la Comissaría de pobres del carrer del Paradís.

Dit subjecte no té antecedents molt recomanables, car se l'acusa de que formava part d'una banda de atracadors de les malifetes de la qual fou víctima més d'una vegada un conegut metge domiciliat al Ensanxe.

Varies

—Entre les persones que han declarat hi figura la modista donya Gertrudis Revoltós, que havía confeccionar varis trajos esmeradament luxosos pera la processada. Aquesta li recomanava sempre que escullís robes de preu y de gran luxo.

—La familia den Vaqué va portar, ab el degut consentiment del Jutjar, un llit, matalassos y roba, al calaboç del expressat detingut.

—Ha sigut detingut un jove de 28 anys anomenat Vicens Roselló, per si pot declarar quelcom interessant. Aquest minyó anava a demanar caritat en companyía del pare de la processada.

—L'Enriqueta Martí va demanar al jutge que se la posés en llibertat provisional mitjantsant la fiança que fos necessaria. Com es natural, no va ésser atesa.

Dinámica atmosférica

El temps pera avuy a l'Europa central y meridional.

Ans d'ahir plogué a Anglaterra, França, Cantàbrich, Galicia, Portugal y conca del Duero.

El cel era plujos ahir a les mateixes regions, ab mar grossa desde Portugal a Irlanda y arborada a les aigües de Oporto. Les nuvolades de la tempesta arribaven fins a Catalunya, però sense valor per la pluja, com ja pronosticava.

Avuy arribarà una nova borrasca a les costes de Irlanda, ab mar grossa y pluja fins a França, Cantàbrich, Galicia y conca del Duero. Les nuvolades serán més intenses que ahir a Aragó y Catalunya y arribaràn a la conca del Tajo.

D. PUIG.

Municipi

Havent de ferse per tot el día 15 de març la liquidació dels comptes vells per serveys municipals, els que no siguin presentats en dit día corren perill de sufrir un llarch aplaçament.

El primer tinent alcalde senyor Mir y Miró ha tornat del viatge d'instrucció que ha fet al extranger.

Uns propietaris d'automòvils van estar a l'Alcaldía a queixarse de que el senyor Matons, tinent del Districte III (Audiencia-Llotja), els ha imposat unes multes que creuen excessives.

El senyor Sostres poca cosa hi pot fer, perque's tracta d'atribucions ben definides del tinent alcalde.

Se tracta del incompliment del article 173 de les Ordenances que prescriu que, de nits, els automòvils han de portar un fanal que ilumini el número de la part posterior, «a fi de que's pugui llegir a la mateixa distancia que de día».

Hem observat que aquesta prescripció—recordada fa poch pels tinents als interessats,—no's cumpleix quasi per ningú, malgrat estar ordenada fins per una R. O.

Les ordenances fixen taxativament la multa de 25 pessetes en cas d'infracció.

La comissió de Consums tractà del concert sobre'ls alcohols.

No haventhi hagut acort, se tractarà aquest punt en nova reunió.

El senyor Carreras Candi va fer una moció a la comissió de Foment manifestant que era ja hora d'empendre resoltament la qüestió del excés de personal que hi hà en tots els serveys municipals, y d'anar de dret a l'amortisació d'empleus a mida que estaven vacants. Al efecte, donava l'exemple posant a disposició de la comissió un lloch de guarda-passeigs que li havien ofert pera proveir.

La moció del senyor Carreras produí pànich entre'ls radicals, que esclataren en crits y protestes y lamentacions, dient que aixís no's va endlloch.

El senyor Carreras—que per cert extranya que no's dongués nota d'aquesta moció a la prempsa,—està disposat a seguir avant per aquest camí.

Se parlava a Cà la Ciutat d'una conferencia donada per un conegut orador radical en un centre idem, en la qual digué horrors dels dissidents del carrer del Vidre.

Això ha donat lloch a una forta discussió entre uns regidors radicals, versant dita discusió en si el conferenciant estava o no estava alcoholisat (sic).

Hem sentit a dir que al Encant hi hà molt descontent sobre la forma ab que's fa la distribució dels llochs, forma que molts venedors califiquen d'arbitraria, lo qual dona lloch a murmuracions respecte a la gestió del regidor-inspector senyor Guñalons y del director dels Encants senyor Marorell.

Una comissió de la Cambra Oficial de la Propietat va visitar a l'alcalde pera felicitarlo per la campanya empresa a fi d'ordenar l'administració municipal, oferintli, en nom de la oficial entitat, l'apoyament incondicional.

El senyor Sostres agraí tal manifestació d'apreci, assegurant que complía ab el seu dever persistint fins al fi en la tasca de desentranyar y millorar l'estat financier municipal.

Els senyors Carreras, Marcilla y Esteva Marata havien d'anar aquest matí al alberch de Santa Caterina, pera veure la manera de ferhi allí una sala d'espera al objecte de que les dònes que hi pernoctin no s'hagin d'estar pel carrer.

Una comissió de paletes dels que treballen al tunel de la Reforma, va anar a l'Alcaldía a fer present que, no haventse resolt res sobre'l particular, avuy quedarán despedits.

No van poder parlar ab el senyor Sostres, perque era a veure'ls llochs hont s'hi hà de fer el cami a l'escola de bosch a Montjuich, y a qual obra diuen que'l ram de Guerra hi posa algunes dificultats.

El regidor senyor Nolla y Badía, resident delegat de la Junta de Reformes Socials, desitjant facilitar la comunicació de la Junta, tant ab els elements patronals com ab els elements obrers, ha acordat destiniar els divendres, de dotze a una de la tarda, pera audiencia en el local de la mateixa Junta.

Agricultura

Unió de Vinyaters de Catalunya

El prop-passat dimars celebrà reunió el Consell Regional de la Unió de Vinyatars de Catalunya, presidint don Joseph Puig de la Bellacasa.

Varen cambiarse impresions respecte al resultat de l'Assamblea general, felicitantse els reunits de la unitat de mires que va regnar en la mateixa.

Va acordarse celebrar un miting de propaganda el dia 10 de març a Sant Joan de Mediona y el dia 17 un altre a Mollerusa.

S'aixecà la sessió a les sis de la tarda.

***

Tenim noticia de que la Cambra Agrícola d'Igualada, d'acort ab el Consell Regional de la Unió de Vinyaters, prepara un número extraordinari de Sant Butlletí commemoratiu de l'Assamblea general d'aquest Sindicat. Dit número anirà ilustrat ab nombrosos gravats y's posará en venda al preu de 0'50 pessetes exemplar, essent precís que els associats de la Unió que desitgin adquirirlo avisin a la major brevetat als delegats locals, y aquests a les oficines de la Unió (Portaferrissa, 21, principal), enviant l'import dels exemplars que demanin.

Federació Agrícola Catalana-Balear.

Dimars vinent, a les deu del matí, celebrará reunió la Federació Agrícola Catalana-Balear, posantse a discusió la proposició presentada pels gremis d'agricultors de Terrassa, Sabadell, Sant Quirse de Terrassa, Barbará y Sentmanat, en la que exposen els perjudicis que'ls vedats de caça y prohibició de entrar el bestiar en camps y vinyes ocasiona als rebassaires.

XV Congrés Agrícol Català-Balear que's celebrará a Iviça els dies 26 y 27 de maig de 1912.

La comissió organisadora, pera contribuir al major lluiment del Congrés, ha acordat establir les següents categories de congressista: Congressista honorari, congressista ab dret al llibre y congressista sense dret al llibre.

Seràn honoraris els que satisfassin una quota al menys de 25 pessetes; ab dret al llibre, els que'n paguin 5; y sense dret al llibre tots els demés inscrits que satisfaràn 2'50 pessetes.

No renen obligació de satisfer cap quota els dos delegats que tenen dret a designar les entitats federades de Catalunya y Balears.

La inscripció de congressista's pot solicitar desde avuy, primer de mars, al domicili de la Federació, Portaferrissa, 21, principal, Barcelona, y a la de la comissió organisadora a Iviça.

Balans de Beneficencia

Fà uns quants díes que'ls empresaris de teatres, cines y altres espectacles públichs se mouen y belluguen perque'l Govern els hi rebaixi els imposts que graven el taquillatge dels seus establiments. A Valencia y a Madrid fins han amenassat ab tancarlos, mida que produiría la vaga forsosa dels innombrables individuus que viuen del treball en els espectacles públichs.

No diré jo que tinguin una mica de rahó; son tan variats y crescuts els imposts, que tal vegada influeixen en la disminució dels ingressos que'ls empresaris consideren necessaris pera'l funcionament dels espectacles que ofereixen al públich. Mes, en lo que no tenen tanta rahó'ls reclamants es en voler que'l ministre d'Hisenda suprimeixi el «cinch per cent» destinat, per disposició d'una lley, a les Juntes de protecció a la infancia y repressió de la mendicitat, pera que aquestes ho apliquin, a la vegada, a les diferentes accions a elles encomenades.

Jo no sé quines activitats han demostrat y quines iniciatives han tingut les Juntes provincials y locals que funcionen a Espanya; no sé fins a quin punt han complert ab lo que la lley disposa y si ho han fet ab veritable interpretació de la mateixa; no sé tampoch si aquest «cinch per cent» ha sigut rigurosament ben aplicat y si, en el cas de serho, els ciutadans s'han convençut de la bondat del impost y del gros benefici extès a una bona part de la societat. Suposo que deuen, aqueixes Juntes, haver complert a conciencia ab la seva altruista y benèfica missió; cal crèureho aixís, conegudes la calitat y condició de les persones que per ministeri de la lley venen cridades a formarne part. Però, en quant se refereix a la Junta provincial de Barcelona, el públich s'ha adonat ja de la seva actuació y dels immensos beneficis que ha distribuit y està distribuint diariament.

Fà aprop d'un any que està constituida y pot presentar un balanç brillantíssim.

La primera preocupació de la Junta va ser amparar a la infancia abandonada y en particular a n'els noys del carrer coneguts ab el nom de «trinxeraires», y al efecte va instalar en l'exconvent de les Mínimes, al costat mateix de la benemèrita institució anomenada «Casa de familia» que va fundar y dirigeix el Rnt. mossen Pedregosa, l'Alberch provisional, ahont hi son portats tots els recullits a la vía pública, els quals, després d'ésser degudament reconeguts y seleccionats, y estudiades les seves condicions d'aptitut física, moral y intelectual, son destinats a les diferentes institucions d'ensenyances y de reforma existents a Barcelona, havent sigut molts d'ells colocats d'aprenents en botigues y tallers, sempre baix la vigilancia de la Junta.

Desde que va començar la recullida de «trinxeraires» (juny del any passat) fins a l'hora present, passen de «cinchcents» els posats a disposició de la Junta. Aquesta acció diaria ha netejat, quasi per complet, la vía pública, de sérs abandonats; tant es aixís, que'ls agents posats al servey de la Junta ja no troben a quí recullir, perque, a la vegada, molts que haurien sigut objecte de captura han abandonat la ciutat pera continuar la seva vida de vagancia per altres terres ahont no existeix encara la severitat de la recullida.

Malgrat aquesta acció tan intensa pera convertir en factors útils a la societat tan gran número d'individuus que, en sa major part, haurien constituit més endevant una part important del baix fons social de nostra ciutat, la Junta provincial no ha abandonat la seva actuació protectora en les demés accions que li están encomenades per les lleys vigents.

Fresch està a la memoria dels ciutadans de Barcelona l'acte de la inauguració del primer «Restaurant de Maternitat», instalat en el carrer del Peu de la Creu, núm. 18, en el cor d'una barriada eminentment obrera y de gent humil, creat pera proporcionar una super-alimentació a les dònes pobres que estiguin embraçades y a les mares que crin els seus fillets. En aquest restaurant hi tenen cabuda cent dònes, a les quals se nodreix per medi d'una alimentació sana y abundant; d'aquesta manera la Junta ampara a les criatures ja desde'l claustre matern, en el período d'alletament y després de desmamades.

Essent en gran número les demandes que diariament se reben pera concórrer al Restaurant de Maternitat, y donada la insuficiencia del local hont funciona, la Junta té acordat inaugurarne un altre en la barriada de Sans-Hostafranchs, la capacitat del qual permetrà socórrer y atendre major número de dònes embraçades y mares-dides.

Ademés, en aquest nou Restaurant, com en els altres que s'anirán fundant en diferentes barriades, s'establirà un segón torn destinat a noys, fills de families pobres, que concorrin a les escoles d'aquells indrets ab assiduitat, lo qual vindrà a constituir, a la vegada, un premi a la seva aplicació.

Reconeguda l'apremiant necessitat de fer quelcom pràctich en favor del gran número de noys raquítichs y escrofulosos que existeixen a Barcelona, candidats a la tuberculosis al arribar al període de la pubertat, y atenent a la bona acullida que ha tingut la idea de crear un «Institut marítim pretuberculós», tant per part de la classe mèdica com per la de la prempsa y del públich en general, la Junta està activant la organisació del esmentat Institut en un dels pobles de la Costa de Llevant, que podrà inaugurarse abans del estiu próxim, y a qual efecte està en tractes pera l'adquisició d'un immoble que reuneix totes les condicions que exigeixen les ciencia y higiene modernes.

També s'ha ocupat la Junta de la necessitat cada día més sentida a Barcelona d'alguna institució que exerceixi una tutela sobre les noyes que, per no tenir familia a Barcelona o tenirla indigna de tal nom, están continuament en perill de perdició. A n'aquest fí ha acordat posar immediatament en pràctica el plan que té ja aprovat de la seva acció protectora en favor d'aqueixes menors, pera lo qual inaugurarà, durant el mes de març actual, una «Casa de familia», primera de les que's fundarán a Barcelona pera poder exercir sobre les amparades la seva acció protectora dins d'un regisme familiar. Desitjosa d'ajuntar esforços, la Junta s'ha posat d'acort ab l'«Associació internacional de protecció a les joves», havent encarregat la direcció a la Excma. Sra. marquesa de Castell-dosrius, delegada a Barcelona de dita Institució.

Té un especial punt la Junta provincial, ja que la lley li encarrega el servey de repressió de la mendicitat, en resoldre aquest magne problema, de complexitat extraordinaria en les grans urbs com Barcelona. Com a comensament de la seva resolució's proposa retornar al sí de la Societat el gran número de joves que formen l'exèrcit de la vagancia, tan numerós en les capitals de molta densitat de població; el projecte ja formulat, que serà repartit ab profusió dins de pochs díes, y que es una veritable orientació pera resoldre un problema tan important, serà immediatament portat a la pràctica.

La Junta ha tingut especial interès en denunciar y procurar el càstich dels esplotadors y corruptors de menors y en interessar de les autoritats el severíssim compliment de la lley prohibitiva del treball dels menors en espectacles públichs, denunciant tots els casos que han arribat a coneixement de la mateixa, y informant, de conformitat ab els preceptes de tan saludable lley, totes les vegades en que ha sigut requerida per la primera autoritat de la provincia.

Altres y no menys importants iniciatives están també molt pròximes a ser desenrotllades, moventse totes elles dins de l'esfera d'acció que la lley té assenyalada. Les principals son: Instalació de Parks infantils o recintes diurns de assil al aire lliure, pera cuidar dins d'ells durant el día'ls infants les mares dels quals han d'acudir al treball pera guanyarse la vida; tallers d'iniciació en les arts y els oficis pera'ls noys abandonats, durant la seva curta o llarga estada a l'alberch provisional; passeigs escolars setmanals de tot un día de duració a fí de que'ls noys de les escoles puguin passar unes quantes hores en el camp, lluny del aire mefítich de la ciutat; hostatge en el camp pels fills de pares tuberculosos, a semblansa de la coneguda y saludable «Institució Grancher», de París.

Aquestes y moltes altres coses té en cartera la Junta provincial de protecció a la infancia, les quals anirá corporisant, malgrat la seva magnitut, mentres no li falti l'ajuda dels diferents elements que tenen de cooperar a la seva obra. Aquesta magnitut y el benefici social que tenen de reportar totes aquestes accions, obliguen a la Junta a demanar al públich de Barcelona la seva decidida cooperació y eficaç concurs, tota vegada que requereix, no solament l'acció personal que ab gust s'ha imposat, sinó també quantiosos recursos, ja que'l sosteniment dels centenars de noys amparats per la mateixa, apartats de la vía pública, importa cada mes crescudes quantitats que van aumentant d'una manera progressiva.

Si li falten a la Junta els medis que les lleys li donen, que, en aquest càs, es el «cinch per cent» del ingrés dels espectacles públichs, totes aquestes iniciatives, en plè funcionament les unes y en projecte les altres, no podrán continuarse ni ampliarse, y tornarán al carrer centenars de noys, y centenars de dones y de mares-dides quedarán sense la super-alimentació tan necessaria dins del seu estat.

Pensin els ciutadans de Barcelona que quan concorren a un espectacle públich, a la vegada que van a recrearhi el seu esperit, contribueixen, ab el «cinch per cent» que la taquilla els ha cobrat com a recàrrech en el preu de l'entrada que han près, a aixugar moltes llàgrimes, a la rehabilitació social de molts individuus, a remeyar moltes desgracies y miseries la importancia de les quals no més coneix el que d'aprop les toca, y moltes vegades a arrencar del camp de la criminalitat a una porció de sèrs que indeclinablement haurien anat a pararhi si la Junta ab la seva missió protectora y benèfica no s'hagués preocupat de la llur protecció y del llur pervindre.

No en và diu el lema de la Junta: «Disminuireu la criminalitat protegint a la infancia abandonada».

Francesch PUIG Y ALFONSO.

Academia de Ciencies

Nota del Observatori Faura

L'Observatori Fabra ha fet les següents observacions sísmiques duran la setmana del 23 al 29, abdós inclusius:

Día 24.—A les 9 hores 45 minuts 48 segons, el péndol cònich y el microsismògrafs Vicentini registren un dèbil tremolor local que apenes ha degut ser sensible en son epicentre. La duració del moviment es d'uns 27 segons; la distancia del epicentre es relativament petita, encara que indeterminada.

Durant el 29 els péndols cònich y vertical registren microsismes bastant freqüents, però de petita intensitat.

Grandioses festes cívich-religioses

projectades en la Ciutat de Balaguer, pera els díes 27, 28, 29, 30 y 31 de Maig y 1 y 2 de Juny de 1912.

A tots els aimants de Jesús Crucificat y de la prosperitat de la ciutat de Balaguer y sa comarca.

Germans:

La ciutat de Balaguer, mare dels gloriosos comtes d'Urgell, la de les velles muralles ungides de pols de sigles y baf de tragedia, la que ha desgranat sos llarguíssims misteris de dolor als peus de son gloriós y llegendari Sant Christ, vol [illegible] a nova vida de gloria y resurrecció. Ha sentit en son pit els sants frisaments del amor que tot ho renova y l'inefable guspireig del foch sagrat que tot ho aflama y ja comensa a germinar en ses entranyes la divina llevor del ideal que somnía.

Y es que han vibrat en ses orelles paraules de consol y d'esperança brollades d'un cor sadoll de generosos entusiasmes, inspirats per una ànima enamorada de tot allò que porta als pobles benaurances morals y materials. Son l'ànima y el còr de nostre prelat amantíssim, el doctor Benlloch, qui vol escriure de nou al cor de la oblidada ciutat de Balaguer aquella pàgina d'or de les velles tradicions y de les passades grandeses, fent de nostre gloriós Sant Christ el més preuat floró de sa comtal corona, de son temple secular el sagrari de nostres glories y de son culte diví la fornal de nostres afectes y la eterna aubada de nostres esperances. Y per això ha projectades restauracions y renovacions, festes y romiatges, solemnitats y epifanies d'art y bellesa que unirán els cors, aclarirán els senys y mourán els braços de les multituts en gest de vida triomfal y d'espirituals plenituts que marquen una nova estela de llum y un nou impuls de grandesa a nostra aimada ciutat y ses comarques.

Rahó per la que tots els aquí suscrits y ab ells tots els fills de Balaguer, corpresos de la veu sempre amorosa de nostre Pastor y Pare, no podem deixar de cooperar ab tot nostre entusiasme y ab totes nostres forces a sos magnànims propòsits, y es per això, germans en Deu y patria, que us cridem y convidem a tots, homes d'idea y homes d'acció, artistes y lletrats, treballadors del camp y menestrals de les viles, pobres y richs, de tots els estaments y totes les condicions, a que vingau a casa nostra pera gaudir de les festes que tenim projectades dins la setmana de la futura Pasqua Granada, a posar vostre cor frech a frech del nostre, a donarnos y a rebre una forta abraçada de cristiana y patriòtica germanor, a contemplar el bell comensament de restauració del temple y palau de nostre Santíssim Christ y el florir dels caminals que van a ses augustes portes, a escoltar la gran cansó que a son entorn esclatará sorgida de tots els pits, a rebre, finalment, als peus de nostre Rey eternal, el bon Jesús crucificat, aquella benedicció del cel vinguda y tramesa demunt de nostres caps per ses mans divines, que serà el principi de la nova vida de prosperitat anyorada, y la llevor divinalment feconda del amor sant y de la pau triomfanta que, pera'ls pobles son vida de vides y glories y plenituts. ¡Germans: Visca Balaguer! Visca son Christ Santíssim!

En la ciutat de Balaguer 19 de novembre de 1911.—El primer vis-president president accidental, Joseph Cabecerán, alcalde de Balaguer; el segón vis-president, March Comes, rector; el tercer vis-president, Miquel Otal, jutge de primera instancia y instrucció. Vocals: Mariàn Tusó, registrador de la propietat; Delfí Canela y Faust Monsonís, diputats provincials; Ricart Sangenís, jutge municipal; Lluís Montiu, fiscal delegat; Joseph María Vila Rocabruna, primer tinent alcalde; Miquel Calvet, segón tinent alcalde; Camil Cava, regdor síndich; Fr. Francesch Ramonet, guardià O. M.; Francesch Rovira, rector dels Escolapis; Jaume Baldillon, y Pere Galiano, regidors; Francesch Mingo, quefe aussiliar de sometents; Lluís Florejachs cabo de sometent del districte; Joseph Comabella Codina, president de les Conferencies de Sant Vicens de Paul; Ventura Puig, prebere, president de la V. O. T. de Sant Francesch; Joseph Profitós president de la Congregació de Sant Lluís; Joseph Betbesé, president de l'Associació Adoració Nocturna; Joan Roigé president del Círcol Jaumista; Gaspar Mallol, president de la Confraría de la Providencia; Francesch Tarragona president del Sindicat Agrícol; Enrich Tarragona, president del Centre Nacionalista; Ignasi Escrivà, degà del Colegi d'Advocats; Eugeni Sangenís y Jaume Gomà, procuradors; Joseph Falcón, notari; Ernest Soler, subdelegat de Medecina; Joseph Graells sub-delegat de Farmacia; Joseph Puig farmacèutich; Joan Castellà, Ramón Gramunt, Joseph Comabella Garriga, Calixte Alós, Sebastià Forn, Joseph Graells Casau, Francesch Subias, Joseph María Castellà, Lluís Balcells y Sebastià Santaeugenia, propietaris; Pau Viguer Puig, Lluís Puig y Francesch Solé, adroguers; Joseph Castelar y Mareu Delsams, perruquers; Joseph Capdevila y Fluvià Creus, sastres; Joan Salvadó y Pere Fallerés, pintors; Pere Serra, Jaume Vilaioliu y Nadal Gené, cerrallers; Miquel Planes y Pere Estany, carnicers; Manuel Profitós y Andreu Revert, fusters; Manuel Roca, sabater; Joseph Pallàs, Vicens Bosch, Armengol Oliva, Ignasi Macià y Francesch Barrot, espenedors de licors; Joseph Miserachs, rellotger; Enrich Gimó y Joan Roure fondistes; Joseph Antoni Coll y Jaume Pratdepadera, comerciant de mercería; Joseph Sanuy, espardenyer; Cosme Vives y Miquel Sullà, comerciants de vidriería; Joseph Badía, Joan Capdevila, Ricart y Màs y Sebastià Armenté, comerciants de llanes; Eusebi Malet y Agustí Utgés, basters; Francisco Roca y Antoni Pedra, saboners; Agustí Ticó y Francesch Sumalla mestres de cases; Jaume Camarasa, constructor de carros; Joan Busquets y Lluís Busquets, estorers; Enrich Saboya gorrista; Antoni Molins y Joan Solé, tenders. Lluís Maluquer, banquer, tresorer; Ventura Riba y Matías Vall secretaris.

Crònica de Buenos Aires

L'esplendor de la prempsa local.—El diari de la colonia espanyola.—Lo que gasta diariament en telegrames de Madrid. Lo que s'ha arribat a mentir per alguns diaris en tot lo de Catalunya.—Lo que s'ha atribuit al senyor Cambó.—El «Correo de Cataluña», posant les coses en son lloch.—Sincers elogis a la Mancomunitat y al senyor Prat de la Riba.—Sobre immigració, encara.—Còm se viu en l'interior de l'Argentina. De re agricola.—El comte de Lavern.

Una de les coses que més sorprenen a l'arribar a Buenos Aires, es l'esplendor econòmich de la prempsa local, que publica monumentals edicions—martiri dels pobres venedors, y molestia pera els compradors que han de carregar ab un volum de gran format—y que viu en grans palaus, de tanta riquesa y sumptuositat, que algun d'ells fins resulten ofensius per lo desproporcionats y superiors y per l'urch especial que dona a tots els empleats y redactors el viure ab més ostentació y luxe que el president de la República.

¡Bona diferencia hi hà entre'l palau del diari «La Prensa» y la «Casa Rosada» o del Govern!

Y es que cobren cantitats tan fabuloses, per les pàgines d'anuncis, que'ls permet sostenir el grandiós gasto de tiratge y redacció, y encara, un d'ells, fer més d'un milió de pesos anyal de beneficis nets.

Es per això que'ls llegidors estem tan bé y ràpidament enterats de tot lo que passa pel mon, y especialment de lo que passa a Espanya.

El «Diario Español» es particularment dedicat a la colonial espanyola, la qual, com es tan nombrosa, fa viure també ab gran esplendor el seu diari, y aquest correspòn encarregant una tal cantitat de cablegrames de Madrid, que, segons ens deya'l seu ilustrat director, li va costar molt temps convèncer al seu corresponsal de que, no sols podía còmodament sostenir el gasto diari d'unes quantes mils pessetes, sinó que en ocasions se podía doblar.

Ab tot, si bé les correspondencies de Espanya venen de Madrid molt ràpides, molt exactes y molt detallades, arriben en cambi, de temps immemorial, completament capgirades totes les que's refereixen a la política catalana.

Alguns diaris, ab una constancia deplorable, han dit veritables enormitats parlant del nostre moviment y es aixís còm s'ha arribat a fer una opinió general contraria a nosaltres entre'ls argentins, entre'ls espanyols y fins entre molts dels catalans poch enterats de lo que passa a casa nostra.

Per aquest estil se va enterar tothom del moviment de Solidaritat, de la tongada terrible d'atentats terroristes, dels resultats de totes les eleccions efectuades a Barcelona, que s'han donat sempre falsos y mal intencionats y que ab temps y paciencia han enganyat completament a l'opinió. Ab una mica més de sinceritat y bona fe s'ha donat compte de tot lo referent a la Mancomunitat, prestantli una gran extensió y demostrant un gran coneixement y respecte per la persona del president de la Diputació de Barcelona senyor Prat de la Riba, de qui n'han publicat el retrat. Perque aquí cada diari té un arxiu molt important, ab uns quants milers de retrats catalogats, y aixís que'l telegrama porta un nom que s'hagi distinguit desseguida surt el retrat.

***

Durant la setmana tràgica'n vàrem llegir de tots colors. Un amich va fer davant meu un telegrama describint l'atach al convent dels Jesuites, perque es lo que ell deya:—Es impossible que no hagin atacat aquest convent—. Y després explicava la defensa heròica y científica que havíen fet els PP. de la Companyía, perque no podía ser que's defensessin d'altra manera. Y va explicar que s'havíen posat a totes les portes y entrades uns embulls del fil-ferros que comunicaven ab els cables de tracció elèctrica que varen matar y repel·lir a tots els assaltants.

Va fer molt efecte. Al cap de poch temps, ún, acabat d'arribar, va dir que ho havía vist; y jo vaig acabar per crèureho.

Un bon día vàrem veure en molts diaris el retrat den Cambó seguit de llarchs y elogiosos articles, alguns dels quals demostraven un exacte coneixement de l'actuació pública y mèrits del biografiat. Tot aquest luxe de grabats y d'elogis era pera ilustrar la gran, la sensacional nova de «La Conversión de Cambó.—La retractación de Cambó.—Su descatalanismo.—Sus ataques á la Mancomunidad, calificándola de partido de restricción y de fines egoistas y anti-patrióticos».

Ab raríssima unanimitat seguíen els elogis més complets, s'anunciava'l gran èxit que havía tingut y les ovacions delirants de la multitut, acabant ab la gran noticia de que en Maura's retirava a la vida privada y en Cambó ocuparía la quefatura del partit conservador ab la presidencia del Consell de ministres.

Entre'ls catalans no's parlava d'altra cosa y tots ens sentíem afalagats de que's reconegués l'importancia del seu discurs y se fes justicia al seu gran talent. Afortunadament ara tenim el «Correo de Cataluña» que desseguida va contestar com la nova's merexía, publicant el discurs de Salamanca y el del Principal, y ara, al publicar el text del de Saragossa, ha fixat l'atenció del públich sobre aquestes contínues falsetats.

A mida que'l nostre «Correo» vagi extenentse, serán menys els enganyats y potser alguns diaris acabarán per moderarse del seu furor anti-català.

Aquí's reben noves de que Barcelona's revifa de totes les trifulgues passades, de que Catalunya treballa y triomfa políticament. La opinió, com si s'hagués cansat de tantes censures, ara elogía unànimament la constitució de la Mancomunitat y la seva actuació en la política espanyola, tributantse, ab tal motiu, lloances sinceres a la personalitat den Prat de la Riba.

***

Nosaltres desitjem un gloriós pervindre de prosperitat y que de Catalunya arribin a les platjes americanes cada día més mercaderíes, al menys en proporció a la importancia de la colonia espanyola. Però hem de tornar a recomanar enteniment y prudencia als nostres compatricis pera que no deixin lo segur per lo probable.

Diu que fà uns vintisis anys, un setmanari català portava el següent telegrama de Buenos Aires:

«Molts catalans han vingut,
Ara's passejen pel port.
Si d'aquí un any troben feina,
no'n tindrán poca de sort.»

N'arriba massa de gent sense ofici, ab el propòsit de quedarse a la capital. Tot justament l'altre día, el «Diario Español» repetía per tercera vegada aquell famós article en que explicava que, al arribar aquí el pretendent a una bona colocació, de totes les recomanacions, de totes les actituts y coneixements no li'n resta, com a esperansa, altre factor que la sort que personalment pugui tenir. Y ja sabem lo perillós que es jugar a cara o creu.

Ara de poch s'ha fundat una colonia anomenada «Nueva España», dirigida per persones de molta responsabilitat, que ab gran caritat volen orientar la immigració espanyola ab benefici pera tothom, principalment pera'l treballador; però no tots son aixís, y el que fuig de la capital y va a l'interior hi troba molta trampa y molts entrebanchs.

Diuen que, quan l'ex-president de la República general Roca va visitar a n'en Bismark pera demanarli que encarrilés la emigració alemanya cap a l'Argentina, després d'escoltarlo ab molta atenció y interés, el canciller li va preguntar:—¿Y còm esteu a l'Argentina de jutges?

Malament, sembla que estem. Els pochs habitants estàn molt isolats y escampats. Hi hà poques y difícils comunicacions, y se sent a dir coses increibles. El comissari té una gran autoritat, vesteix de negre, va montat y porta «látigo» (rebenque).

Se parla de detencions preventives que coincideixen ab atropells incalificables a esposa y filles, de treballadors que no cobren si la estancia es de persona d'influencia. Hi deu haver molt de novela, molt d'exageració; però, anc que no sigui veritat més que'l 10 % de lo que's diu, per res del mon aniría a l'interior ab la meva familia.

He travessat un bon troç de Pampa, però acompanyat per anglesos que, segons se conta, son els únichs que's fan respectar perque fan efectives les seves reclamacions. La veritat es que'ls obrers son de tot arreu del mon, però'ls colonisadors la major part son anglesos.

Aquests viuen ab gran confort y luxe. Els directors, que treballen tot el día, cada nit se posen el frach pera dinar y les senyores vesteixen millor que en la capital; però, la peonada, esgarrifa de pensar còm viu, sense familia, sovint a una hora lluny de tot altre home y sense poble, sense res que'ls distregui y els elevi. Hi deu haver un gran aplanament en la vida del camp quan els directors fan tants esforsos per rodejarse de flors, de llibres, de revistes, de tot lo que'ls pugui recordar, cada día y a la mateixa hora, que son senyors anglesos, fent música, recitant poesíes, pera no confòndres ab l'ambient depressiu que'ls volteja.

***

La perseverancia mata la fam, y aprop de Bahía Blanca, hont hi faltava l'aigua, n'han trobat una rica dèu, després de furgar ab la perforadora més avall de 700 metres. La força de l'aigua ha inondat una colla d'hectàries.

Un industrial que ha introduit una nova màquina pera segar el blat de moro y recullir mecànicament la panotxa, en sis díes ha venut les úniques vuitcentes màquines existents.

El senyor Pere Grau Maristany va deixar molt bon record, de la seva excursió, d'ara fà tres anys, entre la bona societat argentina que ara ha celebrat el seu nomenament de comte de Lavern y que de segur li deu haver enviat moltes felicitacions.

Antoni UTRILLO.

Buenos Aires, febrer de 1912.

Observatori en projecte

Desde aquestes planes exposàrem per primera vegada la conveniencia d'un observatori al cim de Montserrat, a dalt de Sant Geroni.

Nostres prechs han sigut escoltats pel reverendíssim P. Abat de Montserrat; y avuy aquella idea s'ha convertit en projecte.

El P. Deàs deixa una fita monumental en la historia del pontificat montserratí, que les generacions esdevenidores deurán adorar. Conegudes son ses obres de restauració, y les millores que constantment s'estàn fent en aquell Monastir, com també els maravellosos misteris que adornen la montanya. Ara sembla que vol preocuparse de fer aquell observatori que nosaltres tant hem demanat, que la Meteorología urgentment demana, y que complementaría la finalitat de la montanya.

En la conciencia nostra hi ha arrelat un símbol ideal que veuríem sintetisat en lo més alt de la montanya instalanthi un temple pera'ls treballadors de la Ciencia.

La Religió y la Ciencia se trobaríen complementades en aquella montanya, misteriosa en sa constitució; abdúes finalitats espirituals corríen enmaridades en busca de la veritat; y ja may la disort profana les esborraría. Aquella montanya es la venerada per tots els catalans; en ella, donchs devem instalarhi l'observatori.

Ja hem dit y repetit, en nostres articles anteriors, com deuría ferse aquesta gran obra. La diversitat d'aparells que deuríen entrar a formarhi part: baròmetres, termòmetres, pluviòmetres, diferents registradors de les velocitats dels vents; altres indicadors de la ossonometría; les intensitats lluminiques y de la escalfor radiants, quedaríen marcades degudament; com també l'estat hidromètrich del aire y de la evaporació, deuríen anotarse convenientment.

Tot això, ab qualque aparell astronòmich y seísmich, formaría aquell observatori.

Aixís coneixeríem millor el regisme natural que domina l'estat constitucional del dinamisme que actua constantment en nostre terreny. Y els sabis recullíríen aquestes observacions pera sincronisarles ab les demés dels altres observatoris, pera formular unes lleys, y aixís aproparse al coneixement absolut de dinamisme universal.

En diferents congressos internacionals s'ha tractat aqest punt, pera escampar arreu diferents operaris de la Ciencia que's cuidin d'observar y anotar periòdicament totes les varietats que'ls aparells registrin. Y en nostre primer congrès regional d'excursionisme celebrat a Lleida, s'exposaren algunes d'aquestes idees; y convingueren ab la trascendencia llur, aduch que ab conveniencia de procurar noves instalacions.

Degut al fervent entusiasme del ilustre excursionista en Juli Soler, s'ha procurat a Viella, capital de la Vall d'Aràn, un observatori; que si be son pochs els aparells ab que avuy compta, no obstant, son molt profitosos els resultats de les observacions preses en aquell recó dels Pirineus Centrals.

Sería una gran satisfacció que, a no tardar, poguessim rebre el fruit del Observatori de Montserrat; lloch excelent per ses elevades condicions topogràfiques, per les víes de comunicació y per estar situat en el centre de nostra regió.

Se'ns recordarà que'ls reverents benedictins ja tenen una instalació meteorològica y que publiquen en el Butlletí els resultats de les observacions. Mes, això no satisfà prou a la Ciencia, degut al lloch en que's troben instalats els aparells, ahont no s'hi reben directament les ondulacions variables del regisme meteorològich; y, que, per lo tant, son xorchs els resultats de moltes d'aquelles anotacions sens abans ferne les degudes correccions.

Després de les moltes observacions fetes, s'ha extés nostre criteri; y avuy el P. Abat se preocupa de trasladar els aparells al cim de la montanya.

Sembla que'ls propòsits son de fer una instalació de moment senzilla ab els aparells indispensables y més necessaris; emprò se lluita ab les inconveniencies de montar un xalet al cim de la montanya, ahont els llamps de les tempestes d'estiu parteixen les roques y allisen les puntes de les asproses agulles. Y, també sembla que dificulta aquesta determinació el tenir que pendre les observacions diaries al hivern, tenint en compte la distancia del monastir a dalt de Sant Geroni, ab els frets y glaçades que hi son tan freqüents en l'alta montanya.

Aquests son els obstacles que s'oposen a una resolució immediata pera portar a cap l'obra que demanem en profit de la ciencia. El primer, es de poca importancia; puix el casal no deu ésser molt gran, lo suficient pera les instalacions que vulguin montarhi; aquest petit xalet deu ésser sòlit, fonamentat en la mateixa roca, formant un tot compacte; y, a més, provist d'un para-llamps segur y de poca alsada. El segón, ja es de més consideració; emprò, tenint en compte la distancia del monastir y les inconveniencies del temps al hivern, aconsellem que tots els aparells siguin ab registradors automàtichs, car d'aquests s'en fabriquen convenientment pera cambiar les fulles a diari, com també pera cada setmana, o cada mes, y allavors no caldría més que un cop cada setmana, o cada mes, se pujés al cim pera cambiar les fulles.

Veusaquí com queden resoltes satisfactoriament les objeccions, que aparentment retrassen la instalació definitiva del Observatori.

Ara solament manca que'l P. Deàs, conquerit per la magnitut extraordinaria d'aquesta petita obra, ab son desinterés partitista y aquell entusiasme fervorós ab que's caracterisa, treballi en pro dels nobles ideals científichs de Catalunya; y, allavors, mereixerà una volta més l'aplaudiment dels intelectuals de nostre país.

Reverendíssim P. Abat, la Ciencia vos exigeix aquest monumental observatori, y la Patria vos remerciarà eternament aquesta gran obra; feu, donchs, que la tardança sigui breu!

Dr. Joan BASSOLS.

Visions llunyanes

Niu perdut

Dins la penombra del petit y miseriós «rancho», perdut en l'immensitat del desert, s'ouen febles notes de guitarres que sonen com apagats planys d'auverdissera, y de tant en tant qualque gemech de sufriment.

Marí, la dolça criolla de rostre pàlit, cabellera bruna y ulls ardents, víctima de traidora malaltía temps ha que pateix. Son defallit y descarnat cos, geu sobre un jas de xorxeres pells de ovella colocat en un recó de la cabanya. Son espòs, el «gancho» Churruti, assegut en una esquelètica testa de brau l'esguarda tristement, mentres sos molsuts y rústechs dits, avesats a fregarse ab el llaç, rasquen pausadament les cordes d'una guitarra ennegrida per l'ús.

La malalta pateix de valent, car sos dolors son pitjors que esqueixades de llança; mes, pera no acorar a son carinyós company, procura aparentar serenitat; en sa boca floreix anguniós somrís, y sa veu dèbil, tan dèbil que sembla que ixi de lo pregón, demana:

—Canta, mon amich, canta; tos cants atemperen mes punxades.

El «gancho» sospira fadigosament, dirigeix l'enterbolit esguart vers el sostre, y sos dits s'animen sobre les lasses cordes y canta:

«En mi pobre rancho
Vidalitá
No existe la calma
desde que padece
Vidalitá
la dueña de mi alma...»

La última nota s'ha fos en les parets de la trista vivenda. Renaix el silenci, la quietut aclaparadora del desert. De la llunyanía arriben mitg confosos els crits de les guilles que ixen de llurs amagatalls diurns. La obscuretat se fa completa, y ja no's distingeix rès; tot desapareix baix les tenebres d'una nit sense claror. El «pampero» xiula, rebregant l'herbey ressech que troba a son pas y fa dringar nerviosament els vimets del «rancho».

La malalta's revolca desesperadament pel jas y demana més cants; car, mentres son espòs canta ella, sense afligirlo, pot donar lliure curs a son dolor, puix sos gemechs son ofegats per la guitarra.

Ell accedeix de bon grat als prechs de sa muller, y tenint ganes de plorar, canta.

Dringuen les cordes altre cop y gemega el «gancho»:

«Palomita blanca
Vidalitá.
Pecho colorado,
llévale un recuerdo
Vidalitá
de ese desgraciado...»

La malalta no demana més cants; resta quieta; apar que sos dolors s'han apaibagat.—¿Tens sòn?—li pregunta ell deixant la guitarra a terra y estirant el cap vers el jas.—Sí,—respòn ella,—acosta't, vull descansar...

El «gancho» s'aixeca de son macàbrich seyent. Ix a fòra, y dirigintse a una petita fogaina que peresosament llengueteja l'obscuretat, agafa una estella y encén un gresol d'oli. Retorna al «rancho» ab la dèbil llum, més al esguardar al jas, tot se trasmuda; sa cara pert el color, sos ulls s'obren, s'obren, son front s'arruga, tremola el gresol en ses mans y ab veu incoherent crida:—Marí! Marí!—Mes ella no respòn, ni tan sisquera belluga els llavis. Sa estremada blancor esgarrifa; sa immovilitat espanta; y son silenci fa pressentir un descans massa crudel.

Churruti penja el llantió y se llensa sobre aquell cos tan vulgut; el sacseja ansiosament, frenèticament, cercant calor, vida, moviment, però sa fredor el desengenya massa aviat. Gemega, plora, crida, corre d'un indret a l'altre, y se desespera; amenaça ab el puny les parets del «rancho», les tenebres y tot lo que l'envolta. Y com foll ix a fòra, y ab veu rogallosa, estrident, demana aussili. Ningú respòn; la pampa està silenciosa com may; sols el llunyà ressò li torna sos crits com crudel sarcasme a son desampar.

Acongoixat y fòra de sí, torna a palpar y estrènyer contra son herculi pit el còs esllanguit de sa fidel companya; plora, plora força; després frisa, torna a desesperarse, renega del món y de son destí, y per fí, retut de rabia y dolor, defalleix; apoya son front sobre les pells del jas, y son esperit se sumergeix en pregón ensopiment.

L'insegura flama del gresol dibuixa ombres fantàstiques per les parets del «rancho»; exagera grotescament el perfil de la morta, y sempre apar que vagi a apagarse. Xiula més que may el «pampero» al lliscar sobre les inacabables planuries, y d'indrets llunyans porta, de tart en tart, qualque alarit d'animal nocturn. Un banyarrigué remúa son treball. Les estrelles lluentejen tímidament com si temessin esblaimar les compactes tenebres.

El vent apreta; de prompte la finestra de la cabanya cedeix a sa força y s'obre de bat a bat, grinyolant selvàticament. El llantió lluita desesperadament; fa un esfors y s'apaga. Tot desapareix sots la obscuretat. Un ratpenat entra per la finestra y ix per la porta. El mussol, au fatídica, comensa a xiular dalt del «rancho».

Y ja es ben entrat el día quan el «gancho» Churruti desperta y se dona compte de que lo que era esbojerrat somni es crudel, feridora realitat. La fredor del cos de Marí li nega tota ilusió; y plora, plora força com may ho ha fet ni creya ferho; vessa llàgrimes de punyenta resignació, besa anhelosament el front y les mans gelades, y ab pas insegur ix del «rancho».

Un sol esmortuit per unes boires fonges, allunya'l desert. Tot està penetrat de tristesa y melangía. La pampa solitaria fa pòr de veres; tanta monotonía, tanta quietut, tan poca claror... Solament s'oviren quatre anguloses vaques, y encara aquestes semblen petrificades totes juntes ab posat meditabón, apar que no tinguin esma pera pasturar y bellugarse.

Churruti s'arrossega fins al peu del «ombu», únich company de sa vivenda y allí, apoyat en el groxut tronch, s'immovilisa com les quatre vaques y medita. En aquells anguniosos moments, pel son davant desfilen els jorns feliços de sa vida passada. Aquelles incomparables vetlles d'hivern, quan sa companya, rebosanta d'amor li demanava cants y més cants. Les tebies nits d'estiu ab sos besos sots la claror llunar; ses escursions pel camp...—¡Oh, Marí, qui pogués tornarte a veure, genet en el tordench de crespades crins, bolcar avestrussos, o corrent llebres, o portant vacuns pera la tropa. Qui pogués tornarte a tenir en sos braços, tan bona, tan carinyosa, tan alegre y tan fidel!...

Mes, de tot aquell venturós passat, ja no'n resta més que un cos fret y una ànima acongoixada.

¡Qui pogués tornarte la vida, Marí!—

Les hores passen, la tarda arriba y després un capvespre tètrich, digne fill de jorn tan trist, va entenebrint la encontrada.

El «gancho» dubta, no sab que fer; s'arrapa al tronch del «ombu» y el contorsiona. Per fí prèn un suprem determini.

Agafa una eina esmussada, s'enretira una mica y comensa a cavar. Aquest treball li fa suar sanch y li omple la boca de fèl. Quan, ab penes y fadigues, ha obert un forat en la terra endurida, abandona l'eina y entra al «rancho». Y al cap d'una estona n'ix carregat ab l'enquerquerat cos de la morta. El deixa al peu de la fossa y, abans no'l posa a dintre, passen moments d'acoradora indecisió.

Marí, emboloquellada ab el vell «poncho» que li ha servit d'abrigall durant els jorns d'amor, de malaltía y ara li serveix de mortalla, ja està dins la fòssa y a punt d'ésser colgada. De pri-

mer, Churruti no gosa tirarli terra a sobre; n'agafa grapats y, ab molta cura, els deixa anar dins la fòssa: però una sobreexcitació nerviosa l'anima y el fa anar més depressa. Vol acabar aviat; agafa tanta terra com pot; se val dels peus, de les mans, de l'eina esmussada, y en poca estona ja ha enllestit. Sospira y aixeca l'esguart vers les boires flonges. Ja no s'hi veu; la nit ha tornat a la pampa.

Clava una creu sobre la terra remoguda, y s'aparta, fuig d'aquell indret. Deslliga el poltre que hores ha renilla, l'ensella depressa y monta d'un salt. Mes recorda quelcom y descavalca. ¡Y quin oblit! Corrent entra al «rancho» y totseguit n'ix ab una cosa a les mans: es la guitarra, la preuada guitarra que després de la dòna y el cavall es lo que més estima el «gaucho».

Churruti vol desaparèixer totseguit de les parets d'aquell niu que ja no escalfa, mes s'atura y medita; li manca quelcom. Ah, sí; s'atura a la fogaina que eternament flameja, agafa un grapat de teyes, y sense pensarshi cala foch al «rancho», a n'aquell niu que un jorn tan amorosament construí.

Prompte les flames d'una colosal foguera enrogeixen la nit; espateguen les fustes al cremarse; el mussol de la teulada fuig espaorit, les quatre vaques esguarden encuriosides...

Y, al viu resplandor d'aquella foguera, en Churruti, ab el cap baix y abraçat ab la guitarra, s'allunya camps enllà al pas de sa cavalcadura.

J. BUIGAS Y GARRIGA.

NOTICIES
DE BARCELONA

Ahir el dia aparegué ab el cel cobert de boires, que's van anar aclarint a mida que'l matí va avençar, pera deixar brillar el sol durant tota la tarda.

La temperatura segueix essent extraordinariament bondadosa.

Ha mort al Hospital la desgraciada Concepció Ibañez, agredida pel seu marit Daniel Perez al carrer den Picalqués, com sab el lector.

La Unió de Dependents de tall y venda de confeccions aquest vespre, a les nou, dedicarà una vetllada a benefici de la familia del soci difunt don Joan León. L'acte tindrà lloch al hostatge social de la Unió, carrer de Casp, 56, principal. Hi pendràn part els artistes Santiago Tuyas y Alexandre Nolla y la senyoreta Adela Ferrer.

La comissió organisadora del Congrés y Exposició d'Higiene Escolar ha rebut un telegrama del director general de Primera Ensenyança, comunicant que ahir va ser firmat el R. D. concedint la oficialitat a dits Congrés y Exposició y nomenant delegats regis a don Manuel Tolosa Latour, don Amós Salvador y al comte de Lavern.

El Butlletí Oficial Eclesiàstich d'aquest Bisbat, publica en son darrer número, el següent sumari:

«I. Alocución de Su Excia. Rdma. sobre el Tercer Congreso Nacional de música sagrada que ha de tener lugar en esta ciudad. — II. Id. id. sobre la próxima peregrinación á Lourdes. — III. Circular de Su Excia. Rdma. sobre restablecimiento de las festividades del Santísimo Corpus y de San José. — IV. Sagrada Congregación del Indice: Decreto incluyendo en el catálogo de las prohibidas algunas obras. — V. Resolución importante. — VI. La Bancarrota del Protestantismo. — VII. Real Decreto de la Presidencia del Consejo de ministros dando efectividad civil á las fiestas suprimidas. — Nombramientos. — IX. Colecta á favor de los esclavos de Africa. — X. Crónica diocesana. — XI. Bibliografía.»

Dijous al vespre, en el restaurant Martín, tingué lloch el banquet ab que'ls redactors de l'Enciclopedia que publica la casa Espasa, obsequiaren al seu company don Enrich Soler y Batlle, ab motiu d'haver obtingut, per oposició, la càtedra de Farmacia pràctica de l'Universitat de Barcelona.

Ademés del homenatjat, assistiren a dit banquet els senyors Utrillo, Nogués, Artamendi, Molina, Brugués, Cusí, Copoleu, Guarro, Tàrrega, Ors, Alvarez, Serra, González, Gili, Sarmiento, Ballester, Arnau, Baradat y Blanqué.

Durant l'àpat regnà entre'ls comensals el més bon humor, fentse vots pera poder celebrar ab freqüencia semblants actes de companyerisme.

Una comissió de la Junta Directiva de la Cambra Oficial de la Prpietat va celebrar ab el delegat d'Hisenda y el quefe de la secció facultativa, una entrevista pera facilitar la execució del servey del Registre local, mostrantse disposats a fer tot lo que poguessin pera apressurar la marxa del servey.

Demà, a les onze del matí, en el Museu Pedagògich Experimental, el doctor F. Bordàs, metge oculista, donarà la quinta d'una serie de conferencies públiques de vulgarisació científica, dedicades als directors d'escoles públiques y privades, sobre l'interessant tema: «La visió sos defectes y anomalies; importancia que presenten baix el punt de vista pedagògich; manera d'evitar sa perniciosa influencia.

Durant el passat mes de febrer, els deixeples de l'escola catala Mossen Cinto y noyes del Chor Infantil del mateix nom, han fet 88 imposicions a la Caixa d'Estalvis Escolar Mossen Cinto, ab un ingrés de pessetes 57'65.

Per l'ingrés fet ja a la expressada caixa d'estalvis escolar, els hi han correspost llibretes de la Caixa de Pensions pera la Vellesa y d'Estalvis, als alumnes de l'Escola en Francisco Taltabull, en Joseph Alcoy y en Carles Alcoy.

Demà, diumenge, a les quatre de la tarda, tindrà lloch a la Casa de Amèrica una festa musical en la que's donaràn a conèixer els himnes americans executats per un notable sextet.

Aquesta «Festa dels Himnes» s'ha dividit en dúes parts, y en son intermedi, les senyoretes Canals, Jorba y Farré y els senyors Mustarós, Escuber y Pérez Aguirre, interpretaràn escullides composicions musicals y coneguts troços de òperes italianes.

Terminat el concert el doctor M. Menacho donarà la última de ses conferencies sobre'l problema hispà-americà.

Avuy, dissapte, a les nou de la nit, en el local social de la Lliga Vegetariana de Catalunya, don Manuel Corretger donarà una conferencia pública desenrotllant el tema, «Fonaments històrich-filosòfich y científich del vegetarisme».

Demà, diumenge, a dos quarts d'onze del matí, y en la sala-museu de l'Escola de Belles Arts, tindrà lloch la primera de les conferencies d'extensió escolar, organisades per l'Associació Escolar Artística.

Aquesta anirà a càrrech del professor de l'Escola don Pere Carbonell, qui explicarà «La evolució de l'escultura al travers de les edats».

Serveys prestats pel cos de mossos d'Esquadres en el mes de febrer últim: Per escàndol a la vía pública, 2 denuncies; per furt, 16 detencions; per falta a concentració a files, 1; per faltes a la moral, 15; pressumpte autor de robo, 1; per ferides greus, 1; per robo, 1; per haver simulat un robo, 1; per tallar y furtar arbres, 10; per insult, agresió y lesions, 1; per danys a la propietat, 3; per atropell y lesions, 1; per infringir la lley de cassa, 4; reclamats judicialment, 3; per abusos deshonestos y us indegut d'armes, 1; per estafa, 1; per robo de metàlich, 1; per us indegut d'armes, 1; per furt de llenya, 10; escapat de casa seva, 1; per baralles y lesions, 5. Total, 80.

En la sessió pública que l'Academia Calasancia celebrarà el vinent diumenge, ab assistencia del senyor bisbe doctor Laguarda, l'acadèmich honorari y advocat don Casimir Comas y Domènech, donarà una conferencia sobre'l tema: «Contrato de trabajo y aprendizaje: Proyectos de nuestros legisladores. Ley de huelgas y coligaciones».

Se'ns envia aquesta nota:

Pera tractar d'un assumpte que interessa a totes les empreses d'espectacles públichs de Barcelona y demés poblacions de Catalunya, se celebrarà una reunió magna demà, dissapte, a les onze del matí, en el Cine Kursaal, situat a la Rambla de Catalunya.

A dita reunió estàn invitats, ademés del representant de la Societat d'Autors y Actors, els representants de les cases extrangeres de pelicules y quantes persones, per sa professió, estàn, directa o indirectament relacionades ab els espectacles públichs, de qualsevol classe que siguin.

La comissió ens prega fem constar que poden donarse per invitades aquelles persones que no hagin rebut invitació y que tinguin o representin algún espectacle públich.

«La Concordia» ha constituit la seva Junta Directiva de la manera següent: President, Salvador Rabella; vis-president primer, Francisco Cabanes; vis-president segón, Eugeni Marellé; tresorer, Antoni Roca; comptador, Amadeu Saboya; vis-secretari, Manuel Farré; vocals: Màxim Blanco, Manuel Carabellido, Martí Puig Gaceràn y Salvador Petri; inspector administratiu, Albert Pagés.

La Junta Consultiva es formada pels següents senyors:
President, Francisco Fondevila; vocals: Salvador Cartet, Antoni Segura, Jaume Arrom, Joan Cardevilla, Ricart Bertràn y Joseph Vivó.

En el Centre Catòlich de Santa Madrona, donà diumenge passat la primera de les conferencies quaresmals el Consiliari de la propia entitat, mossèn Soler, que té a son càrrech les conferencies que tots els diumenges del any celebra aquest Centre, conforme al seu Reglament. Dita oració versà sobre l'esperit de l'Iglesia en el sant temps de Quaresma, y davant d'ell el conferenciant traçà la norma de conducta a seguir, que ha de ser de recolliment y de oració.

Diumenge vinent, a les quatre, segons costum, tindrà lloch la segona conferencia quaresmal, a la que poden assistir els socis protectors d'aqueixa entitat.

A la secretaría de Cambra del Palau Episcopal s'han rebut els següents donatius pera la reconstrucció de la iglesia del Carme:
De J. R. R. 8 ptes. De F. C. 25 Dels senyors Echenique 100. De J. G. 50. De R. A. V. 5.

— Raimost. (Such de raim). Estómach. Febre. Convalescencies, etc.

El Club Montanyench celebrarà demà, diumenge, a les onze del matí, junta general extraordinaria.

— Desinfecteu ab «Creolina Vallès».

La Junta Diocesana s'ha dirigit als quefes de les minories parlamentaries recabant el seu apoyament en pro de les justes peticions de la dependencia mercantil de Barcelona sobre'l descans dominical.

Ab les comunicacions s'acompanya una nota explicativa dels vexàmens de que es víctima, no sols la soferta classe mercantil, sinó modestos obrers y obreres de la petita industria.

La propia Junta ha expedit el següent telegrama:
«Academia de Buenas Letras.—Stockolmo.—A propuesta de su Comisión de Cultura, la Junta Diocesana de Acción Católica tiene el honor de solicitar el premio Nobel para el insigne Menéndez Pelayo.—Trias, presidente, catedrático de la Universidad de Barcelona.»

— No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc.; sense abans visitar la gran exposició de la casa Lacoma G. Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventatjosos.

Demà, diumenge, dia 3 de març, a les set del vespre, en el Foment de Cultura s'inaugurarà un Círcol d'Estudis Socials, corrent la conferencia inaugural a càrrech del doctor Baranera, catedràtich d'Economía política Cristiana, en el Seminari barceloní, desenrotllant el tema «Círcols d'Estudis Socials. Llur objecte, necessitat y actuació pràctica».

Demà, diumenge, farà una nova excursió ab l'Institut de Barcelona pera la segona Ensenyança de la Dòna, el doctor don Manuel Llenas, ab el fi de seguir l'estudi de la flora local.

Les senyoretes inscrites se trobaràn a la plaça de Catalunya, a les nou en punt del matí, o s'incorporaràn a dos quarts de deu al nuclí d'excursionistes que baixarà del tranvía al carrer de Creywinckel, pera dirigirse tots a Sant Genís, punt elegit pera la recolecció y examen explicatiu de les plantes.

—Aigua «Saint-Louis» cura'ls ronyons.

Com vàrem anunciar oportunament, el diumenge passat tingué lloch a l'Escola «Mossèn Cinto», la vetllada literari-musical, organisada pels elements de la Biblioteca «Vacf», que no son altres que ex-deixeples de la Escola, aficionats a la literatura y a les coses de la Patria.

A la festa, després dels naturals parlaments d'explicació de lo que es y de lo que's proposa la Biblioteca, foren llegides per nens y nenes diferentes poesíes d'inspirats mestres en la gaya ciencia y altres d'orignials dels organisadors; se cantaren diverses peces de cayent popular català y'l quintet «Excelsior», compost de jovenets executà composicions escullides. Tots els números sigueren fortament aplaudits per la gran concorrencia que omplenava a vessar la sala d'actes d'aquella Escola, y la qual, al acabar la festa, entonà a peu dret «Els Segadors».

A la Granvía, tocant al carrer de Sicilia, el municipal 659 va intentar ahir matí deturar a un ciclista que, ab el desenfado més gran, passava pel passeig lateral reservat als tranzeunts.

El ciclista va engegar la màquina sobre'l guardia tirantlo per terra, però ell també va caure, y aleshores el municipal el va detenir.

Van anar al dispensari de la Ronda de Sant Pere, hont va ser curat el guardia de contusions als genolls, y el ciclista de rascades de poca importancia.

Se'n va passar denuncia al Jutjat, quedant dipositada la bicicleta.

— ¿Pot vosté dir «Winter» tres vegades al dret y tres vegades al inrevès? Se gratificarà. Vegis l'anunci.

A la Rambla dels Estudis, l'automòvil 643—B va atropellar a Victori Salvador, de 42 anys, habitant Roca, 8, quart, produintli contusions de consideració als brassos y cames.

L'automòvil es a disposició del jutge.

L'anunci del establiment de mobles «La Permanente», plassa Universitat, 7, que publicàrem en les edicions d'ans d'ahir vespre y ahir matí va sortir equivocat. Per consideració al anunciant y al amich, el reproduim rectificat en la present edició.

— Hiperclorhidria o acidesa del estòmach, llaga del mateix, vòmits, àcits, aigües de boca, neurosis del estómach, neurastenia gàstrica. Prenguis en tots els casos l'únich medicament que cura, que es l'Elixir Estomacal de Sáiz de Carlos.

— Pera que nostres lectors tinguin una idea de lo que son els díes de gracia dels magatzems «El Barato», que acabaren ahir, basta dir que durant els tres díes han concorregut a n'aquest establiment 36.402 persones.

— Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura debilitat. B. Doménech. Ronda Sant Pau, 71.

La séptima excursió de les que vé realisant la secció de Fotografía, del Centre Excursionista de Catalunya, va tenir lloch el passat diumenge, essent dedicada a visitar els pintoreschs llochs de Sant Cebrià y Valldaura, de la vehina montanya del Tibidabo.

Varen sortir els excursionistes ab el tranvía d'Horta cap a n'aquesta ex-població, y desde allí, fent una comitiva de 26 persones, entre les quals s'hi comptava un bon estol de senyoretes, se dirigiren a l'ermita de Sant Cebrià, hont esmorzaren y se va començar a fer ús de les màquines fotogràfiques pera reproduir els xamosos paisatges que l'enrotllen. Seguidament emprengueren novament la marxa cap al «Pas del Rey» y baixant al fons de Valldaura, visitaren les ruines d'un antich edifici, prenent després el camí de càn Sardà anaren a Sardanyola, ahont prengueren el tren que'ls tornà a Barcelona.

—El millor líquit que V. pot fer servir pera netejar els seus metalls, es l'«Immalin». Dipositari: M. Dalmau Oliveres. Barcelona.

Foch a l'Hospitalet.
Ahir, a les tres del matí, van telefonar desde l'Alcaldía de l'Hospitalet, demanant bombers pera un incendi que s'havía declarat a la fàbrica de mocadors de seda den Vilumara.

El senyor Sostres va ordenar al acte que surtissin els bombers, marxant desseguida'ls retens de Santa Agna y Hostafranchs y l'automòvil central ab l'oficial senyor Cassado.

El foch va invadir tota una quadra, que va quedar destruida.

A les vuit va quedar dominat el foch, quedant allí un retén fins a mitgdía, pera apagar el caliu.

Sota'l pont alt, terme d'Hostafranchs, un tren de càrrega que sortía del parador del carrer d'Aragó, va atropellar y destrossar a un home d'uns 45 anys, que duya capa negra, barret de color de cafè, trajo de llana del mateix color y sabates negres.

Sembla que'l maquinista no té cap culpa del accident, que's deu a imprudencia voluntaria de la víctima.

La bicicleta de la matrícula de Badalona núm. 91, passant pel carrer de la Princesa, va atropellar a Pau Nebot, de 55 anys, ocasionantli contusions a la cara y mans y commoció cerebral.

El pacient va ser curat al dispensari de l'Alcaldía y el ciclista denunciat.

El vinent dilluns farà la Colla de la Bona Nova de Sant Medí sa acostumada romería. Portarà la bandera don Joseph Gelabert y recorrerà varis carrers de la vehina barriada de Gracia, dirigintse al Santuari del Sant, ahont hi haurà un solemne ofici. A la nit se celebraràn diferents actes recreatius.

Sortint de la feina dos obrers d'un laboratori químich farmacèutich del carrer de Folgaroles, van solventar algunes qüestions que havíen tingut y van anar a pinyes, resultant un d'ells esgalabrat y l'altre ab la cara nova. Y un tercer que volgué apaibagarlos, arreplegà també alguns cops escadussers.

Tots tres van anar al dispensari y van ser denunciats.

Una vehina del carrer del Putxet, torra, va denunciar que del jardí li havíen pres, durant la nit, 5 gallines y una conilla.

La Societat d'Atracció de Forasters ens comunica que, com a resultat de la entrevista que la Junta de la mateixa tingué ab el senyor Bisbe de Barcelona doctor Laguarda, pera interessarli, entre altres assumptes, pel millorament de l'estancia dels turistes a Montserrat, aquesta societat ha rebut una atenta comunicació del Prelat en la que manifesta que'ls Pares de Montserrat, atenent a indicacions del doctor Laguarda, motivades per les que li va fer la Societat d'Atracció de Forasters, han decidit obrir en el Monastir un departament ahont hi haurà espayoses habitacions disposades ab tot el modern confort, y ahont podràn hostatjarse les persones de certa posició que no vulguin utilisar les antigues cambres.

DE FORA

—Ens diuen de Blanes (La Costa de La Selva) que tota la població donà un afectuós comiat al ecònom mossen Jaume Arcelos, que, després de residir catorze anys allí, se n'ha anat a pendre possessió del rectorat de la parroquia de Bagur (Empordà).

Sortí de la casa rectoral junt ab les autoritats y representants d'associacions y una gentada grandiosa que no'l deixà fins bon tros lluny de la vila. Mossen Arcelos estava emocionadíssim.

A la tarda del mateix día, procedent de Tordera, arribà'l rector nou mossen Antòn Adroer. A la entrada de la vila l'esperaven totes les autoritats, corporacions y quasi tot el restant de la població. Les cases estaven endomassades y entrà a la iglesia al só de l'orga pera pendren possessió que li donà el senyor canonge de Girona Dr. Antoni M. Oms, blanench. El rector nou va pronunciar un enternidor discurs alabant al difunt rector, al ecònom, y oferintse coralment a tots els feligresos. Després obsequià ab un lunch a les autoritats.

—Se diu que s'ha iniciat la idea de unir la línia del Nort ab la de França per medi d'un ferrocarril de Sabadell a Mataró.

La importancia d'aquesta línia d'enllàs es evident, fixantse no solament en la importancia de les estacions de terme y intermitges, sinó que servirà pera posar en comunicació la línia de Saragossa y Manresa, la de Caldes de Montbuy, la de Vich, Ripoll y Puigcerdà ab les dúes de França, la del litoral y la del interior; cosa molt convenient per tractarse de zones que avuy estàn casi incomunicades entre sí.

Aquesta línia en projecte serà de vía ampla ab lo que s'evitaràn trasbordos y els retrassos consegüents.

Tindrà onze estacions, ab un recorregut de 34 kilòmetres.

**Vive de la fama en pos
todo artista que al cantar
no se olvidó de tomar
una Pastilla Amargós**

INFORMACIÓ PARLAMENTARIA

Segueix al Congrés el debat sobre Instrucció pública
El Banch Nacional Agrari

(PER TELEFON)

Senat

Madrid, 1, 5'15 tarda.

S'obre la sessió a les 3'45 baix la presidencia del senyor López Muñoz.

Al banch blau, el ministre d'Hisenda.

Prechs y preguntes.—El senyor POLO y PEYROLON reprodueix el seu prech al ministre de Foment pera que porti a la Cambra la llista d'expedients de sindicats agrícols.

El ministre d'HISENDA ofereix transmetre'l prech al seu company.

El senyor POLO Y PEYROLON fa un altre prech, al ministre de la Guerra, pera que porti l'expedient de devolució dels béns den Ferrer.

Ordre del día.—Se voten definitivament els dictàmens sobre'l crèdit de 16.522,926 pessetes pera carreteres y ports y sobre concessió d'una pensió a la viuda y fills de don Ferràn Cos-Gayon.

Se procedeix al sorteig de seccions, se llegeix el despatx ordinari y s'aixeca la sessió, a les 4'20.

Congrés

Madrid, 1, 4'15 tarda.

A les 3'45 declara oberta la sessió el comte de Romanones, trobantse en el banch blau els senyors Canalejas, Barroso, Gasset y Jimeno.

Als escons hi hà menys concorrencia que ahir y les tribunes estàn plenes.

S'aprova l'acta.

Prechs y preguntes.—Continúa la interpelació del senyor Silió sobre assumptes d'ensenyança.

El senyor SILIO rectifica y diu que'l ministre va fer ahir un eloqüent discurs, però no va contestar a cap dels càrrechs que li va dirigir l'orador. Lo que va fer el senyor Jimeno fou contestar a un discurs imaginari, a una interpelació que ningú havía pronunciat.

Ofereix ser breu, pera recullir lo que va dir y lo que no va dir el ministre.

Insisteix en que'l senyor Jimeno es culpable del malversament del presupost de Instrucció pública pera 1911.

Madrid, 1, 5'15 tarda.

El senyor SILIO rebutja lo que ahir va dir el senyor Jimeno sobre clienteles polítiques y diu que a les Escoles de Comerç de Santander y Valladolid se va complir la lley exactament.

Adverteix que en el compliment del dever no té predilecció per aquestes ni per altres provincies.

Assegura que'ls aumients establerts pels conservadors son justificadíssims y en cap càs son comparables als dels liberals, per la seva calitat ni per la seva cantitat.

Insisteix en les seves censures respecte a les inspeccions generals y comentant el cas concret del senyor Solsola, citat ahir, diu que aquest senyor es competentíssim en la materia, però es impossible que complís exactament el seu comès, obligantlo com se'l va obligar, a escriure en pochs díes deu memories sobre assumptes heterogenis, com les escoles primaries y les Universitats, ab les seves distintes Facultats.

Repeteix que es lamentable que'l senyor Jimeno hagi desnaturalisat la Escola Superior del Magisteri trayent a la Moral el caràcter de obligatoria.

Nega que ell consideri inútil el cinematògraf a la Escola de Idiomes, com pretenía ab aires de superioritat el senyor Jimeno. Lo que jo vaig dir es que als alumnes que estaven començant el primer curs cap falta'ls feyen les conferencies en alemany, y el cinematògraf y el gramòfon.

Adverteix que coneix perfectament la teoría de les descendencies, perque quan tenía 15 anys ja li varen donar a la Universitat de Valladolid el llibre «L'orígen de les especies», de Darwin; però ara no's tracta de disquisicions científiques, sinó d'averiguar com s'ha administrat el presupost de Instrucció pública, que rès té que veure ab en Darwin. (Rialles).

Per més que digui el ministre de Instrucció pública no podrà justificar el nomenament de 16 professors interins de la Escola de la llar.

Hi hà en aquesta Escola una càtedra sobre «Industries mecàniques de la llar». ¿Quines industries son aquestes? Perque jo ho he preguntat a varis enginyers y m'han contestat que, com no sigui la industria de la màquina de cusir no saben quines puguin ser. (Rialles).

Parla del arrendament del Teatre Real y diu que l'oferiment d'una temporada econòmica de primavera no està gaire clar, com cap dels altres oferiments.

Ademés, el senyor Rodriguez Sampedro consignava 100,000 pessetes pera que en cinch anys s'entreguessin al Estat y el senyor Jimeno sols fà que en deu anys se n'entreguin 125,000, y això en millores de calefacció.

Insisteix en que es censurable que no fassin pràctiques els alumnes del tercer any de la Escola del Magisteri. Y això no ho podrà arreglar el senyor ministre per més que emplei frases y més frases. ¿Es això petit?? ¿Es que no més es gran la oratoria retumbant y de flors en pebeters valencians que ahir ens va portar S. S.? (Rialles y rumors).

El senyor SORIANO:—S. S. no sap que son pebeters.

El senyor ANDRADE:—Calli S. S.

El senyor SORIANO:—Protesto en nom del art, del idioma y dels pebeters. (Més rialles).

El senyor SILIO:—¿Y què diu el ministre de la Escola de Metalistería de Càdiz que ahir vaig citar?

¿Què diu S. S. de la falta de places pera alumnes extrangers en la Escola de Pintura?

Respecte a lo que ahir vaig dir dels catàlechs monumentals de provincies no ho ha desvirtuat el ministre. Es cert que no s'han gastat les 500,000 pessetes pera llibres, però s'han adquirit pera lo successiu compromisos ab càrrech a n'aquesta partida. (Molt bé en els conservadors).

El senyor BURELL hi intervé pera alusions.

Rebutja les reticencies del senyor Silió que'l presenten com un ministre lleuger.

Madrid, 1, 9'15 nit.

Diu el senyor BURELL, que en certes reticencies del senyor Silió s'hi podrien veure conceptes que'l presentessin an ell com un ministre lleuger, que donava en el ministeri la nota alegre del sembrador a la voleya.

An això contesto que podré haver sigut ministre sense merexements, però nó sense dignitat. Aquesta l'he provada en 25 anys de periodista y en 20 de diputat.

Explica les rahons que tingué pera'l nomenament del inspector de monuments ab càrrech al catàlech monumental, y diu que es perfectament legal. Ho va fer perque feya molts anys que la persona designada pera fer catàlechs monumentals y artístichs venía cobrant comissions pera no fer rès. (Rumors). Y aquesta persona pertanyía a la mateixa comissió encarregada d'informar al ministre.

Varis diputats. — Que's digui'l nom.

El senyor BURELL. — Jo soch home vehement y escometedor y crítich del periodisme, però'm rebutjo fer de fiscal.

També explica'l nomenament d'un catedràtich de Sevilla y cita'l cas del senyor Rodriguez Sampedro, que a l'Escola d'Arts y Industries de Madrid, convertí una en dues càtedres, de Modelat y de Buidat. Això ho diu pera demostrar que això estigué sempre sotmés a la discreció dels ministres.

Diu que proposà al senyor Altamira pera director general de primera ensenyança, pera no donar a n'aquest càrrech caràcter polítich, ab objecte de que tot lo relatiu a instrucció primaria fos independent; però les inspeccions estimà que devíen ser polítiques, perque'l ministre necessita colaboradors que estiguin identificats ab ses idees, y per això creà les inspeccions generals d'ensenyança.

Elogía les dots personals y intelectuals del senyor Solsona. També elogía al senyor Herrero, inspector de Belles Arts, que havía sigut subsecretari d'Instrucció pública; al senyor Martos, alt funcionari del ministeri d'Estat y governador varies vegades, y al senyor Gasset (don Ramón), per últim, el nomenament del qual se feu a proposta de totes les Escoles Industrials y d'Arts y Oficis d'Espanya.

Explica tot lo ocorregut ab el nomenament del senyor Ortega y Gasset pera la càtedra de Psicología de la Escola del Magisteri per dues vegades. Resulta que aquest senyor desempenya dues càtedres, cobrant sols per una, y jo — afegeix — al arribar al ministeri me vaig trobar ab catedràtichs que explicaven tres càtedres y cobraven per les tres pel socorregut sistema de les acumulacions.

Examina la forma en que'l senyor Rodríguez Sampedro feu el nomenament de catedràtichs de la Escola Superior del Magisteri. Ni oposicions, ni concurs. S'enviava la vacant a les Academies; aquestes feyen les propostes y el ministre elegía la que li agradava més.

El senyor SILIO. — Y per aquest sistema s'elegí pels conservadors al senyor Ortega y Gasset.

El senyor BURELL. — Es clar. Però, en cambi, no cregueren els conservadors que's devía donar al doctor Simarro una comissió pera l'extranger per haver escrit el llibre sobre'l procés Ferrer.

Però anem a lo més important pera'l meu partit, pera l'opinió y pera'l Parlament.

Aquí de lo que's tracta ha sigut de presentar al partit lliberal com a dilapidador del presupost, pera sembrar la desconfiança al entorn d'ell y impossibilitar la seva acció en el pervenir. An això hi hà que sortirli al pas ab xifres que demostrin lo contrari de lo que persegueixen els conservadors. Hi hà que aclarir en què s'han invertit els aumients. Més d'un milió se l'ha emportat la graduació d'escoles, havent sigut jo el primer ministre que ha escomès aquesta reforma. En la sembra que m'imputen els meus adversaris jo no he volgut saber, a la hora de donar, el color polítich de quins se trobaven aprop.

Altre dels aumients ha sigut pera inspectors que tenien 1,250 pessetes anyals y ara'n tenen 1,500.

El partit lliberal ha portat 725,000 pessetes pera ampliació d'estudis. Jo n'hauría portat dos milions.

(Se prorroga aquesta part de la sessió per menys de dues hores.)

Assegura que no ha donat cap comissió, ni ha firmat cap cessantía, y que ha donat ascens a adversaris polítichs que potser li estaven produint dany en aquells moments.

Parla de la inversió de diner en material científich, dient que respecte an això se podríen dir horrors y no de coses recents.

El senyor MIRO demana la paraula.

El senyor BURELL va donar compte minuciosament de les millores que ha introduit en diversos rams de la ensenyança.

Pera que no vos atreviu a dir que mantenía la clientela política en lo que he fet en prò dels centres docents—diu—he de manifestar que he subvencionat l'Escola del P. Manjon, a Granada, y l'Observatori dels jesuites a Tortosa.

Afirma que sols ha atès al progrés de la cultura nacional, y termina dient al senyor Silió que ha sigut massa impacient en el rigorisme polítich, perque es encara prou jove pera conseguir ab sa inteligencia, sense necessitat d'aquestes campanyes, una cartera. Jo, com a experimentat, li puch dir a S. S. Crèguim; a mí aqueixes campanyes m'han perjudicat en alguna ocasió. (Bé en la majoría.)

El senyor GIMENO comença rectificant pel final, o sigui pels gastos de les Biblioteques populars, y diu que'ls gastos a que's refería el senyor Silió son gastos ordenats, però no satisfets, perque'ls gastos se satisfàn en el moment d'entregar les obres.

Lo de la Càtedra de Metallistería de Càdiz es molt curiós. S'ha pretingut ab aquesta càtedra formular un greu càrrech contra'l Govern. Donchs bé: an aquest catedràtich se'l nomenà fa tres anys, pels conservadors, y encara no ha arribat a mí cap reclamació. Lo que potser hi hà en això es el disgust d'aquest catedràtich per una reforma meva, que encomanava aquestes càtedres als mestres de taller, perque hi hà assignatures a les quals quadra més el devantal del treball que la toga de l'aula. Aquest catedràtich, que es de Valladolid, volía anar a Valladolid, ahont no existeix tal càtedra de Metallistería, y es clar, no se'l pogué complaure. (Rialles.)

En lo del arrendament del Teatre Reyal se sincera en la mateixa forma que ahir.

La Moral en la Escola Superior del Magisteri s'ensenya en la assignatura de Psicología, Lògica y Etica, y aquesta es obligatoria. La que es voluntaria es la de Religió; y d'això no me'n arrepenteixo.

Diu que a la Escola de la Llar hi hà 165 alumnes y anuncía que dintre de poch apareixerà en la «Gaceta» la convocatoria d'oposicions pera proveir les càtedres d'aquesta Escola.

Les industries mecàniques de la llar tendeixen a separar la dòna y el noy dels grans tallers y crear petits centres industrials en la llar. (Molt bé en la majoría.)

Explica l'origen d'alguns aumients de càtedres en la Escola Superior del Magisteri.

Termina dient.—Sembla que he sigut el ministre més abusiu y que més ha perjudicat la ensenyança a Espanya. Donchs tot queda reduit a que he nomenat 16 professors interins de la Escola de la Llar. Apelo al testimoni dels mateixos conservadors que ahir aplaudiren calurosament al senyor Silió. (Bé en la majoría.)

El senyor SILIO torna a rectificar y li diu al senyor Burell que contra ell no ha formulat cap càrrech, puix tots els seus plans permaneixen inèdits. Contra lo que ha parlat es contra la desastrosa gestió del partit lliberal en Instrucció pública.

Li diu al senyor Gimeno que ha escamotejat el tema del debat, contestant a lo que li sembla y rès més.

Afegeix que havía prés moltes notes, però no vol utilisarles y dóna per terminada sa rectificació, advertint que en tots sos càrrechs s'ha fundat en datos oficials.

El senyor MIRO diu que en aquest debat s'han patentisat càrrechs pera'ls dos partits turnants en el poder, que han quedat en peu. Això ho estimen aixís, no sols els republicans, sinó diputats lliberals y conservadors que no s'han amagat de dirho en els passadissos d'aquesta Cambra.

Ni el Emperador de China,
ni el Virey del Senegal,
ni de Cuba el Presidente,
ni el Gobierno del Transvaal,
han encontrado otro medio
para poder perdurar
que el buen Fosfo-Gliko-Kola,
que todos debeis probar.

Queden sense contestar molts càrrechs del senyor Silió y molts del senyor Burell. Lo que queda patent es que la ensenyança està abandonada a Espanya.

Davant dels rumors de la Cambra diu que no l'importa que no l'escoltin els diputats que viuen en l'etern convencionalisme, puix ses paraules quedaràn en el «Diario de Sesiones» pera que les llegeixin els contribuyents, el poble que paga.

El Catàlech monumental està abandonat; les Escoles de Idiomes y de la Llar deuríen ser objecte de més atenció, però aquí lo que interessa es que hi hagi vacants y gabeles. Aquí lo que importa es saber si'l senyor Silió fa caure al ministre d'Instrucció pública y si'l partit conservador pot succeir al lliberal; però per sobre de tot això està el país, que jo crech quen en sa gran majoría es republicà, y a tots ens mira y ens jutja.

¿N'hi hà prou ab dirigir uns quants càrrechs al ministre d'Instrucció pública y que aquest contesti que'ls conservadors ho han fet pitjor? Donchs aixís, lo únich que cal fer es demostrar que uns y altres sou ineptes pera regir la nació.

El partit lliberal y el conservador, després del desastre colonial, digueren que anaven a reorganisar la ensenyança, y no han fer rès. En cambi, se gasta diner en els presuposts de Guerra y Marina, carregant al país ab pés atuidor pera ses escases forces. Haveu aumentat les classes passives y en cambi no haveu oit la veu del gran Costa que preconisava la escola y el rebost.

Els noys segueixen descalsos als carrers, sense ensenyança y sense aliments; els objectes artístichs segueixen emigrant y els elements hispà-americans que s'acosten a la mare patria tenen de marxar a París y Roma perque no troben abrich ni hospitalitat, mentres se segueix derrotxant diner en coses inútils.

Seguiu aixís, que'l país os ho tindrà en compte.

Vosaltres lograreu que cada ciutadà sigui una efigie demacrada de nostra incultura.

La immensa majoría dels diputats no son representants del país sinó de la burocracia del ministeri de la Governació. (Grans rumors.)

El PRESIDENT.—Això no ho pot dir S. S.

El senyor MIRO.—Jo dich que les eleccions se segueixen fent ab xanxulls. (Grans protestes.)

Donchs dich, pera acabar, que la majoría dels diputats que no son com jo, que no cobro cap diner del Estat, no estàn aquí perque no cobren pera venir a la sessió a discutir assumptes que afecten a la situació del país, sinó pera dedicar el seu temps a altres atencions; però'l país necessita que la qüestió de la ensenyança se discuteixi ampliament, no com s'ha fet fins ara, sinó marcant orientacions progressives. (Bé, en els republicans.)

El senyor GIMENO contesta lamentant alguns conceptes un xich durs del diputat català y afirmant que'l país es monarquich.

Respecte a altres dels punts tractats pel senyor Miró diu que té rahó.

Disculpa l'ausencia d'alguns diputats y se posa a disposició del senyor Miró pera més endavant, ab l'objecte de discutir sobre la ensenyança.

El senyor MIRO rectifica breument agraint les mostres d'afecte y deferencia y anunciant que en aquest debat intervindràn diputats de la seva minoría, molt competents en la materia.

Se dóna per terminada la interpelació.

El senyor BARBER s'ocupa de la vaga de carboners anglesos y crida l'atenció del Govern pera que no'ns trobi el conflicte desprevinguts.

Creu que s'ha d'atendre al problema del carbó nacional, creantse dipòsits pera'ls barcos, perque malgrat tot lo que's digui, els carbons espanyols poden competir en qualitat ab els d'altres països.

Els senyors ALAS PUMARINO y SUAREZ INCLAN (don Pius) se mostren conformes ab les manifestacions del senyor Barber, y les reforcen ab nous arguments, conduents a provar que a Espanya, si s'organisa la industria nacional del carbó mineral, no's pot témer cap contingencia exterior.

El senyor CANALEJAS contesta als tres senyors, reconeixent la importancia d'aquest problema, y creu que no estarà mal que li dediqui algun temps l'Estat.

Penseu que al Govern no'l troba desprevingut l'assumpte, y el ministre de Foment ja s'ha posat en relació ab les companyíes de ferrocarrils pera veure la manera d'introduir millores a les tarifes de transport de carbó.

Diu que també ha conferenciat ab el ministre de Marina, pera resoldre lo que afecta a la provisió de carbó en els barcos de guerra.

Ordre del día.—S'aprova un dictamen de la comissió de suplicatoris denegantne dos relatius al senyor Vazquez Mella.

Continúa la discusió del dictamen sobre la proposició de lley creant el Banch Nacional Agrari.

El senyor ZULUETA diu que té de contestar detingudament al viscomte de Esa, però no vol ferho pera omplir un buit de la sessió, davant de mitja dotzena de diputats, perque l'assumpte es d'importancia pera el país.

El PRESIDENT li adverteix que encara queda molt temps de sessió y pot parlar ab tota amplitut, però si ho desitja pot deixarho pera un altre día.

El senyor ZULUETA.—A mi no'm fa rès parlar ara, perque estich acostumat a ferho en forma anàloga y el país m'ha escoltat sempre; però pel tó que va emplear el viscomte de Esa y per les insinuacions que alguns periòdichs han fet, necessito explicar la meva intervenció en aquest assumpte, pera demostrar que no's tracta d'un negoci sinó d'una obra d'interés pera'l país.

Per tot això convé dedicar una sessió del Congrés al debat d'aquesta qüestió.

Explica breument com va nèixer la idea del Banch Nacional Agrari, a Tarragona, y com va parlar ab varis banquers catalans, y com veyent que no hi havía aquí força financiera pera l'obra, va anar a París y allí un grupo de banquers, sense cap intermediari, se va com-

prometre a emetre 25 milions en accions abans de que'l Govern posés la firma en la lley.

Després explica còm se va acostar al senyor Calbetón, ministre de Foment allavors, pera exposarli el seu propòsit, y aquest va acceptar, però imposant una serie de condicions que son les que s'han elevat a dictamen.

Per lo tant, diu que molts càrrechs que se li han dirigit, no els mereix y quan hagi de respondre respondrà, però insisteix en que se li reservi la paraula pera demà, ab l'objecte de desvanèixer algunes insinuacions que podrien posar ombres en la seva reputació.

El senyor CANALEJAS diu que'l Govern coneix, com es la seva obligació, y està perfectament enterat del assumpte que's discuteix, y que quan arribi, en el debat, el moment de ferho, exposarà son criteri.

El senyor QUEJANA pregunta al senyor Zulueta si ab les seves paraules ha volgut donar a entendre que'l viscomte de Esa ha obrat per influencia d'alguna entitat que podría resultar perjudicada ab la creació del Banch Agrari.

El senyor ZULUETA manifesta que la íntima amistat que l'uneix ab el viscomte de Esa fa impossible que pugui mortificarlo ab ses paraules, y que en sa ausencia no anava a dir res que no pogués mantenir en sa presencia.

El senyor QUEJANA agraeix les manifestacions, y se suspèn el debat; aixecantse la sessió a les 8'15, després de sortejarse les seccions.

Desde Reus

Descubriment important

S'estàn fent excavacions en una finca del terme municipal d'aquesta ciutat que han donat per resultat la trovalla, per ara, de tretze sepultures romanes cristianes. Y tal vegada's fassin noves trovalles més importants.

Podem avençar que hi estàn convidats els presidents de les societats de Belles Arts y Museus de la capital del principat y que probablement hi giraràn una visita a primers de la setmana entrant.

Tindrem al corrent sobre aquest assumpte an els lector de LA VEU.
—A.

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

De Melilla

Madrid, 1, 10 matí.

Melilla.—Pera contrarrestar la nova tàctica que ara emplea la harka y que tendeix a sembrar el terror en la zona ocupada per nostres tropes, tant entre els indígenes sotmesos com entre'ls espanyols y extrangers que s'establiren en la mateixa zona, el general Aldave ha dictat varies disposicions y ordenat que els escamots de policía indígena tornin de les avençades pera vigilar estretament la zona que tenen senyalada, establint un servey nocturn de cert número de kabilenys que tindrà la missió de informar a les nostres autoritats de la entrada de forasters en els poblats.

Ademés, s'organisaràn, per les tropes, emboscades y altres mides pera perseguir als grupus que s'internin en la zona y realisin actes de vandalisme.

Sembla que la harka, que tenía noticia del llicenciament de 8,000 soldats, tenía el propòsit d'atacarnos ahir o ans d'ahir, però ha desistit d'això al veure que'ls llicenciats son immediatament substituits.

La policía indígena ha detingut a un moro que's dirigia a Nador y portava un cartutxo de dinamita.

Recepció diplomática

Madrid, 1, 10'17 nit.

Al ministeri d'Estat s'ha celebrat la l'acostumada recepció diplomàtica.

El senyor García Prieto ha conferenciat llargament, per separat, ab els embaixadors de França y Anglaterra.

La comissió mixta

Han arribat a Madrid els comissionats francesos.

Demà's presentaràn al senyor García Prieto.

El ministre els presentarà als comissionats espanyols.

Acordaràn començar les reunions el dilluns.

Notes de Melilla

Melilla. — Els generals Ramos y Aizpuru han marxat precipitadament cap a Ras Medua.

Sembla que la harka s'agita.

—Al sok de Zebuya s'ha corregut la pòlvora.

—A Talusit segueixen les emboscades, tirotejant als malfactors.

Ha sigut recobrat el bestiar que'ls bandolers s'enduyen.

—Desde Texdra s'ha vist un grupu de moros passar el Quert. Han sigut canonejats, cayent una granada al mitg del grupu.

—Aviat quedarà llest el ferrocarril de Nador a Seluàn.

Sobre les recompenses

Una nota oficiosa facilitada en el ministeri de la Guerra sobre la proposta firmada ahir, diu: Les propostes comprenen els cinch combats dels dies 22, 24, 25, 26 y 27 de desembre darrer.

La premsa va elogiar en aquelles dates la destresa dels uns, el coratge dels altres y la valentía de tots els generals, quefes, oficials y tropes.

Als molts morts enemichs que enterràrem o que's varen emportar, als nombrosos ferits hàrquenys que per falta de curació varen morir, també correspongueren sensibles baixes nostres: 812 sumen entre morts, ferits y contusos.

La proporció de les d'ells es petita; l'importancia de les nostres es gran perque son soldats d'Espanya.

La proposta de recompenses l'ha resolta'l ministre, ajustantse a lo que de Melilla li enviaren y al informe del Estat major Central.

Segons ens asseguren persones de crèdit, no hi hà un sol ascens que no figuri en la proposta.

Pera compendre la extensió de la proposta hi hà que veure'l nombre de quefes, oficials y tropa que hi varen pendre part cada día y multiplicarlos per cada combat hagut.

Resum de les recompenses concedides:

Al empleu immediat, 35, d'ells 12 ferits. — Creus de María Cristina, 64, de ells 12 ferits; creus pensionades, 128, d'elles, 11, pera ferits; creus senzilles, 32.

El palau d'exposicions

Una comissió del Centre Hispani Marroquí ha visitat al ministre de la Guerra pera acordar la data de inauguració del Palau d'Exposició Comercial a Melilla.

El ministre ha exposat que en el seu sentir, convindrà esperar a que's normalisi una mica més la siutació del Rif.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

França y Espanya

París, 1, 10'45 matí.

«Le Petit Parisien» assegura que la darrera conferencia celebrada pels senyors García Prieto y Geoffray ha fet avençar molt pel camí de la inteligencia respecte de la administració del ferrocarril de Tànger a Fez, però la qüestió de les compensacions territorials queda en suspens.

Les negociacions

París, 1, 8'10 nit.

«Le Temps», parlant de les negociacions franch-espanyoles, diu que està autorisat pera declarar, contra'ls rumors que han circulat, que la qüestió del ferro-carril de Tànger a Fez no ha fet cap progrés.

Una detenció

París, 1, 9'40 nit.

«Le Petit Temps» publica un despatx de Tànger dient que un sub-oficial de la policía franch-marroquina va detenir ahir a un desertor del tabor, procedent de Ceuta, ahont servía en la policía marroquina.

Al ser detingut vestía uniforme de sargent espanyol.

Se creu que's dirigía a Tànger ab l'objecte de reclutar indígenes pera la policía de Ceuta.

Cap a Fez

París, 1, 10'58 nit.

M. Regnault, ministre de França a Tànger, ha sortit de París, aquest vespre dirigintse a Fez, acompanyat de la missió encarregada d'informar sobre l'organisació del protectorat.

D'ANGLATERRA

El conflicte miner

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Congectures

París, 1, 1'36 tarda.

Londres.—Un funcionari de la Federació de minaires del Sud del País de Gales ha declarat que la vaga quedarà acabada a darrers de la setmana entrant y que les negociacions tindràn un resultat satisfactori pera'ls obrers minaires.

Lo del salari mínim

París, 1, 8'46 nit.

Londres.—Els delegats dels minaires han aprovat per unanimitat una resolució sotmetent al Comitè executiu la qüestió del mínimum de salari a cada districte.

Suspensió de les negociacions

París, 1, 9'25 nit.

Londres.—Totes les negociacions entre'l Govern y els delegats dels patrons y obrers minaires han quedat sospeses fins la setmana entrant.

La situació

París, 1, 11'3 nit.

Londres. — Els quefes dels minaires creuen que la vaga durarà molt.

Mentrestant seguiràn les negociacions.

La conducta dels vaguistes es admirable; no s'ha registrat cap incident desagradable, però la paralisació se va extenent a totes les branques del comerç y la industria, ocasionant perjudicis incalculables.

Les federacions de obrers de transports y carrilaires han acordat seguir treballant, esperant que'ls minaires els incitin a plegar.

Paralisació

París, 2, 1'50 matí.

Londres. — Els Alts Forns de Middles-Borough han sigut apagats, implicant la clausura de les fàbriques de acer y les forges de Parkhead, en les que hi havía ocupats 5.000 obrers.

Els grans tallers de locomotores de Norts-British tancaràn el dilluns, quedant en vaga 7.000 obrers.

La extinció dels Alts Forns ocasionarà la paralisació de més de 100.000 obrers.

La industria de transports també sofrirà grans perjudicis.

Les caixes dels Sindicats obrers podràn facilitar subsidis als vaguistes durant un periode que varía entre una y 17 setmanes, segons les regions.

Anuncis oficials

Centre de Navilers Asseguradors.

El Consell d'Administració d'aquesta Companyía, tenint en compte lo que disposen els Estatuts de la mateixa, convoca als seus accionistes pera la Junta general ordinaria que's celebrarà el dia 11 del corrent, a les quatre de la tarda, en el domicili social, Passeig de Colón, núm. 17, principal.

Barcelona, 1er. de mars de 1912.—El director gerent, Joan Gubern.

MÉS TELEGRAMES Y TELEFONEMES DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 1, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Reyal Ordre declarant que'l terme mitg del cambi de franchs en el mes passat ha sigut el de 7'76 per 100.

Anunciant haver ocorregut casos de còlera en diferents punts de Jamina, Albania.

Adjudicant a don Salvador Soteras y Taberner la contracta de les obres d'explanació y fàbrica dels troços primer y quint del ferrocarril de Ripoll a Puigcerdà.

De Valencia

Valencia.—Els vigilants que fan el servey a la estació sanitaria, al fer ahir el reconeixement d'unes carns procedents d'un poble pròxim observaren que quatre subjectes pretenien passar de matute un carro que portava carn.

Al voler detenirlos feren resistencia y s'entaulà una lluita, que va donar per resultat la detenció dels matuters y que ún d'ells, anomenat Joseph Alora, fos ferit gravement.

De Valladolid

Valladolid.—Se troba en perill de ràpida y total destrucció una capella de la colegiata de Sant Gregori, admirada per la bellesa del seu estil arquitectònich.

Lo que diu en Canalejas

Madrid, 1, 2 tarda.

Avuy estava el president del Consell de bon humor.

La conversa ab els periodistes ha sigut entretinguda; de noticia a noticia el senyor Canalejas hi posava algún tret de humorisme pera comentar l'actualitat política, social o periodística.

El tema que s'ha prestat molt a la sàtira del president ha sigut la campanya iniciada pels conservadors en el Parlament.

Primer la varen empendre contra'l ministre de Foment, ahir li va tocar el torn al senyor Jimeno y demà serà un altre ministre; perque'l senyor Canalejas sab que'ls conservadors tenen el propòsit d'anar recorrent tots els departaments ministerials, pera realisar una campanya que podriem dirne d'escàndol contra'l partit lliberal en les persones dels seus ministres.

—¡Està bé!—deya el senyor Canalejas—; aguantarem el xàfech y contestarem degudament.

Espero a contestar el moment en que als adversaris polítichs se'ls ocorri treure a relluir els drapets bruts de Gracia y Justicia y està clar que un hom previngut disposa les seves armes pera esgrimirles a la defensiva.

¿Seràn coses de major quantía? ¿Seràn nimietats relacionades ab el material y el mobiliari?

Sigui lo que sigui, el president y ministre's prepara a la incruenta lluita parlamentaria.

En aquest ordre de consideracions el president ha comentat el debat de ahir, y es clar que ho ha fet pera elogiar al senyor Jimeno y pera reconèixer que la majoría sent inflamarse son esperit en calorós amor envers el ministre de Instrucció pública.

Avuy continuarà el debat ahir iniciat; lo que no hi haurà avuy sera la interpelació del senyor Besada.

Aquest senyor ha conferenciat ab el comte de Romanones y es lo més probable que'l debat econòmich comenci demà y duri dúes o tres sessions.

Serà una discusió d'altura y exempta de les nimietats que han caracterisat la del senyor Silió y en ella podràn exposarse orientacions pera'l pervindre, fent tasca positiva, en lloch de concretarse al negatiu treball d'una crítica petita.

El senyor Canalejas ha dit després que ahir a última hora de la tarda va rebre'l missatge dels vehins de Mula a que'ns vam referir ahir.

El quefe del Govern ha tornat a telegrafiar a San Fernando, interessant detalls relacionats ab la presó y incomunicació del senyor Meseguer, y quan li contestin resoldrà.

Del viatge de M. Regnault a Madrid no'n tenía avuy el president la menor noticia, però, ab tot, no la veuría ab desagrado; pel contrari, potser fòra convenient pera aclarir alguna lleugera nuvolada que's presenta al horitzó marroquí, y que esvaida en son començament rès pot deixar darrera seu, però si continués condensantse podría donar algun disgust.

Alguna alusió ha fet el senyor Canalejas sobre l'assumpte de la cambrera aristocràtica que ha motivat aquests díes díes amenosos treballs periodístichs, no pera comentar l'assumpte, sinó pera referirse al anunci del marquès de Corbera de portar l'assumpte al Senat.

El quefe del Govern no sab veure qual pot ésser la intervenció del Parlament en aquesta aventura de caràcter particularíssim.

La recaudació

En la darrera quinzena de febrer s'han recaudat 799.717 ptes. més que en igual quinzena del mes de febrer del any anterior.

En el compte corrent del Tresor hi hà en efectiu en plata 35.403,782 ptes., y en or 36.092,874.

Escalafó de cessants

Ab l'aplicació del decret del senyor Rodrigáñez sobre jubilacions, l'escalafó de cessants del ministeri d'Hisenda s'ha reduit en 220 noms.

El Casino de Madrid

Ha visitat al ministre d'Hisenda una comissió del Casino de Madrid pera demanarli que's coordini l'impost sobre lloguers y l'arbitri sobre casinos y círcols de recreu.

Pagant per aquests dos conceptes, el Casino satisfà una cantitat exorbitant.

Pera Lleida

Els senyors Miró, Girona y Macià, acompanyats de representacions de Lleida han visitat avuy al ministre de Foment pera solicitar que s'inclogui en el plan general de ferrocarrils estratègichs el de Lleida a Armet pel Ribagorzana, proposat per la Junta de Defensa Nacional y solicitat per tots els ajuntaments de la regió reconeixent que no satisfà les aspiracions del país el ramal d'Esterri d'Armet a Viella que ha sigut proposat juntament ab l'anterior pel ministeri de la Guerra.

El senador senyor Girona ha solicitat al mateix temps del senyor Gasset la creació d'una granja agrícola a Lleida.

El ministre de Foment ha acullit la petició ab molt bona disposició, per estimar que es de suma necessitat la ensenyança agrícola ab motiu de les obres del Canal de Catalunya y Aragó.

Firma de Foment

Madrid, 1, 4'15 tarda.

El Rey ha firmat els següents Decrets de Foment:

Aprovant els presuposts d'instalació de dúes dobles sirenes pera boira ab destí als fars de Trafalgar y Tarifa.

Disposant que les víes de menys d'un metre d'amplada en les explotacions mineres disfrutin d'iguals beneficis que les que transportin minerals per medi de cables aeris.

Establint distincions entre'ls sobrestants d'obres públiques que ingressaren abans del R. D. de 14 de febrer de 1910 y els que ho han fet posteriorment.

La Tabacalera

En una de les seccions del Congrés s'ha reunit el comitè designat en reunió anterior pels accionistes de la Companyía Arrendataria de Tabachs, de quals treballs y propòsits donàrem compte oportunament.

S'ha tractat en la reunió de la baixa en la cotisació de les accions, que consideren immotivada, en vista dels datos de l'actual recaudació.

S'ha acordat practicar algunes gestions y vistar al ministre d'Hisenda pera pregarli que s'extremi la energía en la repressió del contrabàndol.

Ademés sembla que's tracta de formular alguna pregunta en el Congrés.

Rumor bursàtil

Diu «El Liberal»:

No sabem qui ni per què portà ahir a la Borsa un rumor relatiu a una suposada nova emissió d'obligacions del Tresor.

Ens consta que'l rumor existí, per persona de significació y molt competent y pràctica en assumptes bursàtils.

Segons el rumor, la emissió nova se faría ab interés de 3 y ½ o 3 y ¾ per 100.

La especie, que sols pot aprofitar a qui desitgi comprar més barates les obligacions actuals, no té, segons nostres impresions, fonament serio en que apoyarse. No corren les aigües per aquest canal.

La Mancomunitat

Diu «El Imparcial»:

«Sembla cosa decidida que a darrers del mes actual portarà el Govern a les Corts el projecte de Mancomunitat.

D'aquest debat y de la oposició que tindrà de ferse a dit projecte's parla ab molta varietat.

Els catalans confíen en la promesa del president del Consell y afirmen que de cumplirse reportarà grans ventatjes a la organisació y creixement del partit lliberal a Barcelona.

El pes del debat el portarà en Cambó, si es diputat, com se suposa, en aquella època.»

Entre republicans

Madrid, 2, 12'30 matinada.

«El Mundo» diu que aixís com a Barcelona els radicals se divideixen, quedantse uns ab en Lladó y altres ab en Lerroux, a Madrid se forma un altre partit capitanejat per en Melquíades Alvarez.

A Barcelona la gent de sentit comú s'ha alegrat d'aquesta divisió en la familia radical. A Madrid passarà lo mateix. ¡Això convé!

«España Libre», com aclaració als que han de concórrer al acte de constitució del nou partit republicà, diu que's tracta de constituir un partit qual tendencia representen ja en la conjunció els senyors Azcàrate y Alvarez; que no's tracta de conquistar noves quefatures ni de mermar en lo més mínim la Conjunció, y molt menys apartarse dels socialistes, qual aliança ha considerat sempre en Melquíades Alvarez indispensable pera la proclamació de la República y la salvació del país.

Trágich succés

Alcira.—En el Cinematògraf Soriano debutava l'artista Lucy de Berines, procedent de Barcelona, que s'exhibeix ab una serp boa entre la llum d'un aparell de projeccions.

L'espós de l'artista ha realisat els treballs preparatoris del espectacle y, quan, disposat l'aparell, se colocava en la conxa, una corrent elèctrica li ha causat la mort instantània.

Han acudit a aussiliarlo moltes persones que estaven entre bastidors però han sigut despedides apenes tocaven el cos del electrocutat.

Com que'l teló estava aixecat el públich se n'ha adonat de lo que passava y s'ha produit un gran moviment d'emoció.

Desseguida ha corregut la veu de que la serp s'havía escapat, y la desbandada ha sigut tan gran, que moltes persones que han caigut a terra han sigut trepitjades.

L'escena fou més tètrica per haverse quedat el saló a les fosques per haverse tallat la corrent elèctrica.

Les dònes y noys cridaven preses de gran pànich.

Mercès a que l'empenta del públich ha romput les portes, s'ha lograt desallotjar ràpidament el local.

Les persones que hi havía a l'escenari han obligat a l'artista Lucy de Berines a que's retirés al seu quarto, ignorant encara la desgracia del seu marit, privant axís que vegés el cadavre carbonisat.

Molts concorrents tingueren que recòrrer als aussilis facultatius.

El premi Nobel

Aquesta tarda s'ha tancat la llista de firmes del Missatge solicitant el premi Nobel pera en Menéndez Pelayo.

Porta 80.000 firmes, entre elles de senadors, diputats, acadèmichs, catedràtichs d'Universitats, Instituts y Escoles especials, doctors de totes les Facultats, religiosos, enginyers, literats, periodistes, etc.

El conflicte dels teatres

Avuy se reuniràn els músichs y autors pera acordar retirar les seves obres dels teatres que representin operetes extrangeres.

No se sab si els llibretistes hi estaràn conformes.

—La comissió de Valencia ha visitat al ministre d'Hisenda, qui els ha dit que havía redactat les bases del concert del timbre ab els empresaris d'espectacles y les ha entregat al senyor Tudela pera que les comuniqui als empresaris. Si aquests les accepten, dictarà immediatament la oportuna R. O.

Malalts

El ministre de Marina ha assistit al seu despatx, però està completament afònich.

El senyor Cobiàn segueix igual.

Està malalt de cuidado el senyor Alvarado.

Oposicions

Han comensat al ministeri d'Hisenda les oposicions a oficials quarts.

S'han presentat 300 aspirants.

—Al Suprem han comensat les oposicions a la judicatura.

Han deixat de presentarse molts opositors.

Inaugural
Discurs den Canalejas

Madrid, 2, 1'10 matinada.

Aquesta nit s'ha celebrat la inauguració del Casino Lliberal Monàrquich del districte del Centre.

Han parlat els senyors comte de Santa Engracia, Ruiz Giménez, Francos Rodríguez, Vincenti y Romanones.

Aquest ha repetit els judicis ja coneguts sobre'l funcionament y organisació dels partits polítichs. Aquests deuen organisarse desde'l poder.

El senyor Canalejas ha pronunciat un llarch discurs.

Ha afirmat que'l comte de Romanones està estretament unit ab ell.

El partit lliberal no se sotmetrà a imposicions dels republicans ni sofrirà la tutela dels conservadors, als qui ha atacat durament per la campanya baixa y de petiteses que estàn fent.

Els republicans—ha dit—no tenen un programa que respongui a aspiracions nacionals. El dolorós que homes de vàlua se consumeixin en estèrils pertorbacions.

Els socialistes no tenen organisació ni força. La darrera etapa de la seva actuació política ha estat nula y contraproduent pera'ls interessos del proletariat.

Malgrat els atachs d'uns y altres, els lliberals estaràn en el poder tot el temps de duració legal d'aquestes Corts.

Ha aludit a les negociacions ab Fransa y a la guerra del Rif, herencia dels conservadors, pera salvar el decoro nacional.

Ha parlat extensament de la situació del Ajuntament de Madrid, elogiant la gestió den Francos Rodríguez y prometent l'apoyament del Govern a la subvenció per capitalitat.

S'ha declarat entusiasta partidari de la municipalisació dels serveys.

Ha acabat ensalsant al Rey, pel seu alt esperit lliberal.

Ha sigut molt aplaudit.

Informació extrangera

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Revolta a Pekin

París, 29, 9'36 nit.

Pekin. — Anit, a les vuit, alguns centenars de soldats afectes a n'en Yuan-Shi-Kai, se varen revoltar, assaltant y cremant nombroses cases.

Pels carrers se succeeixen les descàrregues de fuselleria.

A la Cambra francesa

París, 1, 8'25 nit.

A la Cambra de Diputats, M. Piou apoya'l seu projecte de resolució encaminat a la revisió del article de la Constitució que confereix al president de la República el dret de firmar tractats secrets ab les potencies.

M. Piou censura l'abús que s'ha fet dels tractats secrets desde 1900, recriminant particularment ab aquest motiu a M. Delcassé.

M. Poincaré li contesta dient que la seva opinió es que les clàusules secretes dels tractats no deuen restringir el sentit de les clàusules públiques, però no's pot negar sistemàticament al Govern el dret de firmar convenis.

Diu que'l Govern sotmetrà lo més ampliament possible la direcció dels afers exteriors al control del Parlament y al judici de la opinió pública, però no pot admetre la moció de M. Piou.

Aquesta es rebutjada per 372 vots contra 146.

Seguidament comença'l debat de les interpelacions sobre política extrangera.

M. Bluysen fa un minuciós examen de la situació exterior y demana explicacions concretes sobre la organisació del protectorat al Marroch.

Se sospèn el debat, pera renuarlo el divendres vinent.

La revolta de Pekin

París, 1, 8'49 nit.

Pekin.—La lluita entre'ls soldats amotinats y les tropes lleals ha durat fins a les set del vespre.

Durant tot el día han sovintejat els actes de saqueig.

Han sigut executats deu lladregots.

Molts altres han lograt fugir.

La conquesta del aire

París, 1, 9'43 nit.

Pau.—En Vedrines, pilotant un monoplà, ha batut el recort mondial de velocitat, cubrint 164 kilòmetres y 300 metres en una hora.

Les sufragistes

París, 1, 11'20 nit.

Londres. — Aquesta tarda les sufragistes han realisat una manifestació tumultuosa.

S'han practicat unes 60 detencions.

Turquía y Italia

París, 1, 11'35 nit.

Londres. — Segueixen ab gran activitat els cambis d'impresions entre les potencies pera arribar a un acort sobre'l procediment pera una mediació acceptable entre Italia y Turquía.

Ingressos de la Companyía de Ferrocarrils de Madrid a Saragossa y a Alacant

LÍNIES	Kilòms. en explotació	INGRESSOS desde'l 1 al 10 de febrer 1912 Ptes. Cents.	1911 Ptes. Cènts.	Diferencia Ptes. Cts.	INGRESSOS desde'l 1 de janer al 10 de febrer 1912 Ptes. Cènts.	1911 Ptes. Cènts.	Diferencia Ptes. Cts.
Antiga xarxa. .	2.945	2.161.558'28	2.058.132'34	+ 103.426'66	9.673.233'27	8.591.152'94	+ 1.082.080'33
Xarxa catalana. .	713	917.214'30	784.83[illegible]'16	+ 132.379'14	3.661.064'85	3.215.421'63	+ 445.640'22
Tota la xarxa. .	3.661	3.051.779'21	2.843.967'30	+ 237.805'74	13.337.398'12	11.806.557'57	+ 1.530.[illegible]'55

Barcelona, 28 de febrer de 1912. — El secretari del Comité, *Felip Blanc.*

Musicals

Diumenge en la tarda, se farà en el Palau de la Música Catalana, el segon concert de Quaresma, darrer dels eminents artistes Jacques Thibaud y E. Granados.

Tal com vàrem dir, l'administració del Palau de la Música Catalana ha obert un abonament especial als tres concerts de tarda, qual abonament començarà pel concert de diumenge y compendrà els dels dies 10 y 17 de mars, o sigui als en que's donarà la gran escena de la «Consagració del Graal», de «Parsifal» y una de les audicions integrals de la gran missa en «si menor», de J. S. Bach.

Ens diuen de Reus que al concert organisat pel reputat professor de piano senyor Guinart, y en que hi prengueren part els coneguts concertistes en Marian Perelló y en Ricart Vives, hi assistí una regular concorrencia.

S'hi executà la «Sonata en fa», op. 24, de Beethoven, d'una manera magistral. La «Llegenda», de Paderewski; «Arabesques», de Debussy, y la «Rapsodia número 2», de Brahms, molt ben executades per en Vives; la «Romança», de Svendsen; el «Minuetto», de Mozart; la «Mazurka», de Vieniowski, y la «Danza española núm. X», den Granados, foren les peces executades per abdós concertistes, molt bé.

Y la «Sonata en fa», op. 80, de Grieg, que la composen «Allegro con brio», «Allegretto, quasi andantino», y «Allegro molto vivace», també'ls hi valgueren molts aplaudiments, tants, que pera acallarlos no tingueren més remey que executar, fora programa, el «Bateau», den Debussy, que fou per ells motiu d'escoltar nous picaments de mans.

Avuy, dissapte, dia 2, tindrà lloch a la sala d'actes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, un recital de lieder y piano, correnт la part de cant a càrrech de la senyoreta Clotilde Palau, deixebla del mestre don Antoni Colomé, y la de piano executada per la professora senyoreta Càndida Palau, interpretant, entre altres, obres de Chopin, Beethoven, Fauré y Schütt.

Sport

Tir de colom

Ab molta concorrencia tingué lloch la inauguració de la temporada de tir de colom en el de la Reyal Associació de Cassadors.

En la «Poule» de prova ab que's donà principi hi prengueren part 13 tiradors, haventla dividit al quart colom don Francisco Burés y don Isidor Pons.

Seguidament se disputà la «Copa Codina» a 20 coloms, prenenthi part els 15 senyors següents: Rocamora, García, Gal, Laporta, Pons, Fuster, Llopart, Girona (don Lluis y don Xavier), Gorina, Munné, Burés, marqués de Vilanova y Geltrú, Torres Gener (don Joseph) y Palomo.

A la volta 14 hagué de suspendres per haverse fet fosch, quedant sense haver sigut exclüits els senyors Laporta, Pons y Fuster, els dos primers ab dos zeros y ab un l'últim.

Al continuar al endemà la lluita s'apuntà un zero als dos primers que'ls exclogué y continuà sol el senyor Fuster, que dels 20 aucells ne matà 18, resultant guanyador de la Copa, medalla d'or y 300 pessetes del 10 per 100 de les entrades.

Pera disputarse el segón premi, medalla de plata y 150 pessetes del 10 per 100 de les entrades, els restants entraren a igualar, resultant vencedor, després d'empenyada lluita, el senyor Laporta, al aucell 23.

La «poule» de prova fou dividida al quart colom pels senyors Fuster, Gal, Oller y Pons.

Entre 20 tiradors se concertà una segona «poule» que fou dividida al setè colom pels senyors marqués de Vilanova y Arana.

Altra fou dividida al quart per don Jacinto Martí y García.

Altra al tercer per don Xavier Girona y Munné.

Y la última per don Joseph Gorina y don Xavier Girona.

Sports del diumenge

A les onze del matí regates de canots a dos remers, y de yoles a quatre juniors.

A un quart de quatre de la tarda, partits de futbol entre'ls Clubs Català-Numancia, Universitari-Barcelona y Espanyol-Espanya, al camp dels primers citats, els primers equips, y els segons als contraris.

A les quatre regates a la vela pera la Copa Orión, al tràngul, fora del port.

Com continuació a les proves pera la obtenció dels Títuls de Campions que, per precepte reglamentari anyalment celebra la Societat de «Sport Vasco de Barcelona», estàn senyalats pera demà, diumenge, els següents partits:

Primer: senyors Gamboa y Salom (rojos); senyors Pin y Canals (blaus).

Segón: Llopart y Olano (blaus); senyors López y Barguñó (rojos).

Aquests partits se celebraràn de onze a una del matí en el Frontó Comtal, devent, els que desitgin presenciarlos, solicitar invitacions als senyors socis, o directament a la Secretaría de dita Societat.

CORREDISSES.

Necrología

Després d'haver rebut fervorosament els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, ha passat a millor vida donya Concepció Soler y Pers esposa del nostre estimat amich y ex-president del Foment del Treball Nacional don Manuel Marquès y Puig.

La mort de tan pietosa dama haurà sigut sens dubte molt sentida, no solament en aquesta ciutat, sinó també a Vilanova y Geltrú, d'hont era natural y ahont eren també molt conegudes les seves envejables dots personals, entre les que sobressortíen els seus sentiments caritatius y el seu tracte afable.

Deu la tingui al Cel y concedeixi al seu espòs, fills, fills polítichs, nets, germans y demés parents, un bon consol en la seva pena, en la qual els acompanyem y en la que deu servirlos de lenitiu el recort de les virtuts de la difunta.

Ha passat a millor vida, després d'haver rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, don Joseph Casadesús y Solà, ciutadà honrat y molt digne del apreci en que'l tenien totes les seves relacions y coneixences, l'afecte de les quals s'havía conquerit ab la seva bondat y tracte afable.

Ens associem al dol que experimenten la seva filla, mare política, germans y demés parents, ensemps que recomanem als nostres lectors una oració per l'ànima del finat. A. C. S.

A l'avençada edat de 83 anys, y confortat ab els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, ha mort en aquesta ciutat don Valentí Garrosset y Fabrés, cavaller de la Reyal Ordre d'Isabel la Catòlica, després d'haver emplear la seva llarga vida en fer bé al pròxim, al qual tractava ab la major afabilitat y senzillesa, malgrat la seva brillant posició social, per lo qual era estimat y respectat per quantes persones tingueren ocasió de tractarlo, les quals sens dubte sentiràn vivament la seva mort.

Enviem el testimoni del nostre pèsam més coral al germà, germanes polítiques, nebots y demés parents, als quals desitjem cristiana resignació, y al finat la gloria del cel.

Confortat ab els aussilis espirituals, ha mort l'apreciable ciutadà don Antoni Alsina y Font, persona respectable y respectada dels molts amichs que s'havía conquerit ab la seva honradesa, natural bondat y demés dots personals que l'adornaven.

Deu el tingui al cel y concedeixi a la seva germana, germana política y demés parents un bon consol en la pena que'ls haurà causat tan sensible desgracia.

Diputació

— La Junta del Musèu Social ha donat possessió dels seus càrrechs als nous individuus de la mateixa, els regidors don Pere Montanyola, don Oriol Martorell y don Ramón Font.

— El Sindicat productor d'obrers picapedrers de Barcelona, que es la societat obrera més antiga, segons els registres del Govern civil, y en sa representació la Junta Directiva, acompanyada de molts obrers sindicats, va visitar la Borsa del Treball de Barcelona establerta a la Diputació Provincial. Els visitants foren rebuts pel director de l'Institut, qui'ls hi donà detallades explicacions sobre l'organització, funcionament y aspiracions de la Borsa quedant força complascuts dels serveys de la Borsa que de franch pera patrons y obrers proporciona colocacions y que a la vegada que obra de cultura ho es d'armonía entre'l capital y el treball.

— Ans d'ahir vespre se reuní al despatx del senyor Prat de la Riba, la Junta del Museu Social.

— El senyor Prat de la Riba ha rebut un exemplar del volum que conté'ls discursos llegits a la Reyal Academia de Bones Lletres en la recepció pública de don Joseph Jordán de Urries.

— Ans d'ahir matí va rebres a les oficines de la Comissió mixta de Reclutament, un ofici del capità interí senyor Makena, en el que manifesta que va aixecar una consulta al ministre de la Guerra sobre la fórmula ab que s'han de nomenar els oficials que han de formar part de la nova Comissió.

També diu que en l'entretant repeteix la consulta, li sembla que's podría retrassar la constitució de la esmentada Comissió nova.

El secretari de la Comissió don Joseph Parés va anar a visitar seguidament al governador civil senyor Portela, pera consultarli el cas.

El senyor Portela va dir que creya que no hi havía inconvenient en que per ahir funcionés la Comissió nomenada.

A mitgdía va tornar el senyor Parés a la Diputació y va donar compte als militars que hi havía reunits, y que eren els que formaven part de la Comissió mixta passada, de les gestions realisades, havent acordat per majoría que, per ahir, seguís despatxant la Comissió passada, tota vegada que hi havía nombrosos expedients per despatxar.

El diputat senyor Argemí, que's trobaya en el saló, no haventse de constituir la nova Comissió, se va retirar, y tot seguit se va telefonar als senyors Duràn y Ventosa y Sansalvador, explicantelshi lo succeit y demanantelshi que hi assistissin, tota vegada que ahir encara funcionava la Comissió vella. Aquests dos diputats hi van comparèixer seguidament.

Al vis-president senyor Pericas no se li va dir res, perque ans d'ahir vespre va marxar a la seva finca de Torelló.

El senyor Fages, que es vocal de la Comissió nova, va telegrafiar desde Granollers que's veya impossibilitat d'assistir a la constitució.

La Comissió va pendre'ls següents acorts:

Declarar exceptuats del servey als minyons Salvador Barriga Abril, del reemplàç de 1908 pel districte 7 de aquesta ciutat; Francisco Puig Font y Isidre Rovira Coler, del reemplàç de 1909 per Sant Martí de Torruella y Vilanova y Geltrú, respectivament; Joseph Lluch Ballester y Platón Colominas Pujol, del de 1910 pel districte tercer y Sabadell, y Andreu Arnó Castañé, del reemplàç de 1911 per Mataró.

Denegar la exempció alegada pel minyó Armengol Juli Salichs, del reemplàç del any últim per Pineda.

Aixecar la nota de pròfuch y declarar soldats als minyons Felicià Pujolà Casals, del reemplàç de 1907 per Canet de Mar, y als del reemplàç de 1911 Enrich Ballo Bragós, per Manresa, y Francisco Creus Bohigas y Andreu Casas Castañé, per Mataró.

Aixecar la nota de pròfuch y declarar exclüits temporalment del servey per defecte físich, al minyó Juli Pi Arnó, del reemplàç del any últim per Badalona, y per curt de talla a Joseph Capdevila Llanas, del reemplàç de 1905 per Palou.

Y declarar exclüits temporalment del servey per defecte físich als minyons Joseph Surrallés Soler, del reemplàç de 1910 per Terrassa, y Tomàs Julve Casanovas, del de 1907 pel districte primer d'aquesta capital.

Dr. DOLCET, oculista
PELAYO, 3.—De 12 a 1 y de 4 a 6.

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Dr. R. GIRONA Malalties del Pit. Passeig de Gracia, 99, entressol, 1.ª - De 2 a 4.

Religioses

Evangeli del segon diumenge de Quaresma.

(Sant Mateu, XVII, 1 — 9.) En aquell temps: Prengué Jesús a Pere y a Jaume y a Joan, son germà, y pujant ab ells sols a una alta montanya, se transfigurà davant d'ells, resplandint la seva cara com el sol y quedant sos vestits blanchs com la neu. Y veusaquí que se'ls aparegueren Moisés y Elías conversant ab ell. Llavors, Pere, dirigintse a Jesús, va dirli: «Senyor, bona cosa es estarnos aquí: femhi, si us plau, tres estades: una pera Vos, altra pera Moisès y altra pera Elías.» Encara estava parlant, quan els cobreix un núvol lluminós, Y desde'l núvol sonà una veu, dient: «Aquest es mon amat Fill en qui tinch totes mes complacencies: ohiulo.» Y els deixebles, al moment que ho sentiren, caigueren de cara a terra, y restaren plens de temor. Jesús s'hi acostà y tocantlos, els digué: «Aixequèuvos y no tinguèu por.» Aixecaren els ulls y no vegeren ningú sinó Jesús. Y al devallar de la montanya, els manà Jesús: «No diguèu rès a ningú de la visió, fins y tant que'l Fill del home haurà ressucitat d'entre els morts.»

(Extret de la «Fulla Dominical» que, impresa en nostra estimada llengua catalana, se publica a la ciutat de Vich, plassa de Santa María, número 1.)

Iglesia Parroquial de Nostra Senyora del Pi.—L'Arxiconfraría de la Puríssima Sanch de Nostre Senyor Jesucrist, invita a tots els congregants y fidels en general, al solemne Via-Crucis que practicarà tots els diumenges de Quaresma, a les cinch de la tarda, per l'interior del temple, ab la Imatge de Jesús Crucificat a càrrech de l'Agregació de Portants del Setantadós.

Iglesia de Sant Antoni Abat dels PP. Escolapis, Ronda Sant Pau, 60.—Demà, diumenge, en la missa de dos quarts de vuit se faràn els exercicis corresponents al quint diumenge consagrat a Sant Joseph. Durant la missa se cantaràn alguns motets per l'Orfeó del Colegi. Després de la missa hi haurà comunió general y plàtica pel P. Joseph Soler, Rector del Colegi. La funció d'aquest día es costejada per la familia Emili Oilé.

Iglesia de Nostra Senyora de Pompeya (PP. Caputxins), Diagonal, 450. —Avuy, al matí, durant la missa de vuit continuarà, com tots els díes feiners, l'exercici del mes de Sant Joseph. A la tarda, a les set, reso del Rosari, cant de la Salve y goigs de Nostra Senyora.

Demà, primer diumenge de mes, la Associació de Nostra Senyora de Pompeya celebrarà a les vuit del matí la funció mensual reglamentaria ab missa de comunió general y plàtica preparatoria.

A la tarda, a les cinch, com de costum en els diumenges de Quaresma, se practicarà'l pietós exercici del Via-Crucis.

A les sis, exposat S. D. M., reso del Rosari, mes de Sant Joseph, càntichs y sermó pel P. Rupert, de Manresa, director de l'Associació.

A la parroquia major de Santa Agna, demà, segon diumenge de Quaresma, durant la missa de dos quarts de dotze se llegirà una homilia apologètica sobre l'Evangeli d'aquest diumenge; durant la missa de dotze se faràn els exercicis del mes de Sant Joseph y durant la missa de dos quarts d'una hi haurà plàtica doctrinal que farà'l coadjutor don Joan Serra.

La instrucció catequística que's dóna a dos quarts de set de la tarda, tindrà lloch en els claustres baixos pera que puguin aprofitarla no sols els noys, sinó també les persones majors. L'assumpte d'avuy serà sobre'l tema «Preliminars de la Passió de Nostre Senyor Jesucrist». La instrucció se donarà ilustrada ab projeccions.

Demà, primer diumenge de mes, a la iglesia de María Aussiliadora dels PP. Salessians de Sarrià, a dos quarts de sis se celebraràn les pràctiques de pietat que en tals díes acostuma celebrar l'Arxiconfraría de María Aussiliadora.

Demà, diumenge, en el temple del Sagrat Cor de Jesús, del Tibidabo, se celebraràn dues misses: una de comunió a un quart de nou y un'altra a dos quarts de dotze. A la tarda, a les quatre, se resarà'l Rosari y se donarà la benedicció ab S. D. M.

Pera obtenir la rebaixa de preus poden dirigirse al comers «La Carmelita», Bruch, 68; Daguería, 11, mercería, y carrer Girona, 83.

L'Associació de Sant Rafel Arcàngel tindrà sa funció demà, diumenge, a les sis, a la iglesia de Sant Just, practicantse les estacions del Via-Crucis, acabant ab l'adoració de la imatge.

El P. Recolons, de la Companyía de Jesús, donarà una tanda d'Exercicis Espirituals, pera homes, en el Centre de Sant Pere Apòstol, Trafalgar, 43, principal, començant demà, diumenge, a les set del vespre. Els demés díes els actes tindràn lloch a les set del matí y a tres quarts de nou de la nit, fins al dissapte día 9.

El «Gremi de Professors particulars de Catalunya» tindrà missa de comunió reglamentaria, demà, diumenge, a les vuit, a la capella dels claustres superiors de Santa Agna.

Parroquia de Sant Cugat.—L'Associació de Filles de María del Roser tindrà demà, diumenge, a les vuit, missa de comunió general ab plàtica preparatoria. A dos quarts de dotze practicarà els exercicis de la visita ab exposició de S. D. M.

Reyal Monastir de Mont-Sió, Rambla de Catalunya, 115.—Demà, diumenge, durant la missa de vuit, continuarà la devoció dels set diumenges de Sant Joseph. Durant la missa de dotze hi haurà sermó quaresmal pel Rnt. capellà del Monastir.

Horari de les misses en els díes festius: a dos quarts de set, a les set, a les vuit, a dos quarts de nou, a les nou, a les onze y a les dotze.

Borsa

Barcelona 1 de mars.

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Sessió del matí

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	7'25	per 100
Isabel	18'25	»
Unces y mitges unces	7'25	»
Quarts d'unça	6'75	»
Octaus y 1-16 d'unça	5'25	»
Franchs	7'65	»
Lliures	26'96	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d. v. 0'30 %, dany	
Londres 90 díes	26'75 d.
» xech	27'21 p.
París xech	7'75 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 %, Interior fi mes	84'90	84'975	84'925	84'95
» » ctat. s. A.	86'25	86'20		
» » » s. B.	85'60	86'50		
» » » s. C.	85'50	85'45		
» » » s. D.	85'20	85'15		
» » » s. E.	84'75	84'80		
» » » s. F.	84'70			
» » » G y H.	87'25	87'10		
Amort. 5 %, fi de mes.				
» » ctat. s. A.	101'05	101'10		
» » » s. B.	100'90	101'		
» » » s. C.	100'90	101'		
Amort. 4 %, fi de mes.				
» » ctat. s. A.	93'			
Tít. Dte. Mn. 1903-04-05 (4 ½ %)	94'75			
Tít. Dte. Mn. 1906 (4 ½ %)	96'75		96'50	95'75
» » » 1907 (4 ½ %)			95'50	9'75
» » » Refr.ª 1908 (4 ½ %)	94'25		94'15	94'35
Tít. Dte. Mn. de Sarrià			99'25	99'75
Emp. Dip. Prov. (4 ½ %)	109'75		100'50	101'75
Port Melilla-Chafar. (6%)	107'75		107'50	108'

Obligacions comptat

Cambi anterior		Queda Diner	Paper
96'25	Nort Villalba a Segovia (4 %)	96'25	96'50
96'15	» esp. Alm. V.ª y Tar. (4 %)	96'	96'25
95'75	» Osca a Fr.ª y altr. línies.	95'75	96'
81'50	y mines St. Joan Abad. gar. N.	81'50	82'
58'25	Tar. a Barña. y Fran. (2 ½ %)	58'15	58'85
106'50	Mad. Sar. Alac. Ar. s. A. (5 %)	106'50	107'
103'15	» » » s. B. (4 ½ %)	1 3'	103'25
95'75	» » » s. C. (4 %)	95'75	96'
96'	» » » s. D. (4 %)	96'	96'15
57'25	F.-C. Reus a Roda (2¾ %)	57'25	57'50
62'	Alm. Val. y Tar. no adherides	62'	62'50
77'75	» » » adherides	77'75	78'
45'	Med. Zam. Or. Vigo, 1880	45'50	46'
78'75	» » » prio.-s. G-H	79'	79'50
104'50	Med. Các. Portugal. s. 1.ª (5 %)	104'50	105'
95'75	» » s. 2.ª (4 %)	95'75	96'25
104'50	Vasch-Asturià, 2.ª hip. (6 %)	104'50	105'
97'	C.ª General de Tranvíes (4 %)	97'	97'50
95'50	C.ª Tranv. St. Andreu y ext.	96'	96'50
101'50	C.ª Barcelonesa d'Elect. (5 %)	101'50	102'
94'25	C.ª Barcelonesa d'Elect. (4 %)	94'50	95'
94'50	C.ª Trasatlàntica (4 %)	94'50	95'
77'	Stat. Grl. Aigües Barña. (3 %)	77'25	77'75
93'50	» » » (4 %)	94'	94'50
100'	C.ª Gral. Tabacos Filipinas	101'	101'50
80'25	General Sucrera d'Espanya	80'	81'
96'75	C.ª Asfalts Asland pref. (5 %)	94'	94'75
101'50	Port Tarragona. Serie A. (5 %)	101'50	102'
94'	Com. Regants Ebre. fin. pref.	93'25	92'50
98'25	F. d'Obres y Constr., no hip.	98'25	98'75
98'	C.ª Cotxes y Automòvils (5 %)	98'	99'
98'25	Siemens Schuckert, ind. Elec.	98'25	98'75
101'75	Stat. Valenciana d'Elec. (5 %)	101'75	102'25
93'	Navegació y Industria (4 %)	93'	93'50
96'	Stat. «Carbones de Berga»	96'	96'50

Accions fi mes

481'50	F.-C. Nort d'Espanya	481'	481'25
473'50	F.-C. Madrid Saragossa Alac.	472'75	473'
19'85	F.-C. Med. Zam. y Or. a Vigo	20'15	20'20
38'	C.ª Reyal Canalisació Ebre	33'	39'

Accions comptat

102'	C.ª Penin. Telèfons, pref.	102'	102'50
140'	Stat. Anòn. «El Tibidabo»	140'	145'
106'50	S. A. Constr. y Paviments, pr.	106'50	107'

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'45.

4 per 100 Interior comptat	84'75
4 per 100 » fi mes	84'91
4 per 100 » fi próxim	
Amortisable 5 per 100	101'05
Banch d'Espanya	451'
Arrendataria de tabachs	278'
Societat general Sucrera.—Obligacions	
» » » Acc. preferides	46'50
» » » Acc. ordinaries	17'
Franchs	107'75
Lliures	27'18
Banch Espanyol Río Plata	479'

Darrera hora

Telegrama de les 4'51.

4 per 100 Interior fi mes	
4 per 100 Interior fi próxim	84'91
Banch Espanyol Río Plata	

Borsa de París

Telegrama de les 3'15

Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	447'
Accions Ferro-carril d'Alacant	438'50
Accions Ferro-carrils Andalusos	291'
Banch Espanyol Río Plata	441'

Cambis de la tarda

De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions		Queda
4 %, Interior fi mes	84'90	84'92	84'92 d.
F.-C. Nort d'Espanya fi mes	96'20	96'25	96'25 o.
Ac. F.-C. Alacant fi mes	94'55		94'55 d.
Ac. F.-C. Orense fi mes	20'25		20'25 o.

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accions Ferro-carril Atchison	106'87
» » Baltimore	105'
» » Chesapeake	78'75
» » Union Pacific	137'87
» » Misouri Kanssas	27'
» Trust del Acer	61'37

Borsa de Londres

Londres, 28.

Consolidat anglès 2 ½ per 100	78'75
Uruguay 3 ½ per 100	75'63
Renda japonesa 4 per 100	86'25
Renda russa 5 per 100	105'12
Venesuela 3 per 100	58'
Colombia 3 per 100	48'50
Sant Salvador 5 per 100	94'75

Les sessions d'ahir

Al matí se varen fer, particularment al Casino algunes operacions oficioses però molt al voltant y finalment als mateixos cambis que dijous a les cinch de la tarda.

= Al reunirse a Madrid, al mitgdía, els corredors al Banch no fan cap operació però posen diner de Plates a 479 y d'Interior a 84'92.

De Borsa, després, se'ns envía: 84'96.

Aquí obre l'Interior a 84'90, se fà 83, se puja a 97, y se tanca a 84'95 paper.

París envía: Exterior 96, Norts 448 y 447, Alacants 439 y 438, Andalusos 291 y Plates 444.

Aquí s'obre de Norts a 96'15, se puja a 96'25 y s'hi tanca ab paper.

D'Alacants s'obre a 94'45, se cau a 40, també se fà una operació a 35, se puja a 60, y se tanca a 94'55 diner.

D'Orenses s'obre a 20 enters, se puja a 20'25, y se tanca a 20'20.

Se cotisen de tanca: Andalusos a 63'05, Colonials a 64 y Catalanes a 13'50. Municipis, comptat, 95'75. Reforma: 94'25.

De les demés obligacions s'opera: Prioritat Nort 83'25; Segovies 96'25; Almanses 96; Nort Osca 95'93 a 95'75; Sant Joan 81'75; Arizas 106'93, cantitats petites, 106'75 a 107; Alacants C. 95'87; D. 96; Almanses adherides, cantitats petites 77'75; Orenses 45'37; Electricitat del 4, 94'75 a 94'50; Trasatlàntiques 94'50; Urgells 79'87; Tabachs Filipines 101 a 101'12, y Port Circulació 1912, 105'50.

Accions, comptat, Banch Barcelona 70'50, Banch Vitalici d'Espanya 19, Urgell 12 a 12'25, Preferents Peninsular Telèfons 51 y Hullera Espanyola 150.

Franchs resten a 7'75. Lliures 27'21. Resten al mateix cambi.

Madrid continúa enviant: Plates 478, 477. Interior 84'95, 92, 90, 92.

= A les cinch el Borsí tanca: Interior 84'92 d., Norts 96'25 ops., Alacants 94'55 d. y Orenses 20'25, operacions.

De la tanca de dijous a les cinch a n'aquesta se millora 0'02 d'Interior, y 0'05 de Norts y Alacants.

Coneixem de Madrid: Franchs 7'75, Lliures 27'18, Plates 477 y DARRER de Renda 84'91.

París tanca: Exterior 96'02, Norts 446, Alacants 438, Andalusos 291 y Plates 442.

Es 0'05 menys d'Exterior, 1 franch menys de Norts, 2 de Plates, igual que ans d'ahir d'Alacants y 2 franchs més d'Andalusos.

La paritat ab franchs a 7'65 demostra que estem 0'23 sobre cambi de Norts y 0'25 d'Alacants. Els Andalusos que van tancar a Borsa a 63'05, surten a 62'65.

Les Plates surten a 95'16.

La tanca de París no havía arribat encara.

= El Nort, del 11 al 20 de febrer, ofereix un AUMENT en ses recaudacions de 16.117'18 ptes.

Desde primer d'any al 20 de febrer l'aument es de 1.611.272'43 ptes.

Rebley.

Del Port

—En la última sessió celebrada per la Junta del Port, baix la presidencia accidental del senyor don Joseph Gassó y Martí, foren aprovats els comptes corresponents al finit desembre, acordantse son respectiu pagament.

En dita sessió, entre altres assumptes de menys interés, se donà compte: de la total recaudació en la Duana en concepte d'arbitri per obres de port durant l'any anterior, puja a 2.165. 151'47 pessetes; de les manifestacions de gratitut envers la esmentada Junta fetes per la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat ab motiu de la cooperació que aquella li prestà al desempenyar la missió que'l ministeri de Foment li encomanà, relativa a la recepció y entrega de bultos procedents dels pabellons de Espanya a l'Exposició de Buenos Aires, celebrada fa poch; d'haver quedat definitivament terminats per l'entitat asseguradora els treballs que venía realisant pera la total extracció dels restes del gànguil «San José», naufragat temps enrera en el canal d'entrada del port; del informe favorable emès per la Direcció facultativa de les obres, que acceptà l'indicada Junta, respecte de la pròrroga solicitada pel Royal Club de Barcelona, pera començar les obres del edifici social que tracta d'aixecar, y de les gracies donades pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç, per les atencions que's dispensà a més de doscents socis del mateix que visitaren corporativament les obres del port el dia 25 del passat mes.

—Procedent de Palma ha arribat el vapor «Bellver».

—De Mahó ha arribat el vapor «Isla de Menorca».

—Ab 300 individuus de tropa llicenciats de Melilla pertanyents de tots els cossos, ha arribat el vapor «Cister», que ha amarrat al moll del Dipòsit.

—El vapor «Tordera» ha arribat de Vinaroç, ab càrrega general.

—Al moll de Muralla ha amarrat el vapor noruech «Gambetta», que porta carregament de bacallà.

—Procedent de Sevilla y escales ha arribat el vapor «Castilla», ab càrrega diversa.

MERCATS DE COTO

Telegrames facilitats per D. L. Mata y Pons, de Barcelona

1 de mars de 1912

Mercat de Liverpool

	Obre	Alsa	Baixa
Mars-Abril	5'65	—'02	—'—
Maig-Juny	5'66	—'01	—'—
Juliol-Agost	5'66	—'01	—'—
Octubre-Novembre	5'59	—'01	—'—
Janer-Febrer	5'58	—'—	—'—
	—'—	—'—	—'—
	—'—	—'—	—'—
Telegrama 12'15.			
Vendes 6.000.			
Disponible	5'91	—'03	—'—
Mars-Abril	5'67	—'04	—'—
Juliol-Agost	5'69	—'04	—'—
Octubre-Novembre	5'61	—'03	—'—
Tanca Liverpool.			
Febrer-Mars	5'71	—'08	—'—
Mars-Abril	5'71	—'08	—'—
Abril-Maig	5'72	—'08	—'—
Maig-Juny	5'73	—'08	—'—
Juny-Juliol	5'73	—'08	—'—
Juliol-Agost	5'72	—'07	—'—
Agost-Setembre	5'69	—'07	—'—
Setembre-Octubre	5'66	—'06	—'—
Octubre-Novembre	5'64	—'06	—'—
Novembre-Desembre	5'62	—'05	—'—
Setembre-Janer	5'62	—'05	—'—
Janer-Febrer	5'62	—'05	—'—

Mercat de Nova York

	Obre	Alsa	Baixa
Mars	10'12	—'03	—'—
Maig	10'28	—'03	—'—
Juliol	10'38	—'03	—'—
Octubre	10'40	—'02	—'—
Telegrama segón.			
Mars	10'15	—'06	—'—
Maig	10'31	—'06	—'—
Juliol	10'41	—'06	—'—
Octubre	10'44	—'06	—'—
Tanca Nova York (Telegrama d'ahir a les 11 nit.)			
Mars	10'13	—'04	—'—
Maig	10'28	—'03	—'—
Juliol	10'39	—'04	—'—
Octubre	10'41	—'03	—'—

Espectacles

TEATRE PRINCIPAL.—Avuy, dissapte, estrena «Lady Godiva».

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Concerts de Quaresma

Demà, a les 4 tarda.—2.ª concert recital

Thibaud. - Granados

Programa: Mozart, Chopin, Bach, Tartini y Leken.

Localitats: Magatzèm de Música, Casa Dotesio, Portal del Angel, núms. 1 y 3. Condicions especials pera'ls socis del Orfeó Català.

Dijous, día 7, audició del poema sinfònich de R. Strauss, «Don Quixot».

Nota.—A més del abonament als tres concerts de nit, a prech de moltes families se n'ha obert un altra als tres concerts de diumenge tarda.

TEATRE DEL TIVOLI.—Avuy, dissapte, tarda, a un quart de sis. Butaques, 0'70 ptes.; entrada, 22 cèntims. Deliciós Vermouth (3 actes), «El conde de Luxemburgo», per per A. Arrieta, Pura Montoro, Lino Rodriguez, Pedrola, etc.—Nit, a dos quarts de deu. Butaca, 2 ptes., entrada, 52 cents. Magnífich programa. Primer: «El verbo amar». — Segón: Exit gran (2 actes)

ANITA LA RISUEÑA

gracia exquisida, bon gust, xistos a dojo.—Demà, día 3, a dos quarts de quatre y a un quart de deu, dues grandioses funcions. — Avist, «El príncipe Casto», últim grandiós èxit dels senyors Arniches, G. Alvarez y mestre Quinito Valverde.

Teatre Cómich Temporada de Primavera. — Debut, avuy, 2 mars, de la Companyía del colossal tenor FRANCISCO P. RIOS. — Vègis llistes de companyía.

TEATRE CATALÀ **Romea**

Companyía cómich-dramàtica del eminent primer actor

RICART CALVO

Primera actriu

RAFELA ABADIA

Avuy, dissapte: 2.ª representació de la grandiosa tragi-comedia en 5 actes, de E. Rostand,

Cyrano de Bergerac

A 1/4 de deu del vespre. — Demà, diumenge, tarda y nit: «Cyrano de Bergerac». — Se despatxa a compteduría.— NOTA: Segueix obert l'abono a 4 dijous, tarda. Els senyors abonats a diumenges, tarda o nit, podràn renovar els abonos fins avuy, dissapte, a les deu del vespre.

TEATRE DE CATALUNYA

(ELDORADO)

Sindicat d'autors dramàtichs catalans

Avuy, dissapte. Primer: El poema dramàtich en tres actes, original d'Ignasi Iglesias, ab chorals del mestre Casademont,

FLORS DE CINGLE

GRANDIÓS ÈXIT

Direcció: Jaume Borràs.— Esplèndida presentació. Hermoses decoracions de Moragas y Alarma. Figurins de l'eminent dibuixant-poeta Apeles Mestres. — Segón:

Estrena del sainet en un acte, de Santiago Rusiñol

EL PINTOR DE MIRACLES

A les nou.—Demà, diumenge, tarda y nit: «Flors de cingle» y «El pintor de miracles». Se despatxa a Compteduría.

Teatre Novetats

Tournée de despedida de la insigne actriu

Roser Pino

Avuy, dissapte, 5.ª funció d'abono. A un quart de deu. Primer: L'entremès dels germans Quintero, «La zancadilla».—Segón: La comedia en tres actes de Serafí y Joaquim Alvarez Quintero,

EL GENIO ALEGRE

Demà a la tarda, «Las flores» y «Sangre gorda».—Nit, «Felipe Derbley».—Se despatxa a compteduría.

TEATRE ESPANYOL. — Avuy, vespre, a les 9 estrena «La hija del guardia de la paz».

TEATRE LÍRICH. — Avuy, dissapte, a dos quarts de deu: Gine, «La guedeja rubia», «Abanicos japoneses», «La fiesta de San Antón».

TEATRE APOLO. — Avuy, vespre, a les nou, «Contribución de sangre». «El Cristo moderno»

Sala Mercè. - Cine y Grutes

GRAN CINEMATÓGRAF

Es el programa més variat, interessant y regositjat.—Avuy, tres estrenes de veritable interés.—Cada día pellicoles noves y sensacionals.—Programa sens rival a Barcelona.—Grans varietats. GRUTES. — Espectacles originals y sorprenents a les GRUTES, anomenades el Palau de la Rialla.

DIORAMA

Avuy, dissapte, día 2, dues grans estrenes

Rafles y la estatua antigua

La ginebra de Bellafuente

Un atentado anarquista

El proceso de la bailarina

y altres de gran èxit.

LA RABASSADA

Atraccions americanes

Scenic Railway, Water Chute, Bowlings Alleys, Kake Walk, Casa Encantada, Palau de Cristall, Palau de la Rialla, Passeigs, etc.

Entrada: 0'50 Ptes.

ab dret a elegir una atracció.

THE BERLITZ SCHOOL Nous cursos especials y generals, de tots els idiomes, pera senyoretes y senyors. Entre'ls alumnes d'aquesta Escola hi figuren personatges reyals, senadors, literats, sabis, etc.

Demaneu prospectes. - PELAYO, 58, PRIMER

Avisos

TRADUCCIONS de tota mena. — Demanèu tarifa. — Hi han abonos. Guillem Knoop. Vergara, 2, segón.

Vendes

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT

- Exposició permanent. -

DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, & Especialitat en els d'estil anglès

Mendizábal, 28 y 30, y St. Pau, 50, 52, 54

Pollets y ous pera incubar, de races les més productives y de luxe del país y extrangeres: «La Avícola Barcelonesa», Salmerón, 231.

Anuncis

TOTS ELS QUE PATEIXEN del **Estómach** rès els curarà més prompte y eficasment com el **ELIXIR GREZ** tónich digestiu, conegut en tot el mon. Dipòsit en totes les farmacies.—Collin & C.ª, Paris.

DENTADURES

Les més perfeccionades y económiques

Clínica Dental Arbó

10, PELAYO, 10

DEMANIS NOTA DE PREUS

Lloguers

ELEGANT y ventilat edifici, propi pera societats o ordre religiosa, en punt céntrich del Ensanxe. Rahó: Concell de Cent, núm. 275, tercer pis, primera porta. De 2 a 3 y de 7 a 8 del vespre.

Sabó **Gacela**

LA PERMANENTE

5

Llits 5 pams pera sommiers

ELEGANTS armaris y llits, ab marqueteria, taules de nit y tocadors a preus reduidíssims.

Variat assortit en taules de noguera y roure pera menjador; bufets, trinxants y cadires mexicanes d'alta novetat.

Especial fabricació en MOBLES pera despatxos y oficines a preus económichs

4

2

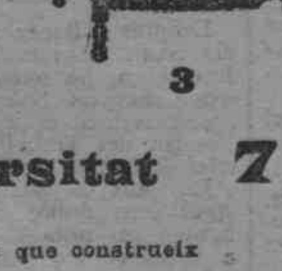

3

7 Plassa Universitat 7

Aquesta casa garantisa'ls géneros que construeix

DESCUBRIMENT SENSACIONAL

Curació de les malalties de la pell y també de les llagues de les cames

LA PELL

MALS DE LES CAMES

Abans de la curació

Després de 15 díes de tractament

Hem senyalat als lectors d'aquest periódich el descubriment sensacional del senyor RICHELET, farmacèutich y químich a Sedan, de França, en lo que toca a les malalties de la pell. Aquí la llista d'aquestes malalties que han sigut curades, després d'alguns díes, per aquest tractament maravellós.

Eczema, herpes, simpetigos, acnes, granallades, prurigos, rojors, granallades farinacies, sycosis de la barba, coïssors, llagues varicoses y eczemas varicoses de les cames, anariosis.

Aquest maravellós tractament exerceix la seva acció tant sobre'l punt en el qual se localisa'l mal com sobre la sanch, que, després d'alguns díes, se troba transformada y purificada.

Tots els ensaigs tingueren bon èxit, y no s'ha produit may una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament es proporcionat ab totes les condicions de la fortuna.

(Existeix també un tractament pera'ls noys de tres anys fins a setze.

Acaba l'senyor RICHELET d'instalar dipòsits dels seus tractaments a totes les apotecaries y droguerías d'Espanya.

Un follet, en llengua espanyola, tractant de les malalties de la pell, ha de ser remès gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet basta dirigirse al senyor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta a Sedan (França)

BARCELONA. — Srs. Vicents Ferrer y C.ª, carrer del Comerç.—Fill de J. Vidal y Rivas, carrer Moncada, 21.—D. Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66.—Srs. J. Uriach y C.ª, carrer Moncada, 20.—Srs. Riudor y Parés, Portal del Angel, 14.—D. Joseph Segalà Estalella, Rambla de les Flors, 4.—D. J. Viladot, Rambla de Catalunya, 38.—D. Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Espec.—Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crédit, 4. — Sr. Francisco Loyarte, 9, carrer Sant Ignasi de Loyola, San Sebastian.

Fàbrica de Flors, Corones y Plantes

[illegible]

Antiga Casa. — T. COSTAS.—Palla, 13 y 15, pral.

Diner SENSE INTERES ADELANTAT, se deixa sobre robes, joyes, mobles, géneros y altres objectes. Casa autorisada pel Govern y garantida ab el dipòsit corresponent.—Hi hà despatx particular. Mercaders, 10, pral., próxim Plaça Angel.

GONAROMAT

Es un nou y magnífich preparat en forma de càpsula contra la BLENORRAGIA, el CATARRO DE LA BUFETA y altres afeccions anàlegues.

Efecte ràpit y enèrgich. Res d'indigestions ni róts, car les càpsules passen per l'estómach sense disòldres. Tampoch hi hà perill d'afeccions renals, perque'l producte no ocasiona la més petita irritació. — De venda en totes les farmacies en capsetes de 45 a 90 càpsules.

Dipositaris pera la venda a l'engrós:

Dr. FARRERO en Comandita.

Ronda de Sant Antoni, 1. - BARCELONA.

PEREZ, MARTIN y C.ª

Alcalà, 9. - MADRID.

Empastres perforats americans de feltre roig, o sigui bayeta vermella **DEL DR. WINTER**

Els Empastres de feltre roig de Winter CUREN els catarros de pit y bronquitis

Els Empastres de feltre roig de Winter CUREN els dolors dels pulmons

Els Empastres de feltre roig de Winter CUREN reumatismes y dolors del costat

Els Empastres de feltre roig de Winter CUREN els dolors d'espatlla, ronyons y caderes.

Els Empastres de feltre roig de Winter CUREN llombach, ciàtica y altres dolors d'aquesta mena.

EXIGIR SEMPRE LA MARCA DEL DR. WINTER

MOLT DE CUIDADO AB LES IMITACIONS

Cèlebre Essencia Zarzaparrilla Delaigua

El millor depuratiu vegetal. - No debilita

Malalties de la pell, herpes, grans, mals humors y tot quant deriva de l'acrimonia de la sanch.

Dipòsits Freixinet. - Font de Sant Miquel, 2 (darrera Cà la Ciutat). Dr. Andreu, Rbla. Catalunya. Viuda Alsina, Passatge del Crèdit, 4

Els vòmits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors del estómach, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia d'usar el

ESTOMAGO ARTIFICIAL

DE VENDA PER TOTES LES FARMACIES Y DROGUERIES

Desapareixen en tres díes les dispepsies, gastralgies y catarros gàstrichs, com ho certifiquen milers de curats.

Refusèu com a falsificades les capses que no portin la firma dels únichs concessionaris a Espanya.

J. Uriach y C.ª — Barcelona